

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ANA BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARINDA MOBİL TELEFON
YOKSUNLUĞU KORKUSUNUN ROMANTİK İLİŞKİLER
İLE OLAN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Büşra ÖZTÜRK

Lefkoşa
Haziran, 2019

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ANA BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARINDA MOBİL TELEFON
YOKSUNLUĞU KORKUSUNUN ROMANTİK İLİŞKİLER
İLE OLAN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Büşra ÖZTÜRK

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ

Lefkoşa

Haziran, 2019

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Büşra ÖZTÜRK'ün "Öğretmen Adaylarında Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun Romantik İlişkiler İle Olan İlişkisinin İncelenmesi" isimli tezi 11 Haziran 2019 tarihinde jürimiz tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı ve Soyadı	İmza
Başkan	: Doç. Dr. Engin BAYSEN	
Üye	: Doç. Dr. Yağmur ÇERKEZ	
Üye (Danışman)	: Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ	

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

....../....../2019

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Hazırlamış olduğum yüksek lisans tezimde, projelendirilmesinden sonuçlanmasına kadarki süreçte her türlü bilimsel ve akademik kurallara itina ile uyduğumu, tezimde yer alan tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek, doğruluk, dürüstlük, objektiflik, dikkatlilik, açıklık, fikri mülkiyet hakları gözetilerek, ayrımcılık yapmadan, insani değerler korunarak, akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; bilimsel yazım kurallarına uygun şekilde hazırladığım bu çalışmamda dolaylı veya doğrudan yaptığım her türlü alıntıyı kaynakçada gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden ibaret olduğunu taahhüt ederim.

11.06.2019

Büşra ÖZTÜRK

ÖNSÖZ

Bu çalışma boyunca tüm ilgi ve desteği ile yanımda olan, bilgi ve deneyimlerini benden esirgemeyen sevgili tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ'e sonsuz teşekkür ederim. Ayrıca jüri üyelerim olan Sayın Doç. Dr. Yağmur ÇERKEZ'e, Sayın Doç. Dr. Engin BAYSEN'e, tez konumun mimarı Sayın Yrd. Doç. Dr. Erinç ERÇAĞ'a ve tüm çalışma sürecimde her anımda yanımda olan motivasyonumu her zaman olumlu yönde etkileyen Sayın Doç. Dr. Könül MEMMEDOVA'ya sonsuz teşekkür ederim.

Beni bugünlere getiren, maddi manevi her türlü desteği bana sunan, destekleri, sabırları ve muhteşem duruşları ile beni her zaman ileriye taşıyan canım annem Aysel ÖZTÜRK'e ve canım babam Kamil ÖZTÜRK'e teşekkür ederim. Büyük bir sabır ve özenle çalışma sürecim boyunca yanımda olan ağabeyim Abdullah ÖZTÜRK'e, ablam olarak gördüğüm, fikirleri ve yeni bakış açıları ile çalışmamı her zaman güncelleyip, güzel gülüşü ile bana moral kaynağı olan yengem Melek ÖZTÜRK'e ve bu dünyadaki tüm güzellikleri tek bir cümlesi ile bana bahşeden birtanecik yeğenim Kamil Alp ÖZTÜRK'e sonsuz teşekkür ederim.

Hayatım boyunca her zaman yanımda olan ve eğitim-öğretim alanındaki katkılarını benden hiçbir zaman esirgemeyen çok değerli eniştem İsmail NARİN'e ve tezimin her ayrıntısıyla birebir ilgilenen, bu süreçte destek ve yardımlarını benden hiçbir zaman esigemeyen çok değerli Zekeriya GÖKTÜRK amcama yürekten teşekkür ederim.

Yüksek lisans hayatım boyunca katkılarını ve motivasyonlarını benden esirgemeyen can arkadaşlarım Azze Buket YILMAZ, Buse GÖKTÜRK, Havva KAN ve Helin YÜCEL'e de yürekten teşekkür ederim.

ÖZET

ÖĞRETMEN ADAYLARINDA MOBİL TELEFON YOKSUNLUĞU KORKUSUNUN ROMANTİK İLİŞKİLER İLE OLAN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

ÖZTÜRK, Büşra

Yüksek Lisans, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı:

Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ

Haziran 2019, 122 sayfa

Bu çalışmada, öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna göre araştırmada, öğretmen adaylarında nomofobinin romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesi; öğrencilerin demografik özellikleri, Nomofobi Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II)'nin alt boyutlarına göre incelenmesi hedeflenmiştir.

Araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde 2018-2019 Öğrenim Yılında, Özel Eğitim Öğretmenliği, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarında 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 417 gönüllü öğretmen adayı üzerinden yürütülmüştür. Araştırmada öğrencilerin nomofobi düzeylerini ölçmek için Nomofobi Ölçek Formu, romantik ilişki düzeylerini ölçmek için YİYE-II Ölçek Formu ve demografik özellikler için ise araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Nomofobi düzeyini ölçmeye yönelik Nomofobi Ölçeği Formu 20 soru ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye erişememe şeklindedir. Romantik ilişki düzeyini ölçmeye yönelik YİYE-II ölçek formu 36 soru ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; kaygı ve kaçınma şeklindedir.

Araştırmada elde edilen bulguların istatistiksel çözümlenmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 veri analizi paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular frekans analizi kullanılarak saptanmıştır. Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinde ve

YİYE-II’de yer alan maddelere verdikleri yanıtlara ait ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE-II’den aldıkları puanların karşılaştırılmasında kullanılacak olan hipotez testlerinin belirlenmesi amacıyla veri setinin normal dağılıma uyumu Kolmogorov-Smirnov testi, Q-Q plot grafiği ve dağılıma ilişkin çarpıklık-basıklık değerleri ile belirlenmiş ve normal dağılıma uyduğu saptanmıştır. Buna göre araştırmada parametrik hipotez testleri kullanılmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, romantik ilişki ve nomofobi kelimesini daha önce duyma durumlarına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE-II’den almış oldukları puanların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Öğrencilerin yaş, sınıf, bölüm, anne-baba eğitim durumu ve ailelerinin gelir durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE-II’den almış oldukları puanların karşılaştırılmasında ise varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonuçlarına göre gruplar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı bulunması durumunda ileri analizi olarak Tukey testi uygulanmıştır. Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanlar ile YİYE-II’den almış oldukları puanlar arasındaki ilişki Pearson testi ile incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, nomofobinin romantik ilişkiler üzerindeki etkisinde, kadın ve erkek öğrencilerin nomofobi düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmazken, erkek öğrencilerin çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk düzeyleri kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu, demografik özellikler ve öğrenim gördükleri bölümlere göre nomofobi arasında istatistiksel anlamlı bir farklılık bulunmadığı, YİYE II’nin cinsiyet üzerindeki etkisine bakıldığında kadın öğrencilerin kaçınmacı bağlanma puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu, romantik ilişki durumuna göre incelendiğinde romantik ilişkisi olan öğrencilerin daha yüksek puan aldığı, öğrencilerin YİYE II’de aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyonlar olduğu, buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin YİYE II’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlarının da arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlişki, Nomofobi, Romantik İlişki.

ABSTRACT

ANALYSIS OF NOMOPHOBIA AMONG THE CANDIDATES OF TEACHERS IN RELATION TO THEIR ROMANTIC RELATIONSHIPS

ÖZTÜRK, Büşra

Master, Department of Guidance and Psychological Counseling

Supervisor:

Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ

June 2019, 122 pages

In this study, it is aimed to study the analysis of nomophobia for preservice teachers on romantic relations. In order to do this it is aimed to study; the effect of nomophobia on romantic relations for preservice teachers; the demographic characteristics of students according to Nomophobia Scale and sub-dimensions of Experiences in Close Relationships–Revised (ECR–r).

The study was carried on with 417 volunteer preservice teachers studying the 1st, 2nd, 3rd, and 4th grades at the Near East University, Ataturk Faculty of Education in TRNC, 2018-2019 at the departments of Special Education, Psychological Counselling and Guidance, Pre-school Teaching and Classroom Teaching. In the study, Nomophobia Scale Form for the evaluation of the level of Nomophobia, ECR–r scale form for the evaluation of the Romantic Relation levels and a personal information form prepared by the researcher for the demographic characteristics of the students were used. The Nomophobia Scale Form used to evaluate the level of Nomophobia was made up of 20 questions and 4 subdimensions. These subdimensions were; not be able to be on-line, losing contact, deprivation of the device and having no access to information. The Scale for evaluating the level of Romantic Relations, ECR–r consisted of 36 questions and two sub-dimensions. The sub-dimensions were anxiety and avoidance.

Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 data analysis packet program was used to statistical analysis of the findings obtained in the study. The social-demographic findings of the students involving in the study was determined by frequency analysis. With the replies students gave for the items in the

Nomophobia Scale and ECR-r, descriptive statistics such as average, standard deviation, minimal and Maximum value were given. With the aim of identifying the test of hypothesis which would be used to compare the points obtained from the Nomophobia Scale and ECR-r, the adaptation of the findings to a normal distribution Kolmogorov-Smirnov test, Q-Q plot graphic and deviancy-lowness of the distribution was used and it was realized that it perfectly adapted to normal distribution. Therefore, parametric tests of hypothesis were used in the study. Regarding the students' sex, romantic relation and the fact that they might hear the expression of nomophobia before, in order to compare the points they got from Nomophobia Scale and ECR-r unpaired test was used. For the points regarding students age, grade, department, parents' education and family income analysis of variance (ANOVA) was used. A further Tukey analysis was Applied when the variation between the groups according to ANOVA was statistically meaningful. The connection between the students' points obtained from Nomophobia Scale and ECR-r was examined by Pearson test.

With the research result, although there wasn't a discrepancy for male and female students regarding the effect of nomophobia on romantic relations, the level of not being able to be on-line and deprivation of the device level were found to be higher for males than females, and no statistical variation was found regarding the relation between nomophobia and demographic characteristic and their departments. Also when the effect of ECR-r on gender was studied, the points of avoidance for female students were higher than male students, and when it was examined for romantic relations the students in a romantic relation got higher points. It was also noticed that there was a statistically meaningful correlation between the points students got from ECR-r and Nomophobia Scale for not being able to be on-line, losing connection, being deprived of the device and not getting information at subdimensions. Therefore, when the points students got from subdimension of avoidance in YIYE-II increased, the points for subdimensions of not being able to be on-line, losing access to connection, deprivation of device and not receiving information increased as well.

Key Words: Relation, Nomophobia, Romantic Relationship

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	6
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Sınırlılıklar	8
1.5. Tanımlar	9

BÖLÜM II

KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Mobil Telefon	10
2.1.1. Mobil Telefon ve Oyun	10
2.1.2. Mobil Telefon ve İş	11
2.2. Akıllı Telefon	11
2.3. Sosyal Medya	13
2.4. Bağımlılık	14

2.5. Nomofobi	15
2.6. Romantik İlişki ve Gelişim	17
2.6.1. Romantik İlişki Kavramı	20
2.6.2. Romantik İlişki ve Bağlanma Stilleri	22
2.2.2. Anoreksiya Nervoza	21
2.6.2.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı	25
2.6.2.2. Yatırım Kuramı	25
2.6.3. Romantik İlişki ve Aşk	26
2.6.4. Romantik İlişkide Evlilik Öncesi İlişki Dönemi	28
2.6.5. Romantik İlişki Doyumu	29
2.6.6. Romantik İlişki İnançları	29
2.6.7. Romantik İlişkilerde Kadın ve Erkek Rollerine İlişkin Kalıplaşmış Yargılar	30
2.7. İlgili Araştırmalar	30

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	42
3.2. Evren ve Örneklem	42
3.3. Veri Toplama Araçları	44
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	44
3.3.2. Nomofobi Ölçeği	44
3.3.3. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II).....	45
3.4. Verilerin Toplanması	46
3.5. Verilerin Analizi	46

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1 Bulgular ve Yorumlar	48
--------------------------------	----

BÖLÜM V**TARTIŞMA**

5.1	Tartışma	61
-----	----------------	----

BÖLÜM VI**SONUÇ VE ÖNERİLER**

6.1.	Sonuç	65
6.2.	Öneriler	71
6.2.1.	Eğitimcilere Yönelik Öneriler	71
6.2.2.	Araştırmacılara Yönelik Öneriler	71
KAYNAKÇA		73
EKLER		100

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.	Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı	42
Tablo 2.	Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanlar	49
Tablo 3.	Öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	50
Tablo 4.	Öğrencilerin cinsiyetine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	51
Tablo 5.	Öğrencilerin sınıfına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	52
Tablo 6.	Öğrencilerin bölümüne göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	53
Tablo 7.	Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	55
Tablo 8.	Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	56
Tablo 9.	Öğrencilerin ailesinin gelir durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	57
Tablo 10.	Öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	58
Tablo 11.	Öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması	59
Tablo 12.	Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyonlar	60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.	Öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumlarının dağılımı ...	48
----------	--	----

KISALTMALAR

- DFA** : Doğrulayıcı Faktör Analizi
- KKTC** : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
- NOMOFOBİ**: Akıllı Telefonsuz Kalma Korkusu
- SPSS** : Statistical Package for the Social Sciences
- YİYE-II** : Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri - II

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Günümüz dünyasında zamanın büyük bir çoğunluğunun akıllı telefonlar ile geçirildiği kaçınılmaz bir gerçektir. Bu durum büyükten küçüğe herkesi öylesine ele geçirmiştir ki kişilerarası ilişkilerimizi bile biçimlendirir hale gelmiştir. Üniversite döneminde olan gençler akıllı telefonlarını daha fazla sıklıkla kurcalamakta ve bu kişilerin ilişkileri akıllı telefonlardan çok daha fazla etkilenmektedir. Bu sebepten ötürü akıllı telefonlar gençlerin ilişkilerinde vazgeçilmez bir etkidir. Akıllı telefonlar duygusal yakınlığın başlayıp ilerlemesine yardımcı olmanın yanı sıra birçok problemleri de beraberinde getirmekte ve ilişkilerin sonlanmasına sebep olmaktadır. Bu da gençlerin ileride yapacak oldukları evliliklerin temellerinin sağlam atılması yolunda dikkate alınması gereken bir durumdur. Nomofobi şuan için çağımızda çok fazla gündemde olan bir konu olduğu için ve öğretmen adaylarının romantik ilişkileri ile olan ilişkisinin incelenmesi üzerinde daha önce yapılmış herhangi bir araştırma bulunmadığı için bu konu araştırmaya değer görülmüştür.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmelerle birlikte, bu teknolojiler ve özellikle de internet günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Karaca, 2017). Bu durum tüm yaş gruplarındaki bireyleri etkisi altına almıştır. İnternetsiz hayatın düşünülemez olduğu şu zamanda insanlar birbirlerinden bağımsız hale gelmiştir. Yeniliklerden ve gündemden geri kalmak istemeyen biz insanlar için internet hayat merkezi haline gelmiştir. Hayatımızda bu kadar vazgeçilmez bir hal almış olan bu durum bireylerde psikolojik ve bedensel gelişimlerdeki olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir.

Young (1998)'e göre insanlar aynen alkol ya da ilaçlara bağımlı oldukları gibi internete de bağımlı hale gelmektedirler ve bu durum kişilerin akademik, sosyal ve iş yaşamlarında çok ciddi problemlere yol açmaktadır. Oulasvirta ve Rattenbury (2012) internet bağımlılığını internetin kişinin kendi kontrolünü kaybedecek boyutta aşırı kullanımı olarak tanımlamıştır. İnternet bağımlılığına dair bazı semptomları listeleyen Young (1998) ise internette çok fazla zaman geçiren, internet kullanımını sınırlandırmakta güçlük çeken, internete her girişinde daha uzun süre kalan ve online

erişimi kısıtlandığında kendini huzursuz ve kaygılı hissedenden kişilerin internet bağımlısı olarak tanımlanabileceğini belirtmiştir.

İnternet kavramı hayatımıza girdiğinden beri, özel hayatımızda ve iş hayatımızdaki birçok şeyde değişiklikler meydana gelmiştir. Aynı anda hayatımıza yerleşen ve katlanarak artan bir hızla kullanıcı kitlesine ulaşan cep telefonlarının son sürümleri, iletişim ve çevrimiçi olabilme durumunu aynı düzeyde toplamak için telefon ve bilgisayar sistemlerinin özelliklerini bir cihazda birleştirmiştir (Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz, 2017).

Kısa bir zaman içerisinde geleneksel cep telefonlarının yerini almaya başlamış olan bu cihazlara akıllı telefon denilmektedir. Akıllı telefonlar sadece haberleşmek için kullanılan klasik cep telefonlarının daha fazlasıdır. Bir bilgisayar gibi çalışan akıllı telefonlar, ileri teknolojilerle çok görevli çalışmayı destekleyen ve başkalarıyla bağlantıda kalmayı kolaylaştıran cihaz olarak tanımlanabilir (Anshari, Alas, Hardaker, Jaidin, Smith ve Ahad, 2016). Akıllı telefonlar bilgisayar ve internet teknolojisinin sahip olduğu tüm olanakları avuç içimize sığdırmaktadır. İletişim kurmanın yanında, fotoğraf çekmek, müzik dinlemek, oyun oynamak, sosyal ağlara erişmek, alışveriş yapmak, internete bağlanmak ve navigasyon gibi çok çeşitli amaçlarla da kullanılmaktadır (Aydoğdu, Karaaslan ve Budak, 2017; Lee, Chang, Lin ve Cheng, 2014; Lepp, Li, Barkley ve Salehi-Esfahani, 2015; Minaz ve Bozkurt, 2017; Prasad, Patthi, Singla, Gupta, Saha, Kumar ve Pandita, 2017). Sahip olduğu özellikleri ve her gün yenileri geliştirilen uygulamalar sayesinde, zaman alıcı ya da sıkıcı olabilen hemen her işin yapılmasını kolaylaştırmaktadırlar. Bu haliyle akıllı telefonlar günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası durumundadır (Gezgin ve Çakır, 2016; Han, Kim ve Kim, 2017; Jena 2015; Kuyucu, 2017).

Gençlerin yeni teknolojilere adaptasyon süreci diğer yaştakilere göre daha hızlı olduğundan (Aydoğdu, 2012), mobil cihaz kullanımının gençler arasında daha yaygın olduğu söylenebilir (Cheever, Rosen, Carrier ve Chavez, 2014; Choliz, 2012; Walsh, White, Cox ve Young, 2011). Hatta akıllı telefon kullanımı günümüz gençlerinin karakteristik bir özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır (Choliz, 2012; Yılmaz, Şar ve Civan, 2015).

Akıllı telefonlar sahip olduğu özellikler sayesinde, insanların hayatını olumlu şekilde değiştirebilecek potansiyele sahiptir. Nitekim akıllı telefonun icadı, günlük yaşam, çalışma hayatı ve öğrenme süreçleri üzerinde önemli katkılar sağlamıştır (Lee, Won, Min, Hahn ve Kwon, 2014; Minaz, Çetinkaya ve Bozkurt, 2017). Ancak akıllı telefonların aşırı ve kontrolsüz kullanımı beraberinde bir takım sorunları da getirmektedir (Gezgin, 2017; Han, Kim ve Kim, 2017; Lee, Won, Min, Hahn ve Kwon 2014; Minaz ve Çetinkaya Bozkurt, 2017).

Sıradan insanların otobüste, metroda, caddede, alışveriş merkezinde, okulda, sınıfta, parkta, bahçede ayırt edebileceği kolektif bir davranış haline gelen akıllı telefon bağımlılığı kavramıyla ilgili olan nomofobi kavramını ölçmek bağımlılığın temel sebeplerinden birisini açıkladığından dolayı önem taşımaktadır. Çünkü bu olgunun hem iş dünyasındaki hem de özel yaşamdaki etkilerini ancak olgunun kendisini ölçülebilir hale getirerek ölçmek mümkün olabilmektedir. Nomofobi cep telefonları, tabletler ve kişisel bilgisayarlar gibi sanal iletişim araçlarından yoksun kalma durumundan doğan huzursuzluk ve endişe hali olarak son zamanlarda görülmeye başlanan ve tanı konulmaya çalışılan bir modern zaman rahatsızlığı olarak bilinmektedir (King, Valençe ve Nardi, 2013).

İngilizce “no-mobile-phone phobia” ifadesinin kısaltması olarak türetilmiş olan “nomophobia” Türkçesi en kapsamlı ifade ile “akıllı telefondan yoksun kalma korkusu” olarak bilinmektedir. Akıllı telefonların sağladığı sayısız dikkat cezbedici imkân ve bu imkânlarla alışmış olma durumu nomofobinin temel sebebini oluşturmaktadır (Erdem, Kalkın ve Türen 2017). Yapılan araştırmalarda, nomofobinin günden güne artan bir psikolojik sorun olarak yaygınlaştığını göstermektedir (Bragazzi ve Del Puente, 2014).

Kavram ilk olarak 2008 yılında İngiltere’de Posta yönetimi tarafından yapılan bir araştırma ile ortaya çıkmıştır. Bu araştırmaya katılan 2100 akıllı telefon kullanıcısının yarısından fazlasının nomofobi rahatsızlığına yakalanmış oldukları saptanmıştır (Daily Mail, 2008).

Nomofobi bireylerin akademik başarılarında, beden ve ruh sağlıkları üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır (Prasad, Patthi, Singla, Gupta, Saha, Kumar ve Pandita 2017; Tavalacci, Merignac, Richard, Dechelotte ve Ladner, 2015).

Nomofobik bireyler, akıllı telefonlarını yanlarına almayı unuttuklarında, bataryalarının bitmesi ya da kapsama alanı dışında kalarak ulaşamaz olduklarında endişe duymaya başlarlar (Adnan ve Gezgin, 2016; Gezgin ve Çakır, 2016; Jena, 2015; Pavithra, Madhukumar ve Mahadeva, 2015; Yıldırım, Yaşar ve Murat, 2016). Hatta nomofobik bireyler akıllı telefonları yanlarındayken bile, sürekli olarak akıllı telefonlarını kontrol etme ihtiyacı hissederler (Adnan ve Gezgin, 2016; Dixit, Shukla, Bhagwat, Bindal, Goyal, Zaidi ve Shrivastava 2010; Pavithra, Madhukumar ve Mahadeva, 2015; Sharma ve Wavare, 2015). Kaplan-Akıllı ve Gezgin (2016) nomofobiye yatkın olan bireylerin davranış örüntülerini şu şekilde sıralamaktadır:

- Gün içerisinde çok sık akıllı telefonlarını kontrol etmek,
- Yanında şarj cihazı taşımak,
- Akıllı telefonu 24 saat açık tutmak,
- Gece uyumadan önce ve sabah uyanınca akıllı telefonu kontrol etmek.

Cinsiyet faktöründe cep telefonu bağımlılığını etkileyen faktörlerin bir diğeridir. Kadınların elektronik posta, sms vb. uygulamalarla iletişim kurmayı erkeklerden daha fazla tercih ettikleri görülmektedir. Yapılan araştırmalarda da kadınların cep telefonu bağımlılığına daha yatkın oldukları tespit edilmiştir. Modern yaşam rahatsızlığı olarak bilinen toplumdan uzaklaşma ve yalnızlaşma da bu rahatsızlığı arttırabilmekte ve cep telefonu bağımlılığına neden olabilmektedir. Aynı zamanda bu iki rahatsızlığın birbirini uyaran ve arttıran bir ilişkisinin olduğu da bilinmektedir (Süler, 2016).

İnsanlar hayatlarını sosyal ilişkiler içerisinde sürdürmektedirler. Neredeyse herkes aile ve komşuluk ilişkileri içerisinde topluluğun bir parçası olarak büyümektedir. Bu nedenle, diğer insanlarla sosyal ilişkiler kurmak kaçınılmaz bir olaydır (Erber ve Erber, 2001). Gelişim sürecinde olan insanlar; ebeveynlerinin, kardeşlerinin, akrabalarının, öğretmenlerinin, arkadaşlarının ve romantik ilişki partnerlerinin oluşturduğu sosyal ilişkiler ağı içerisinde çeşitli kişilerarası ilişkiler kurmaktadır (Furman ve Buhrmester, 1992). Bu ilişki türlerinden birisi romantik ilişkilerdir. Romantik ilişkiler; flört etmeyi, birlikte yaşamayı, evlenmeyi ve diğer uzun süreli birliktelikleri içeren kişilerarası bir ilişki biçimidir (Hendrick, 2006).

Romantik ilişkilerin gençlerin hayatında önemli bir yeri vardır. Çünkü gençler zamanlarının büyük bir kısmını, romantik ilişkilerine yoğunlaşmış bir şekilde geçirmektedir (Berger, McMakin ve Furman, 2005).

Sosyal paylaşım siteleri, sanal ortamdaki sosyal etkileşimi geliştirmek için tasarlanmıştır. Bu tür bir iletişim ortamında, kullanıcı kendi kişisel sayfasını görüntüleyebilmekte, fotoğraflarını veya resimlerini başkalarıyla paylaşabilmekte ve kişisel bilgileri hakkında diğer insanlara veri sunabilmektedir. Üyeler birbirlerinin profillerini görebilir ve e-posta mesajı bölümü gibi çeşitli uygulamalar aracılığıyla birbirleriyle iletişim kurabilmektedirler. Bu tür etkileşimler gençlere veya yetişkinliğe adım atmakta olan bireylere, arkadaşlık ya da ilişki için ihtiyaç duydukları bilgileri sağlayarak yaşamlarında önemli bir yere sahip olmaktadır. İnternet iletişimi insanlara yaşamlarını ifade etmelerinde, fikirlerini halka açıklamalarında ve yaratıcıklarını iletmelerinde çeşitli olanaklar sağlamaktadır (Fisher, 2014).

Sevilen kişiyle karşılıklı anlayış ve iletişime dayalı duygusal bir bağlılık olarak tanımlanan yakın ilişkiler (Sternberg, 1986), beliren yetişkinlik (emerging adulthood) döneminde bulunan 19-26 yaşları arasındaki bireylerin en önemli psikososyal gelişim görevlerinden birisi olarak yer almaktadır (Arnett, 2000; Eryılmaz ve Ercan, 2010). Yakın ilişkiler bağlamında ele alınan romantik ilişkiler ise kadın ve erkek arasındaki ilişki, tutku, bağlılık ve yakınlığın bir bileşiminden oluşan ilişki olarak tanımlanmaktadır (Sternberg, 1986). Özellikle beliren yetişkinlik döneminde ve üniversite yıllarında kurulan romantik ilişkiler, gençlerin sosyal, cinsel ve kişilik gelişimlerinin yanında akran ilişkilerini de etkileyecek olarak, yetişkinlik döneminde kurulacak olan yakın ilişkilerin kalitesinin ve evlilik sürecinde eş tercihlerinin belirlemesi açısından da büyük bir öneme sahiptir (Furman, 2002).

Sağlıklı romantik ilişkiler ergenlik döneminden itibaren kişilerin özgüvenlerini arttırmakta (Larson, 1988), öz algılarını güçlendirmekte (Larson ve Richards, 1994), duygusal ve sosyal uyumlarını kolaylaştırmakta (Carlson ve Rose, 2007) ve onlara önemli bir sosyal destek kaynağı sağlamaktadırlar (Connolly ve Konarski, 1994). Sağlıklı romantik ilişkiler bu yönleriyle, bireylerin iyi oluş düzeyleriyle yakından ilişkilidirler (Assad ve Donnellan, 2007; Myers, 2000, Neff ve Suizzo, 2006; Reis, Collins ve Berscheid, 2000). Diğer yandan ise sağlıksız romantik ilişkiler, kişilerarası

çatışmalara (Neider ve Seiffge-Krenke, 2001), olumsuz benlik algılarına (Roisman, Collins, Sroufe ve Egeland, 2005) ve duygu durum bozukluklarına (Montgomery ve Sorell, 1997) neden olmaktadır.

Romantik ilişkilerin önemi genç yetişkinlik döneminde artmaktadır. Çünkü bu dönemde bireyler yakınlık, arkadaşlık ve sosyal destek için romantik partnerlere daha fazla ilgi göstermektedirler. Bu dönemdeki romantik ilişkiler, gelişimsel görevlerin yerine getirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Goldstein, Kaczmarek, Pennington ve Shafer, 2008). Üniversite ortamı, bireylere bu önemli gelişimsel görevlerin araştırılıp yerine getirilebileceği bir ortam sağlamaktadır (Demir, 2008). Üniversite öğrencileri, benzer yaşlardaki potansiyel partnerlerin bulunduğu bir ortamda eğitim hayatı geçirmektedirler (Mongeau, Jacobsen ve Donnerstein, 2007). Üniversite öğrencilerinin önemli problem alanlarından bir diğeri de romantik ilişkiler olarak belirtilmektedir.

Günümüz çağı içerisinde akıllı telefonların bireylerin hayatlarını ne derecede kolaylaştırdığı aşîkârdır. Fakat bu kolaylıkların yanı sıra bireyleri sosyal hayattan uzaklaştırması ve sahte ilişkilerinde ortaya çıkmasıyla birlikte ciddi bir sorun ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda nomofobi hakkında ne kadar fazla bilinçlendirme gerçekleşirse bu rahatsızlığın ortaya çıkmasını engellemek ve yayılmasını önlemek daha kolay olacaktır. Nomofobi özellikle genç nesilde sıklıkla görülmekle birlikte çoğunluklada görmezden gelinen bir rahatsızlıktır. Müdahale edilmediği takdirde kişinin akademik, sosyal ve iş yaşantısına ciddi olarak zarar verebilecek bir hadise haline gelmektedir. Alan yazın incelendiğinde Nomofobi alanında yapılan çalışmalarda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içerisinde yeteri kadar araştırmanın yapılmadığı ve öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmediği görülmüştür. Bu çalışmada öğretmen adaylarında nomofobinin romantik ilişkiler ile ne kadar bağlantısının olduğunun incelenmesi ve öğretmen adaylarında nomofobinin romantik ilişkiler ile bir ilişkisi var mıdır sorusunun yanıtı aranmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir.

a. Nomofobinin romantik ilişkiler ile ilişkisi, öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin demografik değişkenleri olan;

- Yaşlarına,
- Cinsiyetlerine,
- Sınıflarına,
- Bölümlerine,
- Anne-Baba Eğitim Durumlarına,
- Ailenin Ekonomik Gelir Düzeyine
- İlişki Durumlarına,
- Nomofobi kelimesini daha önce duyup duymadıklarına göre değişkenlik göstermekte midir?

b. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II) ve Nomofobi ölçeği arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzde telefonsuz bir yaşam düşünebilmek kulağa pekte mümkün gelmemektedir. Bu araştırma, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesinde bulunan, öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobi) romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çünkü bugün üniversite çağındaki gençlerin telefonlarıyla birlikte geçirmiş oldukları zaman, kayda değer veriler içermektedir. Romantik ilişkiler içinde, telefon son derece önem taşımaktadır. Bunun sonucunda da telefon kaybetme ya da yoksun kalma korkusu fazlasıyla ön plana çıkmaktadır. Romantik ilişkiler ve nomofobi kavramları ele alınarak yapılmış bugüne kadar herhangi bir araştırmayada rastlanmamıştır.

Yapılan araştırmalarda ise nomofobinin başka konular ile ilişkiselleştirilmesine bakılmıştır. Daha önce romantik ilişkiler üzerindeki ilişkisine yönelik bir çalışmaya rastlanılmamış olması bu çalışmanın yapılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. Nomofobi ciddi anlamda araştırılıp tartışılması gereken bir konudur. Bireylerin

romantik ilişkilerinde bu durum söz konusu mudur ve romantik ilişkiler ile bir ilişkisi var mıdır sorularının cevapları ancak bu bilgileri araştırıp ortaya çıkararak mümkün olacaktır. Bu noktada bu çalışmanın bilime katkı sağlayacağı kanısına varılmıştır.

Akıllı telefon kullanımının artmasıyla birlikte internet kullanımında görülen artış, bireyleri telefonsuz veya internetsiz bir hayat düşünemez hale getirmiştir. Bazı bireyler sanal âlemde biraz daha fazla kalabilmek için sosyal hayatlarından fedakârlık yapabilmektedir. Bu bireyler internette geçirdikleri zamanı kontrol altına alamamaktadır. Bu durum internet bağımlılığı olarak da ifade edilebilmektedir (Demir ve Seferoğlu, 2016). İnternet kullanımının yaygınlaşması sonucu, gündelik yaşamdaki ilişkilerde çok fazla değişikliğe uğramıştır (Dağtaş ve Yıldırım, 2015).

Yakın ilişkilerin kapsadığı romantik ilişkiler, hemen hemen her dönemde, alan farkı olmaksızın tüm araştırmacıların dikkatini çeken konular arasında yer almaktadır. Çoğu zaman romantik ilişki denildiğinde akla gelen ilk kavram aşk olarak bilinmektedir. Aşk kavramı; bağlanma, destek ve aidiyet gibi öğeleri de içermektedir. Romantik ilişkiler sağlıklı ve işlevsel bir boyutta oldukları zaman, fiziksel ve duygusal iyilik hali de buna eş olmaktadır (Kalkan ve Yalçın, 2012).

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgularla yapılan genellemelere ilişkin sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir.

- Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında Lefkoşa’da bulunan Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören gönüllü öğrencilerle sınırlıdır.
- Araştırma Demografik Bilgi Formu, Nomofobi Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ile sınırlıdır.
- Araştırma, çalışmada kullanılan istatistiksel teknikler ve nicel verilerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Nomofobi: Bireyin, mobil cihazı üzerinden iletişim kuramaması (online ya da offline) ya da mobil cihazına (akıllı telefon, tablet, cep bilgisayarı vb.) ulaşamaması sonucunda yaşadığı istemsiz korkudur (Sırakaya, 2018).

Romantik İlişki: Her iki tarafın gönüllü ve karşılıklı olarak hem fikir olup, kabul ettiği bir ilişki türüdür (Collins, 2003).

BÖLÜM II

KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Mobil Telefon

Mobil telefonlar kablo bağlantısı gerektirmeyen, yeterli baz istasyonu ve alt yapının sağlanmış olduğu tüm alanlarda kullanılabilen taşınabilir bir telefon sistemidir. İletişimi sağlamak için ses ve görüntü baz istasyonları sayesinde radyo frekansına dönüştürülerek aktarılmaktadır. 1985 yılında geliştirilmeye başlanan kablosuz iletişim için ilk adımlar Fransa, İtalya ve Almanya'da atılmıştır. 1991 yılında ise ilk kablosuz iletişim Cenevre'de gerçekleştirilmiştir (Cıvak, 2011).

II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1940'lı yıllarda kamuya sunulan cep telefonu geçmişi başlamıştır. Savaştan önce ilk cep telefonlarının mevcut olmasına rağmen, bunlar endüstri ya da devlet tarafından özel olarak dönüştürülmüş olan çift yönlü telsizlerdi ve telefon şebekesini arayan elle sabit çağrılar yapabilmektedir. 1930'lu yıllarda birçok New York sefer botu ve römorkörü bu tür radyo telefonlara sahiptir. Bununla birlikte, kamuya açık anahtarlamalı bir telefon şebekesine bağlı halka açık bir taşıyıcı veya kamu hizmeti sağlayıcısı tarafından halka sunulan kablosuz bir cihazdır. Cep telefonu geçmişi denildiğinde, sadece telefonun kendisi değil, aynı zamanda bağlı olduğu kablosuz sistemi de söz konusu olmaktadır (Farley, 2005).

Martin Cooper'ın icat ettiği cep telefonunu pazarlayan ilk üretici motorola olmuştur. Sonrasında nokia, ericson ve siemens'te cep telefonlarını satmaya başlamıştır. Böylece cep telefonları daha da gelişmeye başlamış ve 3G teknolojisinin de gelişmesiyle birlikte görüntülü video iletişimi sağlanmıştır. Iphone'un akıllı telefonları geliştirmesiyle birlikte herkes işlerini kolayca yapabilir hale gelmiştir. Akıllı telefonlar sayesinde insanlar bilgisayarlarını yanlarında taşıma olanağına sahip olmuştur (Karaaslan ve Budak; 2012).

2.1.1. Mobil Telefon ve Oyun

Mobil telefonlar çeşitli özellikleri sayesinde birçok dikkat çekici oyun uygulamalarını da bünyesinde barındırmaktadır. Bu uygulamalar sayesinde bireyler mobil telefonlarına karşı daha bağımlı hale gelmektedirler. Ayrıca bazı oyunlar internet destekli sağlandığı için bireylerde kişilerarası rekabet ile birlikte yarışma

hırsını arttırabilmekte ve bağımlılık etkisi yaratabilmektedir. Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte önceden sadece bilgisayarlarda oynanabilen oyunlar artık cep telefonları ile de kolaylıkla oynanabilir hale gelmiştir. Bu da oyun severlerin cep telefonlarını zaman ve mekân fark etmeden her an kullanmaya hazır olabilmelerine sebebiyet vermiştir. Oyun tutkunu olmayan bireylerinde boş vakitlerinde zaman geçirmek için oyun oynadıkları görülmektedir. Bilhassa içine kapanık kişiler çevredeki kişiler ile sohbet etmek yerine oyun vb. uygulamalar ile vakit geçirmektedirler. Tüm bunlar zamanla bağımlılık haline gelen bir davranışa dönüşebilmektedir (Süler, 2016).

2.1.2. Mobil Telefon ve İş

Mobil telefonların, zamanı boşa harcama nedeni ile iş performansını ve verimliliği olumsuz yönde etkileyebileceği değerlendirilmektedir (Köse, Oral ve Türesin, 2012; Örucü ve Yıldız, 2014; Daily Mail, 2008). İş yerindeki örgüt açısından aşırı mobil telefon kullanımının olumsuz etkilerine bakıldığında; verimliliği düşürdüğü ve iş stresini arttırdığı görülmektedir (Hung, Chou, Chen ve Own, 2011). Çalışma saatlerinde sürekli olarak mobil telefonu ile uğraş içerisinde olan, konsantrasyon sorunu yaşayan, işine odaklanamayan bir çalışanı kimsenin tercih etmek istemeyeceği düşünülmektedir. Haliyle bu kişilerin iş yerlerinde bir takım sıkıntılar yaşayacağı ve bu sıkıntılardan dolayı da işsiz kalabilecekleri düşünülmektedir. Bu nedenle cep telefonu bağımlılığı günümüzde bireylerin işsiz kalmasına, maddi sorunlar yaşamasına ve yaşamlarında daha büyük problemlerin meydana gelmesinde tehlikeli bir etken olarak görülmektedir (Aslan, 2011).

2.2. Akıllı Telefon

Telefon 1876 yılında Graham Bell tarafından icat edilmiş ve geçmiş yıllardan bu zamana kadar kullanılan en yaygın iletişim cihazlarının başında gelmektedir (Polat, Reyhan 2017). Cep telefonu kullanım oranı birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de ileri düzey bir artış göstermektedir (Lui, Zhou, Yang, Kong, Niu ve Fan, 2017). İlk zamanlarda sadece arama yapma ve mesaj yazma özellikleri ile bilinen cep telefonları zaman içerisinde yenilenen birçok özelliği sayesinde bilgi iletişim teknolojilerinden birisi olan akıllı telefonlara dönüşmüştür.

Akıllı telefonlar mobil telefonlardan daha maliyetli olmasına rağmen daha çok tercih edilmektedirler. Akıllı telefonların mobil telefonlara kıyasla daha çok tercih

edilmelerinin temel sebebi kullanıcı dostu olmalarıdır (Padır, 2016). Günümüzde insanoğlu akıllı telefonları ile çok fazla haşır neşir olmakta ve zamanlarının büyük bir kısmını bu cihazlar ile geçirmektedir. Akıllı telefonlar kolaylıkla kullanılabilir olmak ile birlikte hiçbir uzmanlık ve beceri gerektirmemektedir. Bilgisayar üzerinde yapılabilecek olan işlemlerin hemen hepsi bu cihazlar ile de gerçekleştirilebilmektedir. Akıllı telefonların, interneti kullanmak için yetersiz kaldığını düşünen kişiler için bile bu eksikliklerin giderilmesinde önemli bir rol oynadığı belirtilmektedir (Wu, Chen, Han, Meng, Luo ve Nydegger, 2013).

Akıllı telefonlar hayatımızda hoş vakit geçirmek için mecburi bir araç haline gelmiştir (Sar ve Işıklar, 2012). Aynı anda birçok özelliği bünyesinde barındıran akıllı telefonlar oldukça da karmaşık bir yapıya sahiptir (Takao, Takahashi ve Kitamura, 2009; Park ve Goodenough, 2013; Kang ve Jung, 2014) ve hayatlarımızı olumlu olduğu kadar olumsuz yönde de şekillendirebilmektedir. Bununla birlikte aşırı telefon kullanımının bazı psikolojik sorunları da beraberinde getirdiği bilinmektedir. Ruhsal olarak, akıllı telefonlar bireyleri etrafa karşı yabancılaştırmakta, hafızayı zayıflatmakta, stres ve huzursuzluk ile birlikte kişiyi adeta robotlaştırmakta, fiziksel olarak ise eklem rahatsızlıklarına, kamburluğa ve göz sağlığına zarar verdiği bilinmektedir (Billieux, Rochat, Rebetez ve Linden, 2008).

Akıllı telefonların dikkat dağıtıcı özellikleri sebebi ile de günlük yaşamda çeşitli kazaların meydana geldiği bilinmektedir (Nasar, Hecht ve Wener, 2008; Vladislavjevic, 2009; Ghazizadeh ve Boyle, 2009). Bilinçsiz akıllı telefon kullanımı bazı fiziksel ve psikolojik problemleri de beraberinde getirmektedir. Örnek olarak;

- Ekranla sürekli bakma nedeni ile oluşan baş ağrısı, göz bozuklukları ve uyku problemleri gibi sağlık problemlerinin meydana gelmesi (Kwon, Kang, Yun, Chung ve Kim, 2013; Soni, Weinert, Rasch Menges, Walling, Bousamra ve Greenburg, 2017),
- Sıklıkla cep telefonuna bakma eyleminin konsantrasyon bozukluğuna neden olması (Al-Khlaiwi ve Meo, 2004),
- Güvenilir olmayan yazılımların, kişilerin özel hayatlarına müdahale edebilir olması ve şifrelerine el koyabilmesi gibi çeşitli birçok sorunun ortaya çıkmasına sebep olduğu gözlemlenmektedir (Ünal, 2015).

2.3. Sosyal Medya

Sosyal medya, akıllı telefon, tablet ve bilgisayar kullanabilen herkes için ilgi odağı haline gelmiştir (Hazar, 2011). Sosyal medya, kişilerin kendilerini ifade edebilmelerinin ve kendilerini başkalarına anlatabilmelerinin en etkili yollarından birisidir (Kuşay, 2010). Türkiye’de sosyal medya ve internet kullanımı oldukça geniş ve yaygın bir alana sahiptir. Sosyal medyaya gösterilen ilgi ve kullanım oranı da dünya ortalamasının üstündedir (Eraslan ve Eser, 2015).

Sosyal medya bazılarında göre sosyalleşmek, topluluklar kurup bu topluluklar içerisinde takip edilmek, beğenilmek ve popüler olmak isteğinin gerçekleştiği bir macera iken bazılarının ise pasif katılımcı olarak yer aldığı, yalnız kaldığı, sosyalleşmeden kaçtığı bir ortam şeklinde ortaya çıkmaktadır (Hazar, 2011). Ayrıca sosyal medya hesapları sayesinde bireyler zamanla gerçek kimliklerinin dışına çıkabilmekte ve her şeyi takip etme ihtiyaçlarını da giderebilmektedirler (Kırık, Arslan, Çetinkaya ve Gül, 2015).

Sosyalleşme ve popüler olma isteği bireylerin sosyal medya ve internet kullanımını daha çok artırmaktadır. Günümüzde çoğu insan sosyal medya hesaplarını estetik olarak kendilerini daha güzel göstermek, yakın çevrelerinin ve hayranlarının beğenilerini kazanmak için kullanmaktadırlar. Ayrıca sosyal medya kullanıcılarının çoğu yaptığı paylaşımlara verilen yorumları sıklıkla kontrol etmek gibi bağımlılık gösteren davranışları da sergileyebilmektedir (Alioğlu, 2015).

Sosyal medya kullanan kişilerin psikolojik olarak iyi oldukları, yaşam doyumlarının yüksek oldukları ve mutlu oldukları gözlemlenmektedir (Brooks, 2015; Doğan, 2016). Ancak, genel olarak sosyal ağları takip etmek amacıyla akıllı telefon kullanan kişilerin sorunlu akıllı telefon kullanımı eğiliminde olmaları daha yüksek görülmektedir (Darcin, Noyan, Nurmedov, Yılmaz ve Dilbaz, 2015).

Akıllı telefon uygulamalarına bakıldığında 2017 yılının ilk yarısında sosyal medya uygulamaları en çok kullanılan uygulama olarak başı çekerken; twitter ikinci, facebook üçüncü, youtube ise dördüncü sırada yer almıştır. Instagram, twitter ve facebook uygulamalarının dizüstü ve masaüstü bilgisayarlarda kullanılma oranları akıllı telefonlara oranla daha düşük durumdadır (Statista, 2017).

2.4. Bağımlılık

Latince “addicere” kelimesinden türemiş olan “bağımlılık” kendini başkasına adamak anlamına gelmektedir (Tarhan ve Nurmedov, 2011). Bağımlılık “bir kişiye, nesneye ya da varlığa karşı, karşı konulmaz bir halde istek duyma veya başka bir kişinin etkisi altında olma” şeklinde ifade edilmektedir (Ay, 2013).

Bağımlılık, kişinin madde veya davranışlarını terk etme eğilimine karşılık olarak başarıya ulaşamaması ve bu alışkanlıkları daha da arttırarak sürdürmesi durumudur. Bağımlı kişiler herhangi bir alışkanlığından uzak kaldığı durumlarda kendilerini kötü hissetmekte ve bu alışkanlıkların kendileri için kötü olduğunu bildikleri halde devam ettirmektedirler (Çavuşoğlu, 2009).

Bağımlılıkta bağımlı olunan şeye karşı şartlar ne olursa olsun karşı konulamaz bir istek bulunmaktadır. Zamanla kullanım süresi ve miktarı da daha üst seviyelere çıkmaktadır. Ayrıca birey bağımlı olduğu şeye karşı hem fiziksel açıdan hem de psikolojik olarak ihtiyaç duymaktadır (Aslan, 2011).

Bazı ünlü düşünürler, madde gibi biyolojik bağımlılıkların yanı sıra marka gibi davranışsal bağımlılıkların da olabileceğini öne sürmektedirler (Sar ve Işıklar, 2012). Alkol, sigara, esrar, kafein ve uyuşturucu türündeki maddelere karşı fiziksel bir arzu içinde olma haline biyolojik veya fiziksel bağımlılık denilmektedir. Davranışsal veya psikolojik bağımlılıksa, kişinin bağımlılık gösterdiği şeylere karşı heyecan duyması ve günlük yaşantısını bunlara göre şekillendirmesi halinde yaşadığı olumsuz etkiler olarak tanımlanmaktadır (Süler, 2016).

Bağımlılık kavramı kimyasal madde kullanımı içermesine rağmen televizyon izleme, bilgisayar oyunu oynama, kumar, seks, alışveriş gibi davranışsal bağımlılıklar için de söz konusudur. Alkol ve madde bağımlılıklarının yanı sıra davranışsal bağımlılıklarda da bağımlılığın ana bileşenleri olan fiziksel ve psikolojik bağımlılık, belirtilerini gösterirler (Griffiths, 1996). Bir diğer bağımlılık türü olan teknolojik bağımlılıkta, kimyasal olmayan davranışsal bağımlılıklara girmektedir. Teknolojik bağımlılıklar pasif ve aktif bağımlılıklar şeklinde olabilir ve ilgili davranışın genel olarak bağımlılık yapıcı uyarıcı ve pekiştirici özellikleri vardır (Griffiths, 1995). Griffiths (2003)’e göre bir şey haz veriyorsa bağımlılık

yapmaktadır. Bu şekil bakıldığında son sürüm cep telefonları da kişiye haz verdiği için bağımlılık yapmaktadır (Griffiths, 2003).

Akıllı telefon kullanım oranı üst-sel seviyelere ulaşınca beyin dopamin hormonu salgılamakta ve mobil cihaza gelen güzel bildirimler ile mutluluk hissi ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda ise bağımlılık evresinin arttığı ifade edilmektedir (Erdem, Kalkın, Polat ve Deniz, 2016; Polat, 2017).

Akıllı telefonlarda internet erişiminin olmaması halinde bireyler yine bir korku içerisine girmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak, akıllı telefon bağımlılığı ile internet bağımlılığı arasında bir ilişki bulunmaktadır. Dengeleyici İnternet Kullanım Teorisine göre, kişi internet ve akıllı telefonu yaşam problemleri ile başa çıkma aracı olarak kullanmaktadır (Kardefelt-Winther, 2014; Wang, Wang, Gaskin ve Wang, 2015).

Modern yaşam rahatsızlığı olarak bilinen toplumdan uzaklaşma ve yalnızlaşma da birbirini tetikleyen bir ilişkiye sahiptir. Bu iki rahatsızlık, cep telefonu bağımlılığına neden olmakla birlikte bu rahatsızlığı daha da arttırabilmektedir (Süler, 2016). Telefon bağımlılığı özgüveni düşük kişiler de daha sık görülmektedir. Ayrıca bu kişiler telefon ile konuşurken dahi çekingenlik yaşamaktadırlar. Özsaygılarını kazanabilmek ve daha rahat iletişim kurabilmek için bu kişiler daha çok yazılı iletişimi tercih etmektedirler (Phillips, Ogeil ve Blaszczynski, 2012).

İnternet bağımlılığı ise kişinin aşırı internet kullanımına engel olamaması, internetsiz geçen zamanının önemini yitirmesi ve internetten uzak kaldığı zaman yaşadığı öfke-sinirlilik hali olarak ifade edilmiştir (Günüç, 2013). Young, Pistner, O'Mara, James ve Buchanan'a göre (1999) internet bağımlılığı dürtü, çeşitli davranış ve kontrol problemlerini de kapsayan geniş bir olgudur. Timisi interneti; sayısız küçük bilgisayar ağından oluşan, birbirine bağlı büyük bir bilgisayar ağı olarak ifade etmiştir (Timisi, 2003).

2.5. Nomofobi

Akıllı telefonlar birçok dijital rahatsızlıkları da beraberinde getirmiştir. Bunlardan bir tanesi de mobil telefon yoksunluğu korkusu olarak tanımlanan nomofobi olgusudur (Polat, 2017). Akıllı telefon kullanım yaşının çocuk yaşı olarak

bilinen alt seviyelere inmesi ile yani bu bağımlılığın hayatımızda kronik bir hal almaya başlaması ile birlikte nomofobi olgusu türemeye başlamıştır. Akıllı telefonlar sağlamış olduğu imkânlar sayesinde cep telefonlarının yerini almıştır. Bireylerin bu imkânlarla alışmış olma durumu da nomofobinin sebeplerini oluşturmaktadır.

Modern dünyanın güncel bir rahatsızlığı olarak ifade edilen nomofobi, bireyin cep telefonuna erişemediği veya cep telefonu ile iletişim kuramadığı zaman yaşamakta olduğu istemsiz korku şeklinde ifade edilmektedir (King, Valena, Silva, Sancassiani, Machado ve Nardi, 2014; King, Nardi ve Valena, 2010). Nomofobi günümüzde yeni bir olgu olmasına rağmen son yıllarda bilgin düşünürlerin titizlikle çalıştığı bir konu olarak dikkat çekmektedir.

Nomofobi, akıllı telefon kullanıcılarında sıklıkla görölmeye başlayan bir problem olarak olarak isimlendirilmiştir (Daily Mail, 2008). Bilhassa genç bireyler içinde önemli bir tehlike arz etmektedir (Pavithra ve Madhukumar, 2015; Gezgini, Şumuer, Arslan ve Yıldırım; 2017, Kaur ve Sharma, 2015; Broughton, 2015). Akıllı telefonlardan uzak kalındığı durumlarda kişide korku, stres ve panik hali oluşuyorsa, sıklıkla çevrede olup biteni kontrol etmek amaçlı akıllı telefona bakıyorsa nomofobi hastalığının henüz birinci aşamasında olunduğı ifade edilmektedir (Polat, 2017).

Nomofobiye arttıran bir diğeri faktör ise, nomofobinin en fazla ilişkilendirildiğı kavramlarından biri olan yalnızlık duygusu kavramı olduğı belirtilmektedir (Güzeller ve Coşguner, 2012; Tan, Pamuk ve Dönder, 2013; Jin ve Park, 2012; Reid ve Reid, 2007; Şar, 2013; Takao, Takahashi ve Kitamura, 2009; Wei ve Lo, 2006). Depresif ve a tipi kişiliğesi sahip olan bireylerde de nomofobinin görölme oranının daha yüksek olduğı gözlemlenmektedir (Toda ve Ezoe, 2013).

Nomofobinin klinik göstergeleri arasında, akıllı telefon ile sıklıkla zaman harcamak ve akıllı telefonu yanından ayırmamak, şarj aleti olmadan dışarı çıkmamak ve yanında her zaman yedek batarya bulundurmak, kontörün ya da şarjının bitmesi halinde kendisini gergin ve sinirli hissetmek, yakınları ile iletişim kuramamaktan ve telefonsuz kalmaktan korkmak, arama ya da mesaj olup olmadığını kontrol etmek için sık sık ekrana bakmak, gün boyu akıllı telefonu açık tutmak ve akıllı telefonlar için çok fazla para harcamak gibi davranışlar yer almaktadır (Billieux, Van der Linden ve Rochat, 2008).

2.6. Romantik İlişki ve Gelişim

İnsanlar toplumsal bağlar içerisinde yaşamaya ve bu bağlardan kopmamaya güdülenmiş canlılardır ve bu bir istek değil, temel ihtiyaçtır. Kişisel gelişimine ve kendini gerçekleştirme yoluna giden birey, bu sosyal gereksinimleri gidererek adım atmaktadır (Dönmez, 2009). Aile, insanların ilk ilişki kurma becerilerini tecrübe ettikleri ortam olarak gösterilmektedir. Kişilerin hayatındaki birçok olumlu ve olumsuz alanı anne-baba davranış şekilleri, tutum ve yaklaşımları şekillendirmektedir (Cui ve Fincham, 2010; Cui, Fincham ve Pasley, 2008; Fite, Bates, Holtzworth-Munroe, Dodge, Nay ve Pettit, 2008; Simon ve Furman, 2010; Yu, 2007).

Sosyal bir varlık olan insanlar hayatlarını devam ettirebilmek için diğer kişiler ile ilişki kurmaya gereksinim duymaktadırlar. İnsan hayatında iki farklı temel gereksinimi karşılamak için ilişkiler önemli rol oynamaktadır. Birinci gereksinim, insanın kendisini sosyal olarak gerçekleştirmesi; ikinci gereksinim ise birisine ait olma ve sevebilme hissidir (Cui, Fincham ve Pasley, 2008).

Günümüzde hemen herkes topluluğun birer parçası olarak aile ve komşuluk ilişkileri içerisinde yetişmektedir. Bu sebepten ötürü, diğer kişiler ile sosyal ilişkiler içinde olunması kaçınılmazdır (Erber ve Erber, 2001). Gelişim dönemi içerisindeki bireyler; sosyal ilişkiler ağı içerisinde birçok kişi ile kişilerarası ilişkiler kurmaktadır (Furman ve Buhrmester, 1992). Bu ilişki türlerinden biriside romantik ilişkilerdir. Romantik ilişkiler; flört dönemi, aynı evde yaşama, evlilik ve diğer uzun süreli ilişkiler içerisinde bulunan kişilerarası ilişki türüdür (Hendrick ve Hendrick, 2006).

Bebeklik dönemindeki bağlanma aşamasının gelecekteki duygusal ilişkiler açısından belirleyici oldukları, birçok bilgin düşünür tarafından tespit edilmiştir (Hazan ve Shaver, 1994). Erikson (1968) bireyin psikososyal gelişimini sekiz dönem içerisinde ele almaktadır. Her evrede aşılması gereken bir kriz ve çatışmanın var olduğuna değinerek, sağlıklı bir kimliğin aşamalar halinde kazanılacağını belirtmektedir. Erikson bu evrelerden; yakınlık kurmaya karşı yalnızlık olarak tanımlanan altıncı dönemi, duygusal ilişki kurma açısından en önemli dönüm noktasının genç yetişkinlik dönemi olduğunu açıklamaktadır (Senemoğlu, 2007).

Sigmund Freud tarafından ortaya atılan psikoanalitik yaklaşıma göre kişilik, id (altbenlik), ego (benlik) ve süper ego (üstbenlik) olmak üzere üç ana yapıdan oluşmaktadır (Holmes, 1993). İd, kişiliğin biyolojik parçasıdır ve insanın doğuştan sahip olduğu tüm dürtülerinin kaynağıdır. Freud'a göre insan cinsellik ve saldırganlık olmak üzere doğuştan getirdiği iki temel eğilime sahiptir. Ego, kişiliğin düzenleyici, denge ve uyum sağlayıcı parçasıdır. Freud, egonun dış dünyanın etkisi altında alt benliğin bir parçası olarak geliştiğini ve alt benlik ile dış dünya arasında arabuluculuk yaptığını ileri sürmüştür. Kişiliğin ahlaki yönü olan süperego ise, bireyin davranışlarının doğru olup olmadığına karar verip toplum tarafından onaylanan değer yargılarına göre davranmasını sağlar. Süperego, çocukluk devresinde, çocuğa ailesi ve toplum tarafından aktarılan geleneksel değerlerin etkileşimi sonucu gelişir, ödül ve cezalarla pekiştirilir. Bu üç bölüm birbirleriyle bütünleşerek, dinamik bir bütün olan kişiliği oluşturmaktadır (Holmes, 1993; Burger, 2006).

Benlik bireyin çevreye uyumunu sağlamak için çaba gösterir. Alt benlik yer ve zamanın uygun olup olmadığına bakmaksızın, sonucu ne olursa olsun içgüdüsel arzularının hemen yerine getirilmesini ister. Tek amacı doyum ve haz sağlamaktır. Benlik, hem üst benliğin yasaklarını, hem de dış dünyanın gerçeklerini koşullarını dikkate alarak alt benliğin isteklerini karşılamaya ve uyum sağlayıcı davranışları ortaya koymaya çalışır. Üst benliğin kişiyi uyaran, dizginleyen, yargılayan ve cezalandıran bir görevi vardır (Holmes, 1993).

Freud'a göre yeni doğan bir bireyin kişiliği değişik aşamalardan geçerek gelişmektedir. Bu aşamalara psikoseksüel aşamalar denir. Freud kişiliğin beş dönemden geçerek geliştiğini öne sürmüştür. Bunlar;

- 0-1 Yaş Oral Dönem
- 1-3 Yaş Anal Dönem
- 3-6 Yaş Fallik Dönem
- 6-11 Yaş Latens Dönemi
- 11 Yaştan Sonra Genital Dönemdir.

İlk üç döneme pregenital dönemler denmektedir. Freud'a göre kişilik gelişmesinde pregenital dönemler büyük önem taşımaktadır. Çocuk bu dönemlerde bütün önemli kişilik özelliklerinin temellerini geliştirmiştir. Freud'a göre dönemlerin herhangi birinde saplantı olması mümkündür. Saplantı ya o dönemde fazla doyum sağlama ya da aşırı engelleme sonucunda olabilir. Belirli bir dönemde saplantı yaşayanlar o döneme ait özelliklere sahip olacaklardır (Bodur ve İşeri, 2005).

Bazı ünlü düşünürler anne-bakıcı ilişkisinin gelişim sürecinde en temel unsur olduğu kanısındayken, bazıları da ergenlik dönemindeki akran ilişkilerinin en az bebeklik dönemindeki anne-bakıcı ilişkisi kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu grup ünlü düşünürler, ergenlik döneminde akranlarla yoğunlaşan ilişkinin bir sonucu olarak aileden kopuşu bu iddialara dayanak olarak göstermektedir. Sullivan (1953), bireyin bu süreçte akranları yoluyla destek olmayı, paylaşmayı ve değer vermeyi öğrendiğini ifade etmektedir. Mecburiyet durumu bebeklik dönemindeki aksine akran ilişkilerinde bulunmamaktadır. Bu sebeple, karşılıklılık ilkesine dayalı bir ilişki söz konusudur. Ergenliğin son evresinde ise bireyler hemcinsleri ile olan ilişkilerinin yoğunlaşması sebebiyle, aile çevresi dışındaki kişilerle de yakın ilişkiler kurmaya başlamaktadır. Bunun temel nedeni ise, dikkatin ergenlik döneminde hemcinslerle kurulan arkadaşlıkların aksine, karşı cinse kayması olarak gösterilmektedir. Ergenlik, kız-erkek tüm arkadaş gruplarının bir arada bulunduğu keyifli bir dönem olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde, romantizmin hayat merkezi haline gelmesi ile birlikte birey yetişkinlerin yaşamakta olduğu romantik ilişkilere karşı kendisini hazır hissetmekte ve zamanla gruplaşmış akran ilişkileri yerini romantik ilişkilere bırakmaktadır (Zimmer-Gembeck, 2002).

Karşılıklı paylaşımı olan bireyler arasında kurulan yakın ilişkiler, kişilik gelişimini desteklemektedir (Buss, 1992). Üniversite öğrencilerinin kurdukları yakın ilişkiler, gelişim dönemi itibarıyla önemli bir yere sahiptir. Ergenlik döneminin bir sonraki döneminde bireyin gelişiminin önemli bir parçası olan diğer ilişki türü ise duygusal ilişkilerdir (Bahadır, 2006). Romantik ilişkiler, geç ergenlik döneminde bilişsel, duygusal ve sosyal değişimler yaşayan üniversite öğrencileri için yakın ilişkilerin bir parçasını oluşturmaktadır (Collins, 2003).

Hendrix (2007), ergenliğin gelişim dönemi içerisindeki etkilerinden farklı olarak, bireyin ergenlik döneminde ilişki kurmak istedikleri kişilerde ebeveyn

özellikleri aradıklarını ifade etmektedir. Romantik ilişkilerin ergen bireyler üzerindeki depresyon etkilerine bakıldığında kız çocuklarında romantik ilişkilerin zayıf olması depresyona girmelerine sebep olmaktadır. Ayrıca romantik deneyimlerin, romantik ilişki kurma becerilerinin depresyon ile ilişkili olduğu gözlenmektedir. Bunların yanı sıra, ergenin sevgilisinin olmaması, sevgilisinden ayrılması ya da sevgilisinin terk etmesi de bireyin depresyona girmesine ve taşkın davranışlara yönelmesine neden olmaktadır (Steinberg ve Davila, 2008).

Romantik ilişki içerisinde olmayan bireylerin kaygı, depresyon, cinsel doyumsuzluk ve üst düzey yalnızlık yaşamaları (Cairney, Boyle, Offord ve Racine, 2003; Khaleque, 2004; Levin, 2000; Schachner, Shaver ve Gillath 2008) ve yetişkinliğe geçiş dönemindeki romantik ilişkilerin önemi (Arnett, 2000; Collins ve Van Dulmen, 2006; Erikson, 1994) göz önünde bulundurulduğunda romantik ilişkilerin önemli bir niteliği bulunmaktadır.

2.6.1. Romantik İlişki Kavramı

Romantik ilişkiler, partnerin duygusal ihtiyaçlarıyla ilgilenilmesi, ihtiyaçların tatmini, duygusal bağlılık ve çiftler arasında karşılıklı mücadele süreci olarak tanımlanabilmektedir (Brehm ve Kassin, 1993). Yapılan çeşitli araştırmalarda sağlıklı ve güvenli olmak koşuluyla romantik bir ilişkinin varlığı, bireyin kendi benliğini değiştirdiğini, kendisine duyduğu saygı ve güveni arttırdığını, bireye iş yapma veya yapmakta olduğu işte kendisini yeterli hissetme konusunda heyecan verdiğini göstermektedir (Aron, Paris ve Aron, 1995). Üniversite dönemindeki kişiler evlilik için hazırlık süreci içerisinde oldukları için bu dönemde bireylerden romantik ilişkiler kurmaları beklenmektedir (Cenkseven-Önder, 2014). Bu dönemde kurulan romantik ilişkiler bireylerin duygusal, sosyal, cinsel ve kimlik gelişimlerini ve arkadaşlık ilişkilerini etkilemekte ve evlilik aşamasındaki seçimlerin belirlenmesinde büyük önem taşımaktadır (Furman, 2002).

Romantik ilişki içerisinde olan kişiler yoğun duygularının olduğu, duygularını birbirlerine bahsettikleri ve birbirleri ile özel paylaşımlarda bulunduğu dönem içerisinde. Romantik ilişki; kişilerin birbirlerine karşı yoğun duygular içerisinde olduğu, karşılıklı maddi-manevi paylaşım içerisinde olduğu ve ilişki bitiminde bireylerde üzüntüye yol açan bir tür ilişki olarak da ifade edilebilmektedir (Aydoğdu,

2010). Mutluluğa giden yolda, romantik ilişkilerin bir kaynak rolü oynadığı ve ilgili araştırmalara göre, romantik ilişkide olan bireylerin romantik bir ilişki içerisinde olmayan bireylerden daha mutlu oldukları gözlemlenmektedir. Bu bağlamda karşı cins ile duygusal paylaşımları sağlıklı olan bireylerin daha mutlu olacakları düşünülmektedir (Asıcı ve İkiz, 2015).

Collins (2003) romantik ilişkiyi, iki kişinin gönüllü olarak katıldığı bir süreç olarak tanımlamakta ve beş ayrı özelliğinin olduğunu vurgulamaktadır. Bunlardan birincisi katılım, ikincisi eş seçimi, üçüncüsü ilişki içeriği, dördüncüsü ilişki kalitesi ve son olan beşincisi ise ilişkinin duygusal ve bilişsel süreçleridir.

Kalkan ve Yalçın'a (2012) göre romantik bir ilişki içerisinde güven, samimiyet, sadakat ve sevgi duyguları ön plandadır. Bireyin iyi olma halini sağlıklı bir romantik ilişki sağlamaktadır. Ayrıca sağlıklı bir romantik ilişkinin, çiftlerin kişilik gelişimlerini de olumlu olarak etkilediği belirtilmektedir (Furman, 2002).

Kişilik hakkında birbirinden farklı kavramsal perspektifler bulunmasına rağmen McCrae ve John'un (1992) belirtmiş olduğu beş faktör modeli, son derece geniş bir yelpazede yer alan kişilik kavramını bütünleştirmesi, davranışlar ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin sistematik bir şekilde incelenebilmesine katkı sağlaması ve kişiliği beş faktör ile dayandırarak genel bir tanımlama imkanı sağlaması açısından son derece önemlidir. Beş faktör; duygusal denge, uyumluluk, gelişime açıklık, sorumluluk ve dışa dönüklük halinde kavramlaşmaktadır (McCrae ve John, 1992; Solmuş, 2004).

Kişilik özelliği, bireyin çevre ile olan ilişkilerini algılama ve sürdürme yeteneğini etkileyen en önemli faktör olarak gösterilebilir (Erden-İmamoğlu, 2009). Beliren yetişkinlik dönemini içeren üniversite dönemi, kişinin yaşamında meydana gelen değişiklikler açısından önemli bir yere sahiptir. Üniversite döneminde olan genç yetişkin birey, gelişimsel döneminin görevlerini yerine getirme konumunda olduğu yeni bir çevreye yönelme sürecindedir (Özgüven, 1992).

Romantik ilişkide her kişinin ilişkiye karşı göstermiş olduğu tutum ve davranışları farklılık göstermektedir. Bireylerin bu süreçteki beklentileri partnerlerinden farklılık gösterebilmektedir. Kimi insanlar özgürlük duygusunun baskın olduğu bir ilişki isterken, kimileri sahiplenilme duygusunun ön planda olduğu

bir ilişki isteyebilir. Bazıları öncelikli olarak kariyerli bir partner tercih ederken, bazıları çekiciliği ön planda tutabilir. Tüm bu seçimler kişinin hayat deneyimlerine bağlı olarak şekillenir (Aydoğdu, 2010).

Romantik ilişkiler, son zamanlarda ön plana çıkan sosyal medya uygulamaları sayesinde daha kolay ve hızlı bir halde gelişmektedir. Bu olgunun da hayatımızı etkilemesi beklenmektedir. Birinci aşamada bir araya gelip yüz yüze olma fırsatı olmadığı için karşı tarafa açılma ve ilişkiyi başlatma daha kolay gerçekleşmektedir. Fiziksel çekicilik sanal âlemde gerçekleşen ilişkiler için daha az önem arz etmektedir. Birbirlerini daha iyi tanıma şansı yakalayan bireylerin ilişkilerinde ise güven en büyük problemler arasında yer almaktadır (Dönmez, 2009).

Romantik ilişkilerde yaşanan bir diğer sorun da kıskançlıktır. Pines (2003), kıskançlığı, değerli bir ilişkinin bozulmasına ya da yitirilmesine sebep olabilecek bir tehlikenin meydana gelmesi durumunda oluşan karmaşık bir tepki olarak ifade etmiştir. Bir diğer tanıma göre ise kıskançlık, değerli bir ilişkinin devamına karşı hissedilen tehdit algısı sonucu oluşan tepkidir (Taylor, Sears ve Peplau, 2007).

Psikoterapilerde bu sorunların en önemli yanı, birey tedavinin hangi problemten kaynaklandığına bakmaksızın diğer insanlarla olan ilişkilerinden kaynaklandığı görülmektedir. Mutlu ve mutsuz kişileri karşılaştıran bir çalışmada, kendilerini mutlu tanımlayan insanların sosyal ilişkilerinin güçlü olduğu, romantik ilişkilerinde ise kendilerini mutlu olarak tanımladıkları görülmektedir (Deiner ve Seligman, 2002).

2.6.2. Romantik İlişki ve Bağlanma Stilleri

Romantik ilişkiler yaşamımızda çok önemli bir yere sahip olmaktadır. Ancak geçmiş yıllar göz önüne alındığında ayrılık ve boşanmalarda meydana gelen önemli artış (Adams ve Jones, 1997; Teachman, Tedrow ve Crowder, 2000), romantik ilişkilere bağlanım konusuna bilgin düşünürlerin daha fazla ilgi göstermelerine neden olmuştur. Bağlanım, ilişkinin devam etmesine yönelik bir istek, arzu veya bireyin psikolojik olarak ilişkiye bağlılık hali olarak ifade edilebilir (Rusbult, 1983). Rusbult'a göre, bağlanım düzeyindeki değişiklikler, bireyin ilişkiyi sürdürme ya da sonlandırma kararlarını etkilemektedir.

Bireyin yaşamı boyunca ailesi ve romantik partneri ile kurmuş oldukları ilişkilerde, bağlanma stiline işlevi son derece büyüktür. Bireyler romantik ilişkilerini kurarken ebeveynleri ile kurmuş oldukları ilişkilerdeki gibi destek ve güveni aramaktadırlar (Ainsworth, 1989). Bireyler romantik ilişkilerinde partnerlerine yakın olmayı arzu etmekte, partnerlerinden ayrı kalmamak için çaba göstermekte, yokluğunu protesto etmekte, partnerlerini ilişkide bir güvence olarak görmekte ve romantik partnerlerini stresleriyle başa çıkmada bir güç kaynağı olarak nitelendirmektedirler (Feeney, 1999).

Bağlanma, yalnızca çocukluk ile sınırlı olmayıp yaşam boyu sürer. Bebeklikte anneyle kurulan bağlanma ilişkisi ve bu ilişkinin niteliğine bağlı olarak gelişen bağlanma stilleri, yetişkinlik yıllarındaki yakın ilişkilerin temelini oluşturur. Bu nedenle, insanların bebeklik döneminde ebeveynleriyle kurdukları ilişki ile yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkileri pek çok açıdan benzerlik göstermektedir. Bir  ocuğun, bağlanma figürü yanında olduğunda ve ihtiyaçlarına duyarlılık gösterildiğinde kendisini güvende hissetmesi gibi, yetişkinler de eşleriyle birlikte olduklarında ve gereksinimlerine doyum bulduklarında kendilerini güvende hissederler. Bu durumda eş, bireyin gelişimini sağlayan güvenli bir temel olma özelliği taşır (Bartholomew, 1997).

Aşk yaşantısı, güvenlik duygusu sağlayan yetişkin bir eşle yaşanan duygusal bir bağdır. Bebeklik ve yetişkinlik dönemi bağlanma süreci arasındaki farklılıklara bakıldığında; tek yönlü olan bebek ile anne arasındaki bağ, yetişkin romantik ilişkilerde karşılıklı bir hal alır. Yani, bebeklik döneminden farklı olarak birey, yetişkin bağlanma ilişkisinde hem bakım alan hem de bakım veren konumundadır. Bu nedenle, yetişkin romantik bağlanma sürecinin, bağlanma, ebeveynlik (bakım) ve cinsel ilişki öğelerinin bir bileşimi olduğu söylenebilir (Brodsky ve Lichtenstein, 1999).

Hazan ve Shaver (1987), Bowlby'nin zihinsel modelleri ve bunun kişiliğe yansımaları ile Ainsworth'un bağlanma türlerine ilişkin görüşlerini romantik aşka uyarlamaya çalışmışlardır. Onlara göre bütün önemli sevgi ilişkileri Bowlby'nin ifade ettiği anlamda bağlanmalardır. Hazan ve Shaver (1987), Ainsworth'un (1978) bebeklik dönemi bağlanma süreciyle ilgili olarak ortaya koymuş olduğu üç kategorilik sistemi yetişkinlik dönemindeki romantik aşkı inceleyebilmek amacıyla

geliştirmişler; bu dönemdeki romantik ilişkilerin nasıl biçimlendiğinin, sürdürüldüğünün ve sona erdirildiğinin, bebeklik dönemindeki bağlanma süreciyle ilintili olan temel ilkeler çevresinde anlaşılabilceğini öne sürmüşlerdir. Ainsworth'un geliştirmiş olduğu üçlü bağlanma sistemini romantik ilişkilere de uyarlamışlar ve buna paralel olarak da üç tür bağlanma stili tanımlamışlardır: Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, insanlarla yakın ilişkiler kurmaktan ve onlara bağlı olmaktan dolayı kendilerini rahat hissederler. Başkalarına yaklaşmaktan ve başkalarının kendilerine yaklaşmasına izin vermekten rahatsız olmazlar. Terk edilme korkusu taşımazlar. Kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler, insanlara yakın ve bağlı olmaktan dolayı huzursuzluk duyarlar.

Kaygılı - kararsız stile sahip yetişkinler ise, insanlarla yakın ilişkiler kurmak için yoğun bir istek duymakla birlikte onlar tarafından terk edilme ve reddedilme korkusu yaşarlar. Bu bireyler, kendilerine daha az ama başkalarına daha fazla güven duyan kişilerdir. İlişkilerinin her an bitebileceği ve terk edilebilecekleri endişesini yoğun yaşarlar (Karacan, İşcan ve Şener, 1998). Eşlerinin kendilerini yeterince sevmediğini düşünürler (Hortacsu ve Cesur, 1993). Uzun süreli ilişkiler kurmakta zorlandıkları için, daha sık ancak daha kısa süreli ilişkiler kurarlar (Taner, 2007).

Bartholomew ve Horowitz'de (1991), Bowlby'in içsel çalışan modellerinde tariflediği kendilik ve diğeri modellerine olumluluk ve olumsuzluk boyutlarını eklemişler ve böylelikle dörtlü bir bağlanma stili ortaya koymuşlardır (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Olumlu kendilik, bireyin kendisini sevmeye ve desteklenmeye değer olarak algılanmasını; olumsuz kendilik ise bireyin kendilik saygısının düşük olmasını ve kendisini sevmeye değer görmemesini ifade etmektedir. Olumlu diğeri modeli, birey için önem atfeden diğeri insanların güvenilir olmasını ve kendisinin gereksinimlerine duyarlı olacaklarına inanmasını içermektedir. Olumsuz diğeri ise, insanların güvenilmez ve reddedici olduklarına dair inançları ifade eder. Buna göre, dört farklı bağlanma stilinden söz edilebilir. Güvenli bağlanma (olumlu kendilik-olumlu diğeri), saplantılı bağlanma (olumsuz kendilik-olumlu diğeri), kayıtsız bağlanma (olumlu kendilik-olumsuz diğeri) ve korkulu bağlanma (olumsuz kendilik-olumsuz diğeri). Güvenli bağlanma stiline sahip bireylerin, bağlanma sürecine ilişkin olarak hem kaygı düzeyleri düşüktür hem de daha az oranda kaçınma davranışı

sergilerler, yakın ilişkiler kurabilirler, gereksinim duyduklarında destek ararlar ve başkaları tarafından değer verildikleri konusunda bir şüpheleri yoktur.

Saplantılı bireylerin, kişilerarası ilişkiler çerçevesinde incelendiğinde, kaygı düzeylerinin yüksek olduğu, ancak daha az oranda kaçınma davranışı sergiledikleri görülmektedir. Diğer insanlarla yoğun bir yakınlık ve bağlılık ilişkisi kurmayı isterler. Kayıtsız yetişkinler, bağlanma konusunda düşük düzeyde kaygı yaşamakla birlikte yüksek düzeyde de kaçınma davranışı sergilerler; yakın ilişkileri önemsiz olarak değerlendirilir; bağımsızlığa ve kendi kendine yetebilmeye önem verirler. Korkulu bireyler ise bağlanma konusunda hem yüksek düzeyde kaygı hem de kaçınma davranışları sergilerler; her ne kadar yakın ilişkiler kurma ve diğer insanlar tarafından onaylanma gereksinimi duysalar da reddedilme korkuları nedeniyle yakınlık kurmaktan kaçınırlar (Fraley ve Shaver, 1991; Collins ve Feeney, 2000).

Romantik ilişkide bağlanma stilleri; kişisel ve ilişkiye yönelik üst düzey beklenti, yetişkinlikte güvenli bağlanma, kendisine ve çevreye karşı üst düzey güven, yetişkinlikte güvenli bağlanma, kendini açma ve doyum olarak tanımlanabilmektedir (Welch ve Houser, 2010). Algısal süreçlerin algılanması açısından, yetişkin romantik bağlanma stilleri yol gösterici bir konumdadır (Bröemer ve Blümle, 2003). Romantik bağlanma gelişiminde doyum, güven, birlik, yakınlık, eşitlik, bağlılık ve ilişkiye adanmışlık gibi ihtiyaç temelli öğeler önemli bir rol oynamaktadır (Çetinkaya, 2013).

2.6.2.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı

Thibaut ve Kelly (1959) kuramlarında çiftler arasındaki etkileşim, bağlılığın odak noktasıdır. Bu kuram etkileşim halindeki insanların zamanla davranışlarının partnerlerinin tercih, davranış veya güdülerinden hareketle deneyimlerinin birbirlerine göre şekillenmesi ve bu deneyimlerden etkilenecek davranma derecesi ile aynı zamanda davranım tarzı kazanması olarak tanımlanmaktadır (Thibaut ve Kelley, 1959).

2.6.2.2. Yatırım Kuramı

Rusbult (1980) tarafından geliştirilmiş olan bu kuramda, bağımlılığın var olduğu karşılıklı ilişkilerde öncelikle bağlanım oluşmakta, daha sonra bu ilişkilerdeki bağlanım belirleyicilerinden bahsedilmektedir. Bu belirleyiciler; alternatiflerin

niteliği, yatırım miktarı ve ilişki doyumu olmaktadır. Kuram, ilişki bağlanım düzeyinin bireyin doyum düzeyi ile birlikte artacağı ihtimali üzerine inşa edilmiştir. Kuramda seçeneklerin nitelikleri bağlanımın ikinci belirleyicisini oluşturmaktadır. Bu model, bireyin sürmekte olan ilişkisi haricindeki başka biriyle olmak veya yalnız kalmak gibi seçenekleri değerlendirmesi ile ilgilidir. Kuram, bireyin seçeneklerinin kalitesinin olumlu bir şekilde değerlendirilmesini düşük ilişki bağlanımıyla ilişkili olduğunu savunmaktadır (Büyükşahin, 2006).

2.6.3. Romantik İlişki ve Aşk

Aşk sözcüğü İngiliz dilinde çok fazla kullanılmaktadır. Fromm (1991) aşkı, bireyi farklı bir varoluş haline dönüştürebilen bir kavram olarak ifade etmektedir. Aşk, aynı zamanda hem hayatın en önemli unsurlarından biridir hem de en çok göz ardı edilen tarafı olarak bilinmektedir (Wilson ve McLaughlin, 2002).

Aşk, dış unsurlardan etkilenmekte olan teorik bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Direkt olarak gözlemlenememekte; fakat yorumlanabilmektedir. Bu nedenle, tüm kültürler için geçerli olan bir aşk tanımı bulunmamaktadır. Aşkın tanımında bir karışıklılık vardır çünkü aşkın deneyimleri ve anlamları kültürden kültüre farklılık göstermektedir. Bireylerin aşka dair deneyimleri, bunları dile getiriş şekilleri ve izlenceleri görecelik göstermektedir. Kavramı şekillendirmede oynadığı role ek olarak, sorun daha da büyümektedir (Sternberg ve Grajek, 1984; Sternberg ve Barnes, 1988; Waller ve Shaver, 1994; Berscheid ve Meyers, 1996; Myers ve Shurts, 2002).

Aşk; duyguyu, davranışı ve tutumu birleştirmektedir. Yetersizlik gibi olumsuz duygulardan da ortaya çıkabilmektedir. Bazı bilgin düşünürler bu olguları bir araya getirerek aşk hakkında tanımlamalar yapmaya çalışmaktadır. Aşk öncelikli olarak edebiyatçılara, şairlere, yazarlara, sanatçılara ve filozoflara konu olmuştur. Aşk konusunun araştırılması 1950’li yıllarda bilimsel olarak uygun görülmemiştir ve konu görmezden gelinmiştir. Son otuz yıldır psikologlar tarafından tekrar araştırma konusu haline gelmiştir (Büyükşahin ve Hovardaoğlu, 2004). Psikoloji biliminde aşkın türlerine ilişkin sınıflamalar yapılmıştır (Rubin, 1970; Lee, 1973; Berscheid ve Walster, 1974; Walster ve Walster 1978; Clark ve Mills, 1979; Sternberg ve Grajek,

1984; Heindrick ve Heindrick, 1986; Sternberg, 1986; Hatfield, 1988; Sternberg, 1988; Heindrick ve Heindrick, 1991).

Aşk kavramı toplumdan topluma, toplumda ise sınıftan sınıfa göre değişiklik gösterebilen, evrensel bir psikolojik olgu olarak ifade edilmektedir. Aşk biçimleri toplumsal sistemlere göre farklılık gösterebilmektedir. Cinsel, melankolik ve tutkulu aşk türleri gibi çeşitli aşk türleri bulunmaktadır. Kültür, insanların romantik ilişkiler konusundaki davranışlarını, tutumlarını, deneyimlerini ve beklentilerini etkileyebilmektedir (Ercan, 2008).

Aşk aynı zamanda evlilik için bir ön koşul olmaktadır. Knox'a (1979) göre evlilik, yoğun sevgi dolu kişiler arasında yapılmalıdır. Bununla birlikte Storo-Sandor'a (1973) göre 20. Yüzyılda şövalyelerin boşanma davası sonucunda, bireylerin birbirlerine zorlandıkları ve dolayısıyla yasal evlilik ilişkilerinde bulunmadıkları ortaya çıkmıştır. İki taraf özgür ve hür iradeleriyle bir arada değillerse, ortada gerçek aşk oluşmamaktadır (Knox, 1979).

Freud'a (1960) göre aşk, sağlıklı bir kişilik yaratmada önemli bir yer tutmaktadır. Erikson'a (1963) göre ise, gençlikteki en önemli gelişimsel adım aşktır. Psikosomatik bozukluklar üzerine çalışmalar yapan bir uzman, bekâr, dul ya da boşanmış kişilerde yalnızlığın erken doğum ya da kalp hastalıklarına neden olduğunu belirtmektedir (Lynch, 1977).

Günümüzde bireyler, aşktan duygusal doyum beklemektedirler. Aşkta kişisel geçerliliği, kişisel ilişkileri, yakınlığı ve birisinin varlığını bulma umuduyla ifade edilmektedir (Bach ve Deutsch, 1973). Beyindeki bazı biyokimyasal maddeler de aşk ile ilgilidir. Aşk olma evresi psikolojik deneyimler, hormonlar ve genetik sevginin aşamalarını oluşturmaktadır. Bu faktörlerin birleşimi, uygun partneri bulan bir içsel kılavuz olarak bilinmektedir. Bu içsel rehberlere "aşk haritası" denilmektedir (Atak ve Taştan, 2012).

Herkesin hayatında bir kez hissettiği ya da hissetmek istediği bir duygu olan aşk olmadan hayatın birçok yönünün boş kaldığı ve anlamsız olduğu söylenmektedir. Aşk öğrenilebilir ve geliştirilebilir bir duygu olmasına rağmen tarif edilmesi zor bir duygudur. Birçok evrelerden geçerek olgunlaşmakta ve evlilik ile birlikte gereken güce ulaşmaktadır. Sosyal girişimler ve deneyimler yoluyla gelişen bu hisler,

partnerlere mutluluk ve rahatlık vermektedir. Evde, okulda ve işyerinde kurduğumuz ilişkileri ve başarıyı kolaylaştırmaktadır. Herhangi bir iyileşme göstermeyen duygular bireyde kaygı, yalnızlık, mutsuzluk ve durgunluğa neden olmaktadır (İlhan, 2016).

2.6.4. Romantik İlişkide Evlilik Öncesi İlişki Dönemi

İnsanlara karşı sevgi dolu olan, planlarını ve zevklerini başkaları ile paylaşma alışkanlığı olan, başkalarının farklılığını kabul edip onları değiştirmek için çaba sarf etmeyen, birlikte yaşamaktan heyecan duyan, grup içerisinde uyum kolaylığı olan ve birlikte sorumluluk alma cesareti taşıyan herkesin mutlu bir birliktelik kurma yeteneklerinin olduğu görülmektedir (Boran, 2003). Evlilik öncesi dönemde çiftler hem kendi hem de partnerinin özelliklerini, evlilikten beklentilerini ve gerçek benliklerini anlamaya çalışmalıdır (Kalkan ve Ersanlı, 2008).

Genç yetişkinlik dönemi görevleri arasında, kişilerin kiminle hayatlarını paylaşacak olduklarına karar vermeleri, eş seçimleri ile aile sorumluluğunu üstlenmeleri ve birlikte yaşamaya başlamaları bulunmaktadır (Yeşilyaprak, 2003). Bu görevin başarıyla gerçekleştirilmesinde, evlenmeden önce belirli bilgi ve becerilerin kazanılması ve doğru eş seçiminin yapılması bulunmaktadır.

Evlilik öncesi ilişki dönemi, iki ayrı yabancı insanın birbirini tanımaları ve evlilik kararına varabilmeleri için düşüncelerini uyarlamaları gereken bir dönem olarak belirtilmektedir. Evlilik öncesi dönemde gerçekleşen arkadaşlık, sözlülük ve nişanlılık gibi fırsatlar bu gerçeği yerine getirmeye yönelik olmaktadır (Özgüven, 2000).

Evlilik öncesi ilişki döneminde çiftler birlikteliklerinin gidişatı hakkında konuşma fırsatı bulurlar. Bu konuşmalar insanların ‘‘biz’’ bilincine ulaşmasına yardımcı olmaktadır. Sağlam ve mutlu birliktelikler iki farklı insanın birbirleriyle bir bütün haline gelmesi ile gerçekleşmektedir (Özügurlu, 1996). Dokur ve Profeta (2006) bekâr veya evli çiftlerin, mutlu bir birlikteliği sürdürmek için önce ilişkileri hakkında konuşabilmeleri gerektiğini söylemektedir. Bu konuşmalarda bireyler gelecekte karşılaşacak oldukları problemleri yaşamaktadırlar ve bu deneyimlerine dayanarak daha mantıklı kararlar alabilmektedirler.

2.6.5. Romantik İlişki Doyumu

İnsanlarla kurulan güçlü sosyal bağlar, kişinin yaşam memnuniyetinin önemli kaynağı olarak gösterilmektedir. Romantik ilişkilerdeki memnuniyet bunun en önemli adımıdır (Argyle ve Martin, 1991). Romantik ilişkiler evlilik beklentisi ile kurulmasına rağmen, bir ilişkinin uzun süreli veya uzun ömürlü olması, mutlaka romantik ilişkinin tatmin edici olduğu anlamına gelmemektedir (Sarı, 2008).

Romantik ilişkilerde yaşanan olumlu ve olumsuz tecrübeler üniversite öğrencilerinin daha sonra yaşayacak oldukları romantik ilişkileri de etkilemektedir. Üniversite psikolojik danışmanlarına başvuruda bulunan çoğu bireyin depresyon belirtilerindeki nedenlerin romantik ilişkilerinin olmamasından kaynaklı olduğu gözlemlenmektedir. Tatmin edici bir ilişki içinde olmayan bireylerin, depresyon ve duygusal sorunları yaşamalarının daha muhtemel olduğu, tatmin edici bir ilişki içinde olan bireylerin ise daha mutlu ve sağlıklı bireyler oldukları belirtilmektedir (Heindrick, 2009).

2.6.6. Romantik İlişki İnançları

Romantik ilişkilerde, tıpkı bireylerin yaşamlarında olduğu gibi akılcı olmayan inançlar söz konusu olmaktadır (Beştav, 2007). Çoğu insan, romantik birliktelik içerisinde olduğu kişiyi sevmeleri gerektiğini ve ilişkiden memnun kalacakları inancı ile birlikte ilişki yoluna girmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak, bireylerin romantik ilişkilerinin nasıl olması gerektiğine dair bazı inançları bulunmaktadır (Turan, 2010).

Romantik ilişki inançlarının bireyde olumlu ve gerçekçi olması durumunda, bireyin romantik ilişkileri bu durumdan etkilenecektir. Bununla birlikte, romantik ilişki akılcı olmayan inançlar ve bilişsel çarpıtmaların egemen olduğu bir şekilde ilerlerse, sonuç aynı olmayacaktır. İnsanlar yakınlık ve aidiyet ihtiyaçları nedeniyle sosyal ilişkilerde bulunmaya isteklidir. Bireylerin bilişsel ve duygusal süreçteki deneyimleri bu bağlantılar çerçevesinde gelişmektedir (Heindrick, 2009).

2.6.7. Romantik İlişkilerde Kadın ve Erkek Rollerine İlişkin Kalıplaşmış Yargılar

Romantik ilişkilerde kadın-erkek rollerinin basmakalıpları cinsiyet ve inanç biçimine göre şekillenmektedir (Peplau ve Gordon, 1985). Bu kalıplara göre, romantik ilişkilerde kadınlardan daha uyumlu ve itaatkar olmaları beklenirken; erkeklerden daha çok karar verici ve yönetici olmaları beklenmektedir. Rose ve Frieze'nin (1993) çalışmalarına göre, geleneksel cinsiyet rollerine uygun şekilde, ilişkide erkeklerin etkin kadınların ise edilgen rollerinin olduğu görülmektedir. Buna benzer olarak, “erkeksi olmak” da romantik ilişkiyi başlatabilmek ile ilişkili bulunmuştur (Clark, Shaver ve Abrahams, 1999). Toplumda yapılan bazı araştırmalarda (Sakallı ve Curun; 2001; Sakallı-Uğurlu, 2003) erkeklerin romantik ilişkilerde daha baskın bir karakter olduğunu, kadınlarınsa daha çok kabul edici tavırlar içerisinde olduklarını onayladıklarını göstermektedir.

2.7. İlgili Araştırmalar

Hendrick ve Hendrick (1986) yapmış oldukları bir çalışmada; erkeklerin oyun gibi aşk puanlarının kadınların puanlarından, kadınların ise arkadaşça aşk, mantıklı aşk ve sahiplenici aşk puanlarının erkeklerin puanlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite öğrencilerinin aşka dair tutumlarını inceleyen bir başka araştırmada, Asya kökenli Amerikalı öğrencilerin dostça aşk ve mantıksal aşk puanlarının Avrupa kökenli Amerikalı öğrencilere oranla daha yüksek, tutkulu aşk puanlarının ise daha düşük olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Hazan ve Shaver (1987) yapmış oldukları bir çalışmada; yetişkin bireylerin romantik ilişkilerindeki bağlanımlarını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada, bebeklik bağlanma şekillerine benzer üç tipik özelliği içeren “Love Quiz” isimli bir anket uyarlamışlardır. Rock Mountain News'ta yayınlanmış olan bu anket sonuçları posta yolu ile elde edilmiştir. Toplamda 1200 okuyucu geri dönüş yapmış ve verilen cevaplar arasından rastgele seçilen 630 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların %59'unun güvenli, %25'inin kaçınmacı ve %11'inin de kaygılı-kararsız bağlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hazan ve Shaver bu çalışma sonucunda, çocukluktaki bağlanma modelinin yetişkinlikteki bağlanma ve romantik ilişki tutumu üzerinde önemli bir yer tuttuğu sonucuna ulaşmıştır.

Buhrmester (1990) yapmış olduğu bir çalışmada; kişinin güzel bir ilişki yaşayabilmesi için gerekli olan beceriye kişilerarası yetkinlik kavramı ile açıklık getirmiştir. Buhrmester'a göre, bireylerin kişilerarası ilişkilerini başlatması ve sürdürmesi, bu ilişkilerde ortaya çıkan problemlerin üstesinden gelmesi, başka kişilere yardımcı olabilmesi ve yardım alabilmesi, çoklu ilişkilerde tatmin edici doyuma ulaşabilmesi gibi nitelikler taşıması kişilerarası ilişkilerde usta olduklarını göstermektedir. Tüm bunlar bireylerin iyi bir ilişkiye sahip olabilmeleri için önem taşımaktadır.

Feeney ve Noller (1990) yapmış oldukları bir çalışmada; güvenli bağlanan kişilerin ilişkilerini daha güven verici bulduklarını ve daha yüksek özgüvene sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Buna benzer, Simpson'da 1990 yılında yapmış olduğu bir çalışmasında güvenli bağlanan kişilerin ilişkilerinde olumlu duyguların çok, olumsuz duyguların ise az sayıda olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum, kaygılı ve kaçınmacı kişiler için söz konusu değildir. Bu kişilerin ilişkilerinde daha çok stres altında oldukları, Campbell, Simpson, Boldry ve Kashy (2005) yılında yapmış oldukları bir araştırma ile tespit edilmiştir.

Kültürler arası farklılıklar konusu hakkında da birçok çalışmalar yürütülmüştür (Cimbalo, Falling, Mousaw, 1976; Dion ve Dion, 1993; Sprecher, 1994), aşk türlerinin genel olarak kültürden kültüre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Neto (1994) yapmış olduğu bir çalışmada; niversite ğrencilerinin aşk tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonuçlarında, kadınların oyun ve özgeci aşk puanlarının erkeklere oranla düşük düzeyde çıktığı tespit edilmiştir (Neto, 1994). Scharfe ve Bartholomew (1994) yılında yapmış oldukları bir çalışmada; bağlanma özelliklerini incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, erkeklerin kadınlara oranla daha çok kaçıngan bağlanma özelliklerine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Arnold ve Thompson (1995) yapmış oldukları bir araştırmada; kişilik bozuklukları ile aşk türleri arasında ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu araştırma, 144 lisans ve yüksek lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada, Millon ok Eksenli Klinik Envanteri – II (Millon, 1995) ve Hendrick ve Hendrick'in Aşka İlişkin Tutumlar lği kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonuçlarına göre, özgeci aşk türüne sahip olan kişiler kompulsif ve bağımlılık ölçeklerinde daha fazla puanlar almışlardır. Arkadaşça aşk türüne sahip kişiler kompulsif ve cazibeli olma ölçeklerinde daha

yüksek puan alırlarken, depresyon ölçeklerinde daha düşük puan almışlardır. Mantıklı aşk türüne sahip bireyler hezeyan ve düşünce bozukluğu ölçeklerinde daha yüksek puana sahiptirler. Tutkulu aşk türüne sahip kişiler ise antisosyalite, depresyon ve uyuşturucu bağımlılığı ölçeklerinde düşük; kompulsif ölçeğinde ise yüksek puan almışlardır. Sahiplenici aşk türüne sahip bireyler somatoform, depresyon ve sınır kişilik bozukluğu ölçeklerinde daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Oyun gibi aşk türüne sahip olan kişilerin ise daha az oranda bağımlı oldukları; fakat alkol bağımlılığı, düşünce bozukluğu, depresyon, pasif/agresif kişilik bozukluğu ve sınır kişilik bozukluğu ölçeklerinden daha yüksek puanlar elde ettikleri tespit edilmiştir.

Boisvert, Ladouceur, Beadury, Freeston, Turgeon ve Tardif (1995) yapmış oldukları bir çalışmada; 18-25 yaş aralığındaki bireylerin evlilik sorunlarını ve bu sorunları önleme programlarını algılayış şekillerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada yer alan kişiler iletişim ve kıskançlık problemlerini evliliğin en temel problemi olarak kabul ederken, önleme programlarında ilk çocuğun doğuşuna uyum sağlama, çeşitli ebeveynlik becerilerini kazanma ve duyguları ifade etmenin en fazla ilgi gösterilen konular arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Josselson (1998) yılında yapmış olduğu bir çalışmada; kadın ve erkekler arasında yalnızlık düzeyleri açısından farklılıklar olduğu, erkeklerin kadınlara oranla daha fazla güvenli bağlanma örüntüsü gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Erözkan (2004) yılında yapmış olduğu bir çalışmada ise erkeklerin kadınlara oranla daha fazla güvenli bağlanma özellikleri gösterdiklerini fakat diğer bağlanma özellikleri açısından kadın ve erkekler arasında herhangi bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Williams, Riley, Risch ve Dyke (1999) yapmış oldukları bir araştırmada; evli olan kişilerin evliliğe hazırlık programlarını algılayış şekillerini araştırmayı amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında, kişilerin %66,2'si evliliğe hazırlık programlarının önemli bir deneyim kazandırdığından bahsederken, evliliğin ilk yıllarında olan kişilerin %87,5'inin diğer kişilere göre daha çok bu görüşü savundukları tespit edilmiştir.

Worobey (2001) yapmış olduğu bir çalışmada; aşk türlerinin mizaç boyutları ile ilişkisini saptamayı amaçlamıştır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinden aile ve

evlilik dersleri almış olan 111 erkek, 439 kadın öğrenciye uygulanmıştır. Çalışmada, Yetişkinler İçin Mizaç araştırması Envanteri kullanılmıştır. Bu envanter; özgeci, sahiplenici, tutkulu, arkadaşça, oyun gibi ve mantıklı aşk türlerini de ölçen 42 maddeden oluşan bir ölçektir. Yapılan çalışma sonucunda erkekler “oyun gibi” ve “özgeci” aşk türlerinde kadınlara göre daha yüksek puanlar elde ederken, kadınlar mizaç boyutlarından “sıkıntı” ve “korku” boyutlarında erkeklerden daha yüksek puanlar elde etmişlerdir. Kadınlar için sosyallik tutkulu aşka, etkinlik mantıklı aşka, sosyallik ve sıkıntı özgeci aşka, öfke ile korku ise sahiplenici aşka yönlendirmektedir. Erkekler için ise tek sahiplenici aşk göstergesi sıkıntıdır ve diğer aşk türleri ve mizaç boyutları ile bir ilişkisi bulunmamaktadır (Worobey, 2001).

Hendrick ve Hendrick (2002) yapmış oldukları bir çalışmada; aşk türleri ile cinsellik arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan çalışma sonucunda; aşk tutumları alanında kadınların daha mantıklı, erkeklerin ise daha özgeci olduklarını saptamışlardır. Cinsel yaşamda ise erkeklerin daha izin verici, kadınların ise daha kendini açıcı oldukları görülmüştür.

Saymaz (2003) yapmış olduğu bir çalışmada; bağlanma stilleri ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen tek bir çalışmaya rastlamış ve bu çalışmayı incelemiştir. Bu çalışma sonucunda, üniversite öğrencilerinin güvenli bağlanma stiliyle duyarlılık ve dışa dönüklük özellikleri arasında pozitif bir ilişki bulunurken, korkulu bağlanma stili ile negatif bir ilişki bulunmuştur. Saplantılı bağlanma stiliyle kararlılık ve bağımsızlık boyutları negatif bulunurken, hoşgörü, temkinlilik, dengelilik, destekleyicilik boyutları ile pozitif bir ilişki bulunmuştur. Kayıtsız bağlanma stiliyle dışa dönüklük faktörününse negatif bir ilişkisi olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Büyükşahin ve Hovardaoğlu (2004) yapmış oldukları ilk araştırmalarında; Lee'nin çok boyutlu aşk biçimleri kapsamında çiftlerin tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan araştırma sonucunda; erkeklerin kadınlara göre daha özgeci oldukları görülmüştür. Fakat diğer aşk türleri açısından kadın erkek arasında önemli bir fark bulunmamıştır. Romantik ilişkide sorun yaşamayla oyun ve sahiplenici aşk türleri arasında pozitif, tutkulu ve özgeci aşk türleri arasındaysa negatif bir ilişki bulunmuştur. Bireylerin mutlu olmalarıyla oyun gibi aşk türleri arasında negatif, özgeci ve tutkulu aşk türleri arasındaysa pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Kanemasa Taniguchi, Daibo ve Ishimori, 2004) yapmış olduğu araştırmada; Lee'nin (1973) altı aşk türü modeli ile partner izlenimleri, Japonya'da romantik aşk deneyimleri ve aşk biçimleri araştırması ve duygusal tecrübeler gibi birçok romantik deneyim arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma; Japonya'daki çeşitli üniversite öğrencilerine uygulanmıştır. Katılımcılar 18-28 yaş aralığında olup; 159'u kadın, 184'ü erkek olmak üzere toplam 343 öğrenciden oluşmaktadır. Yapılan araştırma sonuçlarına göre; "Tutkulu aşk türü kadınlar için sevgili izlenimlerinin çekicilik, erkekler için ise çekicilik, kibarlık, sosyallik ve sorumluluk değişkenleri ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Tutkulu kadınların bilhassa çekicilik konusunda pozitif izlenimleri görülürken, tutkulu erkeklerin ise romantik kadın sevgililer konusunda olumlu izlenimlere sahip olma eğiliminde oldukları görülmüştür. Oyun gibi aşk türünün kadın ve erkekler için çekicilik faktörü ile olumsuz yönden ilişkili olduğu saptanmıştır. Bu saptamaya göre, oyuncu kişilere partnerleri çekici gelmemektedir. Diğer yandan, sahiplenici ve özgeci aşk türü hem kadın hem de erkekler için partnerin çekiciliği ile olumlu yönde ilişkilidir. Tutkulu aşk türü olumlu yönde ve yüksek ölçüde duygusal tecrübelerin şefkat, canlılık ve rahatlama değişkenleri ile ilişkilidir. Kadın ve erkekler için tutkulu aşk; öz algılamanın güven, sorumluluk, nezaket, çekicilik ve sosyallik değişkenleri ile olumlu yönden ilişkilidir. Özgeci aşk türü hem kadın hem de erkekler için sosyallik, kibarlık ve sorumluluk değişkenleri ile olumlu yönde bağlantılıdır; sadece kadınlar için güven ile olumlu yönde bağlantılıdır. Lee'nin modelindeki özgeci aşk türü tanımları ile, özgeci aşk türü ile sorumluluk ve kibarlık arasındaki ilişki yüksek derecede uyumludur." Bu çalışma, Japonya'da altı aşk türünü ve Lee'nin modelini (1973, 1977, 1988) desteklemektedir. Tüm aşk türü partner izlenimleri, öz algılamalar ve duygusal tecrübeler ile eşî olmayan bir modele sahip görülmektedir.

Berkel ve Constantine (2005) yapmış oldukları bir çalışmada; romantik ilişkilerdeki yakınlık, algılanan anne-baba çatışması, sosyal kendilik ideali ve mutluluk arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, bireylerin kendilerini sosyal ortamlarda daha güvende hissetmeleri, kendilerini bu ortamlarda daha iyi ifade edebilmeleri ve kurdukları romantik ilişkilerin, mutluluk seviyeleri için büyük bir önem arz ettiği görülmüştür. Ayrıca, romantik ilişkisi olan bireylerin, ilişkisi olmayan bireylere oranla daha yüksek düzeyde yaşam doyumlarına sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Dush ve Amato (2005) yapmış oldukları bir çalışmada; yalnızca romantik ilişki içerisinde olan veya olmayan kişiler arasında yaşam doyumu açısından farklılıklar gözlemlenmemiştir. İlişki statüleri arasında da mutluluk seviyeleri açısından bir takım farklılıklar gözlemlenmiştir. Örneğin en yüksek yaşam doyumuna sahip olan bireylerin evli olan bireyler olduğu gözlemlenmiştir. Evli olan bireyleri beraber yaşayan çiftler, beraber yaşayan çiftleri de düzenli bir ilişki içerisinde olan bireyler takip etmektedir. İlişkisi olmayan bireylerin de en düşük yaşam doyum seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Büyükşahin (2006) yapmış olduğu ikinci çalışmasında; kadınların tutkulu aşk puanlarının erkeklerden, erkeklerin özgeci aşk puanlarınsa kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Tutkulu aşk boyutunda sözlü veya nişanlı olan bireyler, flört aşamasında olan bireylerden daha yüksek puan almışlardır. Flört aşamasında olan bireyler ise sözlü veya evli olan bireylerden özgeci aşk türü boyutunda daha düşük puan elde etmişlerdir.

Özer ve Tezer (2008) yapmış oldukları bir çalışmada; aşk türlerinin olumsuz ve olumlu hisleri yordayıcılığını incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma, yüksek lisans eğitimi gören 63 erkek, 70 kadın toplam 133 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmada, Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Kısa form ile Olumlu ve Olumsuz Duygu Ölçeği uygulanmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre, özgeci aşk ve sahiplenici aşk türlerinin negatif hisleri; tutkulu aşk türünün ise pozitif ve negatif hisleri anlamlı düzeyde etkilediği sonucuna varılmıştır (Özer ve Tezer, 2008).

Yılmaz ve Kalkan (2010) yapmış oldukları bir araştırmada; Parrot ve Parrot'un geliştirmiş olduğu "Evliliğe Başlamadan Önce İlişkinizi Koruyun" adlı ilişki geliştirme programından yararlanmıştır. Bu çalışmada; evlilikle ilgili mitler ve gerçekçi olmayan beklentiler, iletişim becerileri, karşı cinsin duygularını ve düşüncelerini anlama, aşk biçimlerini tanıma, çatışma becerileri ve ilişkilerin manevi yönleri gibi konular ele alınmıştır. Çalışma sonucuna göre, programın bireylerin ilişki doyum düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencileriyle yürütülen romantik ilişkileri geliştirme programlarından bir diğeri Duran ve Hamamcının (2010) yapmış oldukları bir çalışma ile gerçekleştirilmiştir. Programın temelinde; iletişim becerileri, iletişim

sorunları ve engelleri, çatışma çözme yöntemleri, olumsuz duyguları kontrol etme, ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve ilişkilerde affetmenin önemi ele alınmıştır. Bu çalışma kapsamında, programın çiftlerin iletişim becerileri üzerinde etkili olduğu ancak çatışmaya ilişkin olumlu iletişim tarzları geliştirmede bir etkisinin olmadığı sonucu tespit edilmiştir.

Dixit, Shukla, Bhagwat, Bindal, Goyal, Zaidi ve Shrivastava (2010) yılında Hindistan’da yapmış oldukları çalışmada; öğrencilerin mobil telefon bağımlılıklarını ortaya çıkartmayı amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında, katılımcıların %39.5’inin nomofobik bireyler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dixit ve diğerlerinin (2010) yılında tıp öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirdikleri bir diğer çalışma sonucunda ise katılımcıların %18,5’inin nomofobik olduğunu gözlemlemişlerdir. Ayrıca nomofobi düzeyinin cinsiyete göre de herhangi bir değişiklik göstermediği sonucuna varılmıştır.

Mutchler, Shim ve Ormond (2011) yapmış oldukları bir çalışmada; cinsiyet, yaş ve diğer yapılar arasındaki kullanım farklılıklarını göz önünde bulundurarak, akıllı telefon kullanım motivasyonlarını nicel ve nitel araştırma yöntemlerini kullanarak incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında, akıllı telefonların en çok internete erişme, sosyal ağlara bağlanma ve video özellikleri nedeni ile tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şar ve Işıklar (2012) yapmış oldukları problemlili cep telefonu kullanımının Türkçeye uyarlanması konusundaki çalışmalarında, ölçeğin Türkçe versiyonu geçerlilik ve güvenilirlik göstermiştir. Demirci ve arkadaşları (2014) yapmış oldukları bir çalışmada; akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin Türkçe versiyonu, akıllı telefon bağımlılığı değerlendirmesinde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak tespit edilmiştir.

Morey, Gentzler, Creasy, Oberhauser ve Westerman (2013) yılında yapmış olduğu çalışmada; sosyal ağlar ile çok fazla zaman geçiren bireylerin yakınlık ve destek ihtiyaçlarının fazla olan kaçınmacı ve kaygılı bireyler oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz, Şar ve Civan (2015) yapmış oldukları bir çalışmada; lise öğrencilerinde görülen cep telefonu bağımlılığı ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki

ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma sonucunda, sosyal kaygı düzeyi yüksek lise öğrencilerinde cep telefonu kullanım oranlarının da yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı çalışma kapsamında kız öğrencilerin sorunlu mobil telefon kullanım oranlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Yılmaz, Şar ve Civan, 2015).

Sharma, Sharma, Sharma ve Wavare (2015) tıp öğrencileri ile yapmış oldukları bir çalışmada; katılımcıların yaklaşık olarak %73'ünün nomofobik bireyler olduğunu ve katılımcıların %83'ünün de mobil telefonlarına erişememe durumlarında panik atak geçirecekleri sonucuna ulaşmıştır.

Tavolacci, Merignac, Richard, Dechelotte ve Ladner (2015) 760 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirdikleri bir çalışmada; her 3 katılımcıdan birinin nomofobik olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çalışma kapsamında, kadınlarda nomofobinin daha fazla görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerde nomofobiden kaynaklı ruh ve beden sağlığı sorunlarının da meydana geldiği saptanmıştır.

Kaur ve Sharma (2015) yapmış oldukları bir çalışma sonucunda; katılımcıların %79'unun nomofobi açısından risk gurubu içerisinde bulunduklarını gözlemlemiştir. Ayrıca, nomofobi ve telefon kullanımı arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı çalışmaya benzer sonuçlara ulaşan Pavithra ve Madhukumar (2015) yapmış oldukları bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %39,5'inin nomofobik olduklarını ve %27'sinin ise nomofobi riski taşıdıklarını tespit edilmiştir.

Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz (2016) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış oldukları bir çalışmada; nomofobi seviyesinin akıllı telefon kullanım süresi ile olumlu yönde, akademik performans ile olumsuz yönde ilişkili olduğu sonucu saptanmıştır. Bunun sonucunda, üniversite öğrencilerinin akıllı telefonları ile çok fazla vakit harcadıklarından dolayı ders çalışmak için gerekli zamanlarının kalmıyor olabileceği sonucuna varılmıştır.

Adnan ve Gezgin (2016) tarafından üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada; öğrencilerin nomofobi düzeylerinin ortalamanın üzerinde çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca nomofobinin cinsiyet, sınıf, akıllı telefon kullanım süresi

ve cep telefonu kullanım süresine göre değişmediği de çalışma sonuçları arasında gösterilmiştir.

Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz (2016) yapmış oldukları bir çalışma sonucuna göre; öğrencilerin %55'inin nomofobik bireyler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Günün ortalama 6,43 saatini öğrencilerin akıllı telefonları ile geçirdiklerini tespit etmişlerdir. Öğrencilerin nomofobik olma düzeyleri ile günlük akıllı telefon kullanım süreleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve akademik başarılarıyla ise olumsuz bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Kaplan-Akıllı ve Gezgin (2016) yapmış oldukları bir çalışmada; nomofobiye yatkın olan kişilerin davranış örüntülerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma 683 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışma kapsamında, nomofobiye yatkın olan kişilerin akıllı telefonlarını sıklıkla kontrol ettikleri, yanlarında bataryalarının bitmesine karşılık sürekli olarak şarj aleti taşıdıkları, bir gün boyunca akıllı telefonlarını açık tuttukları, uyanır uyanmaz ve uyumadan önce ilk iş olarak akıllı telefonlarını kontrol ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Gezgin ve Çakır (2016) 475 lise öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirdiği bir çalışmada; öğrencilerin nomofobi ölçeğinden ortanın üzerinde bir puan aldıklarını tespit etmişlerdir. Bunun yanı sıra nomofobi düzeyinin ebeveyn eğitim düzeyi, sınıf ve akıllı telefon kullanım yılına göre değişiklik göstermezken, mobil internet kullanımına ve cinsiyete göre değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Yıldırım, Yaşar, Murat ve Duru (2016) 537 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirdiği bir çalışmada; katılımcıların %42'sinin nomofobik belirtiler gösterdiklerini saptamıştır. Ayrıca cinsiyet ve akıllı telefon kullanım yılının nomofobi üzerinde etkili olduğu gözlemlenirken, yaş ve cep telefonuna sahip olma süresinin etkili olmadığı saptanmıştır.

Yıldırım, Yaşar ve Duru (2016) yapmış oldukları bir çalışmada; akıllı telefonların eğitim ortamındaki kullanımını ve etkilerini öğretmen-öğrenci görüşlerine göre incelemek amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında akıllı telefonların işlevlerinin göz ardı edildiği, bu işlevlerden yararlanmayı sağlayacak teknik alt yapı ve içerik alt yapısının sağlandığı takdirde akıllı telefonların eğitim-öğretimi destekleyebileceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, akıllı telefonların destekleyici bir

şekilde nasıl kullanılabileceği hakkında öğretmenler ve öğrenciler için eğitim ihtiyacının olduğu tespit edilmiştir.

Kahyaoğlu, Süt, Uzal ve Özdilek (2016) yapmış oldukları bir çalışmada; sağlık bilimleri fakültesi öğrencileri arasında akıllı telefon kullanma oranının oldukça fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca 20 yaş ve altı öğrencilerde bağımlılık düzeylerinin diğer yaş gruplarındaki öğrencilere oranla daha yüksek olduğu gözlemlenirken, bağımlılık düzeylerinin artması halinde de sözel iletişimleriyle sosyal yaşamlarını olumsuz yönde etkilemekte olduğu ve eğitimlerini zorlaştırdığı sonucu tespit edilmiştir.

Taylan (2016) yapmış olduğu bir çalışmada; yükseköğretim öğrencilerinde akıllı telefon kullanım alışkanlıklarını, akıllı telefon bağımlılığı düzeylerini ve bağımlılığı etkileyen faktörler ile internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarını incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, öğrencilerin %30,3'ünde akıllı telefon bağımlılığı riski olduğu, %7'sinin ise akıllı telefon bağımlısı olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı çalışmada, akıllı telefon bağımlılığı üzerinde akıllı telefon kullanımı, sosyal medya ve internet kullanımı ile yaş etkisi üzerindeki etkileri birer faktör olarak tespit edilmiştir.

Pearson ve Hussain (2016) yapmış oldukları bir çalışmada; akıllı telefon kullanımı, narsistik eğilimler ve kişilik arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında yaş değişkenlerinin, nevrotiklik ve narsisizmin akıllı telefon bağımlılığı ile bağlantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Burucuoğlu (2017) meslek yüksek okulu öğrencileri ile yapmış olduğu bir çalışmada; ön lisans öğrencilerinin nomofobi düzeylerinin ortalamanın üstünde olduğu ve kadın-erkek bireyler arasında nomofobi düzeyleri açısından önemli farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gezgin, Şumuer, Arslan ve Yıldırım (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; öğretmen adayları arasında nomofobinin yaygınlık oranını incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında, öğretmen adaylarında nomofobi düzeylerinin ortalama üstünde görüldüğü ve bilgiye erişememe ile iletişimi kaybetme konusunda öğretmen adaylarında endişeler görüldüğü tespit edilmiştir.

Gezgin, Şahin ve Yıldırım (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; sosyal ağ kullanıcılarının nomofobi düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan çalışma kapsamında, katılımcıların orta düzeyde nomofobik bulgular gösterdikleri tespit edilmiştir. Nomofobi; akıllı telefon kullanım yılına ve eğitim durumuna göre herhangi bir değişim göstermezken, akıllı telefonu kontrol etme sıklığı, mobil internet kullanım yılı ve günlük mobil internet kullanım süresindeki artışın nomofobiye arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yusufoğlu (2017) yapmış olduğu bir çalışmada; öğrencilerin %97,6'sının akıllı telefonu olduğu sonucuna varmıştır. TÜİK tarafından yapılan hane halkı bilişim kullanım araştırmasına göre hanelerin %96,9'unun cep telefonu kullandığı tespit edilmiştir (TÜİK, 2016). TÜİK tarafından 2018 yılında yapılan bir diğer hane halkı bilişim teknolojisi kullanım araştırmasında ise bireylerin %72,9'unun internet kullandığı tespit edilmiştir. 2017 yılında bu kullanım oranı %66,8'ken, 2018'de akıllı telefonlardan internete erişimin internet kullanımını daha da arttırdığı sonucuna varılmıştır (TÜİK, 2018).

Erdem, Türen ve Kalkın (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; üniversite öğrencileri ve kamu çalışanlarının nomofobi düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma kapsamında, üniversite öğrencilerinin %54'ünün, kamu çalışanlarının ise %47'sinin nomofobik bireyler oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca kadınlarda nomofobinin daha sık görüldüğü, yaş ilerledikçe azalma gösterirken, günlük akıllı telefon kullanım süresi arttıkça da artış gösterdiği yapılan çalışma sonuçları arasında gösterilmiştir.

Gezgin, Şahin ve Yıldırım (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; öğretmen adaylarının nomofobi durumlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma 818 öğretmen adayı üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışma kapsamında, öğretmen adaylarının nomofobi düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğretmen adaylarında nomofobi daha fazla görülürken, cep telefonu kullanım süresinin nomofobiye değiştirmedeği tespit edilmiştir. Ayrıca yaş ilerledikçe nomofobide azalma görülürken, günlük akıllı telefon kullanım süresinin de nomofobiye arttırdığı sonucuna varılmıştır.

Soni, Ruchi–Upadhyay, Ritesh, Jain ve Mahendra (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; akıllı telefonların önemi arttıkça, araştırmaya katılan gençlerin akıllı telefonlarına çok fazla zaman ayırdıkları ve bu nedenle bağımlılık eğilimlerinin de arttığı gözlemlenmiştir. Bu çalışma kapsamında gençlerin sadece akıllı telefon bağımlısı olmadıkları, aynı zamanda akıllı telefonların sık kullanımı nedeniyle önemli uyku ve davranış sorunlarına neden oldukları sonucuna varılmıştır.

Aktaş ve Yılmaz'ın (2017) yapmış oldukları bir çalışma sonucuna göre; üniversite öğrencilerinin akıllı telefonlarını internette gezinmek, sosyal ağ servislerini kullanmak ve müzik dinlemek amaçlı kullandıklarını, e-kitap okumak ve oyun oynamak için ise daha az kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışma kapsamında, akıllı telefon bağımlılığı faktörleri ile utangaçlık ve yalnızlık değişkenleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Erdem, Kalkın, Türen ve Deniz (2017) yapmış oldukları bir çalışmada; öğrencilerin nomofobik olma seviyelerinin akademik başarılarını etkilediği sonuna ulaşmıştır. Ayrıca, nomofobinin alt boyutları olan “cihazdan yoksunluk”, “çevrimiçi olamama”, “iletişimi kaybetme”, “bilgiye ulaşamama” odaklı korku durumlarının her birisinin yüksekliği ile akademik başarı performansı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma kapsamında kullanılan yöntem ile ilgili bilgiler verilmiştir. Ayrıca, bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ile ilgili yapılan çalışmalar, verilerin çözümlenmesi için kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmada öğretmen adaylarında nomofobinin romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin saptanması amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefkoşa ilçesinde kurulu olan Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2018-2019 yılında öğrenim gören öğretmen adayları olup, örneklemi ise 2018-2019 öğrenim yılında Özel Eğitim Öğretmenliği, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Lisans Programlarında 1. 2. 3. ve 4. Sınıflarda öğrenim gören gönüllü 417 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Araştırma evreninin tamamına ulaşamadığından dolayı evreni temsil edecek şekilde basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile örneklem 2098 kişi seçilmiştir. Evreni temsil edecek yeterli sayıda öğrenciye ulaşmak için evreni bilinmeyen örneklem sayısı formülü kullanılmış olup, %95 güven düzeyi ve %5 örnekleme hatası ile 500 tane dağıtılan anketlerden gönüllü 417 öğrenci ile görüşülmüştür.

Tablo 1
Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı (417)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş grubu		
20 yaş ve altı	65	15,59
21-22 yaş	208	49,88
24 yaş ve üzeri	144	34,53

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	176	42,21
Erkek	241	57,79
Sınıf		
Bir	22	5,28
İki	62	14,87
Üç	215	51,56
Dört	118	28,30
Bölüm		
Sınıf Öğrt.	103	24,70
Okul Öncesi Öğrt.	104	24,94
Özel Eğitim Öğrt.	110	26,38
Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	23,98
Anne eğitim durumu		
İlkokul	179	42,93
Ortaokul	94	22,54
Lise	88	21,10
Üniversite	56	13,43
Baba eğitim durumu		
İlkokul	110	26,38
Ortaokul	88	21,10
Lise	125	29,98
Üniversite	94	22,54
Aile ekonomik gelir düzeyi		
Düşük	19	4,56
Orta	349	83,69
Yüksek	49	11,75
Romantik ilişki durumu		
Var	172	41,25
Yok	245	58,75

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm, anne-baba eğitim durumu, gelir gibi sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımına ilişkin bulgular gösterilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin %15,59'unun 20 yaş ve altı, %49,88'inin 21-22 yaş, %34,53'ünün 24 yaş ve üzerinde olduğu, %42,21'inin kadın ve %57,59'unun erkek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %528'inin birinci sınıf, %14,87'sinin ikinci, %51,56'nın üçüncü ve %28,30'unun dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü, %24,70'inin sınıf öğretmenliği, %24,94'ünün okul öncesi öğretmenliği, %26,38'inin özel eğitim öğretmenliği, %23,98'inin rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmenliği bölümlerine devam ettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %42,93'ünün annesinin ilkokul, %22,54'ünün ortaokul, %21,10'unun lise ve %13,43'ünün üniversite mezunu olduğu, %26,38'inin babasının ilkokul, %21,10'unun ortaokul, %29,98'inin lise ve %22,54'ünün üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %4,56'sının ailesinin ekonomik durumunun düşük, %83,69'unun orta ve %11,75'inin yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %41,25'i romantik ilişkisinin olduğunu ifade etmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri demografik bilgi formu, nomofobi ölçeği ve yakın ilişkilerde yaşantılar envanteri-II olmak üzere 3 bölümden oluşan bir anket formu aracılığıyla toplanmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm, anne-baba eğitim durumu, ailenin ekonomik gelir düzeyi, ilişki durumları ve nomofobi kelimesini daha önce duyup duymadıklarının saptanması amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve 8 sorudan oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.2. Nomofobi Ölçeği

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının belirlenmesi amacıyla Yıldırım ve Correia (2015) tarafından geliştirilen Nomophobia Questionnaire (NMP-Q) ölçeği kullanılmıştır.

Nomofobi ölçeği yedili likert tipi puanlama kullanılarak hazırlanmıştır ve 20 maddeden oluşmaktadır. Yıldırım ve Correia, yaptığı çalışmada bireylerin nomofobik durumlarına ilişkin dört alt boyutun olduğunu belirtmektedir. Bunlar; (I) Çevrimiçi Olamama, (II) İletişimi Kaybetme, (III) Cihazdan Yoksunluk, (IV) Bilgiye

Ulaşamama olarak ifade edilmektedir. Ölçeğin güvenirlik değeri (Cronbach Alpha) 0,95, alt ölçeklerin güvenirlik değerlerinin ise 0,94; 0,87; 0,83 ve 0,81 olarak bulunmuştur. Bu ölçek Türkçeye Yıldırım, Sumuer, Adnan ve Yıldırım (2015) tarafından uyarlanmıştır. Bahse konu çalışmada ölçeğin güvenirlik değeri (Cronbach Alpha) 0,92, alt boyut değerleri ise 0,90; 0,74; 0,94 ve 0,91 olarak bulunmuştur. Uyarlama çalışmasında ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda $\chi^2 = 2.86$ olarak bulunmuş ve uyum indeksleri kabul edilebilir sınırlar içerisinde bulunmuştur. Sonuç olarak, Yıldırım ve Correia'nın (2015) geliştirdiği ölçeğin Yıldırım ve Correia (2015) tarafından yapılan Türkçe uyarlamasının geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada toplanan verilerin iç tutarlılığının belirlenmesi maksadıyla yapılan test sonucundan Cronbach alfa katsayısı 0,91 bulunmuştur. (EK-3)

3.3.3. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II)

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin yakın ilişkilerdeki bağlanımlarının belirlenmesi amacıyla Fraley, Waller ve Brennan tarafından geliştirilen Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE-II) kullanılmıştır.

Bu çalışmada bireylerin kaçınma ve kaygı durumları ile ilgili iki alt boyut olduğu belirtilmektedir. Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri yedili likert tipi puanlamalar kullanılarak hazırlanmıştır ve 36 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte 18 madde kaçınma 18 madde kaygı olmak üzere toplam 36 madde bulunmaktadır. Ölçeğin 4. 8. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 24. 26. 30. 32. 34. 36. maddeleri ters puanlanmaktadır. Tek sayılı maddelerin ortalaması alınarak kaygı boyutunun, çift sayılı maddelerinin ortalaması alınarak kaçınma boyutunun puanı hesaplanmaktadır. YİYE-II'nin Türk kültürüne uyarlaması Selçuk, Günaydın, Sümer ve Uysal (2005) tarafından yapılmıştır. Analizin sonuçları, ölçeğin orijinal ölçekte olduğu gibi kaçınma ve kaygı olarak iki boyuttan oluştuğunu göstermektedir. Faktör değerleri kaygı boyutu için .57 ile .80, kaçınma boyutu için .56 ile .87 arasında değişmektedir. Bu boyutlar toplam varyansın %38'ini açıklamaktadır. Ölçekte sonuç olarak iki puan oluşmaktadır. Boyutların herhangi birinden alınan puanın artması kaygılı bağlanma veya kaçınmacı bağlanmanın arttığını göstermektedir. Kaygılı ve kaçınma boyutları

için Cronbach Alpha katsayısı sırasıyla .86 ve .90 olarak belirlenmiştir. Kaygı boyutu için test-tekrar-test güvenilirliği .82 ve kaçınma boyutu için .81 olarak bulunmuştur (Selçuk ve ark., 2005).

Bu araştırmada toplanan verilerin iç tutarlığının belirlenmesi amacıyla yapılan test sonucundan Cronbach alfa güvenirlilik katsayısı 0,89 bulunmuştur. (EK-4)

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma 2018-2019 yılında öğrenim gören Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması amacı ile Atatürk Eğitim Fakültesi'nden gerekli izinler alınmış ve ölçme araçları uygulanmıştır. Yapılan araştırmadan ve uygulanacak ölçeklerden bahsedilmesinin ardından 5-15 Mart 2019 tarihleri arasında öğrencilere dersleri esnasında ve sonrasında birebir kendi dağıtmam sonucu toplanmıştır. Soru formlarını uygulamadan önce araştırma hakkında ve vermiş oldukları bilgilerin sadece bilimsel amaçlar için kullanılacağı hakkında öğrenciler bilgilendirilmiştir. (EK-6)

3.5. Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen bulguların istatistiksel çözümlenmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 veri analizi paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular frekans analizi kullanılarak saptanmıştır. Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinde ve Yakın İlişkilerde Yaşantılan Envanteri II (YİYE II)'de yer alan maddelere verdikleri yanıtlara ait ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları puanların karşılaştırılmasında kullanılacak olan hipotez testlerinin belirlenmesi amacıyla veri setinin normal dağılıma uyumu Kolmogorov-Smirnov testi, Q-Q plot grafiği ve dağılıma ilişkin çarpıklık-basıklık değerleri ile belirlenmiş ve normal dağılıma uyduğu saptanmıştır. Buna göre araştırmada parametrik hipotez testleri kullanılmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, romantik ilişki ve nomofobi kelimesini daha önce duyma durumlarına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den almış oldukları puanların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Öğrencilerin yaş, sınıf, bölüm, anne-baba eğitim durumu ve ailelerinin gelir durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE

II'den almış oldukları puanların karşılaştırılmasında ise varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonuçlarına göre gruplar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı bulunması durumunda ileri analizi olarak Tukey testi uygulanmıştır. Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden aldıkları puanlar ile YİYE II'den almış oldukları puanlar arasındaki ilişkin Pearson testi ile incelenmiştir. Korelasyon katsayısının, 0.70 – 1. 00 arasında olması halinde yüksek; 0.70 - 0.30 arasında olması halinde orta ve 0.30 - 0.00 arasında olması halinde ise düşük düzeyde ilişki olduğu kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2008).

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde genel ve alt amaçlar göz önünde bulundurularak elde edilen veriler ile, frekans (f), yüzdelik (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), Kolmogorov-Smirnov testi, Q-Q plot grafiği ve dağılıma ilişkin çarpıklık-basıklık değerleri kullanılarak oluşturulan tablolara ait bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Şekil I. Öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumlarının dağılımı

Şekil I'de gösterilen öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumlarının dağılımına ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin %25,0'inin nomofobi kelimesini daha önce duyduğu, %75,0'inin ise duymadığı görülmüştür.

Tablo 2.

Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanlar (417)

	n	$\bar{x}$	s	Min	Max
NÖ - Çevrimiçi olamama	417	13,57	3,74	4,00	20,00
NÖ - İletişimi kaybetme	417	16,38	4,46	5,00	25,00
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	417	20,51	5,04	6,00	30,00
NÖ – Bilgiye ulaşamama	417	15,21	4,51	5,00	25,00
YİYE II – Kaygılı Bağlanma	417	4,18	0,36	2,61	5,22
YİYE II – Kaçınmacı Bağlanma	415	4,19	0,77	1,33	6,17

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'den aldıkları toplam puanlara ait betimleyici istatistikler Tablo 2 'de gösterilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinin alt boyutları olan çevrimiçi olamama alt boyutundan $\bar{x}=13,57\pm 3,74$ puan, iletişimi kaybetme alt boyutundan $\bar{x}=16,38\pm 4,46$ puan, cihazdan yoksunluk alt boyutundan $\bar{x}=20,51\pm 5,04$ puan ve bilgiye ulaşamama alt boyutundan $\bar{x}=15,21\pm 4,51$ puan aldıkları belirlenmiştir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'den aldıkları toplam puanlar incelendiğinde, kaygılı bağlanma alt boyutundan $\bar{x}=4,18\pm 0,36$ puan ve kaçınmacı bağlanma alt boyutundan $\bar{x}=4,19\pm 0,77$ puan aldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3.

Öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	P
NÖ- Çevrimiçi olamama	20 yaş ve altı	65	13,82	3,58	4,00	20,00	0,989	0,373
	21-22 yaş	208	13,74	3,69	4,00	20,00		
	24 yaş ve üzeri	144	13,22	3,89	4,00	20,00		
NÖ- İletişimi kaybetme	20 yaş ve altı	65	16,85	4,43	5,00	25,00	0,444	0,642
	21-22 yaş	208	16,33	4,52	5,00	25,00		
	24 yaş ve üzeri	144	16,24	4,39	5,00	25,00		
NÖ- Cihazdan Yoksunluk	20 yaş ve altı	65	20,48	5,22	6,00	30,00	0,024	0,976
	21-22 yaş	208	20,47	4,99	6,00	30,00		
	24 yaş ve üzeri	144	20,58	5,05	6,00	30,00		
NÖ- Bilgiye Ulaşamama	20 yaş ve altı	65	15,40	4,30	5,00	24,00	0,093	0,911
	21-22 yaş	208	15,23	4,51	5,00	25,00		
	24 yaş ve üzeri	144	15,11	4,63	5,00	25,00		
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	20 yaş ve altı	65	4,20	0,36	3,28	4,94	1,935	0,146
	21-22 yaş	208	4,21	0,38	2,61	5,22		
	24 yaş ve üzeri	144	4,13	0,34	3,11	5,17		
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	20 yaş ve altı	64	4,20	0,67	2,44	6,00	0,339	0,713
	21-22 yaş	207	4,21	0,76	2,17	5,94		
	24 yaş ve üzeri	144	4,15	0,84	1,33	6,17		

Tablo 3’de öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasında kullanılan ANOVA testi bulgularına yer verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanların yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı ölçüde farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.

Öğrencilerin cinsiyetine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	s	t	p
NÖ -	Kadın	176	13,09	3,72	-2,263	0,024*
Çevrimiçi olamama	Erkek	241	13,92	3,73		
NÖ -	Kadın	176	15,90	4,61	-1,858	0,064
İletişimi kaybetme	Erkek	241	16,72	4,32		
NÖ -	Kadın	176	19,90	5,34	-2,104	0,036*
Cihazdan Yoksunluk	Erkek	241	20,95	4,77		
NÖ -	Kadın	176	15,03	4,53	-0,716	0,475
Bilgiye Ulaşamama	Erkek	241	15,35	4,49		
YİYE II-	Kadın	176	4,13	0,34	-2,306	0,022*
Kaygılı Bağlanma	Erkek	241	4,22	0,38		
YİYE II-	Kadın	176	4,29	0,81	2,241	0,026*
Kaçınmacı Bağlanma	Erkek	239	4,12	0,74		

* $p < 0,05$

Tablo 4’de araştırmaya alınan öğrencilerin cinsiyetine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasından elde edilen bulgular verilmiştir.

Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinde bulunan iletişimi kaybetme ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmazken ($p > 0,05$), çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiki açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Erkek öğrencilerin çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar kadın öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklı bulunmuş olup ($p < 0,05$), kadın öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları erkeklere göre düşük, kaçınmacı bağlanma puanları ise yüksek bulunmuştur.

Tablo 5.

Öğrencilerin sınıfına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Sınıf	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	p	Fark
NÖ - Çevrimiçi olamama	Bir	22	14,64	3,06	9,00	20,00	0,634	0,594	
	İki	62	13,52	3,40	4,00	20,00			
	Üç	215	13,49	3,90	4,00	20,00			
	Dört	118	13,54	3,76	4,00	20,00			
NÖ - İletişimi kaybetme	Bir	22	17,05	4,03	7,00	23,00	0,668	0,572	
	İki	62	15,76	4,79	5,00	25,00			
	Üç	215	16,53	4,48	5,00	25,00			
	Dört	118	16,29	4,33	5,00	25,00			
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	Bir	22	20,09	5,93	6,00	30,00	0,236	0,871	
	İki	62	20,13	4,65	6,00	30,00			
	Üç	215	20,67	5,20	6,00	30,00			
	Dört	118	20,50	4,80	6,00	30,00			
NÖ - Bilgiye Ulaşamama	Bir	22	14,82	4,32	5,00	23,00	0,225	0,879	
	İki	62	14,95	3,80	5,00	22,00			
	Üç	215	15,37	4,85	5,00	25,00			
	Dört	118	15,14	4,27	5,00	25,00			
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	Bir	22	4,28	0,28	3,67	4,94	0,758	0,518	
	İki	62	4,15	0,42	2,61	5,06			
	Üç	215	4,19	0,36	3,00	5,22			
	Dört	118	4,17	0,36	3,11	5,17			
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	Bir	22	4,03	0,64	2,44	5,44	2,961	0,032*	1-3
	İki	62	4,00	0,64	1,72	5,22			2-3
	Üç	214	4,29	0,76	2,17	6,00			
	Dört	117	4,14	0,86	1,33	6,17			

* $p < 0,05$

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarına göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Öğrencilerin sınıflarına göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'de yer alan kaygılı bağlanma puanları arasında fark bulunmazken ($p > 0,05$), kaçınmacı bağlanma puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Üçüncü sınıfların kaçınmacı bağlanma puanları bir ve ikinci sınıflara göre yüksek bulunmuştur.

Tablo 6.

Öğrencilerin bölümüne göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Bölüm	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	p	Fark
NÖ - Çevrimiçi olamama	Sınıf Öğrt.	103	13,78	4,11	4,00	20,00	0,842	0,471	
	Okul Öncesi Öğrt.	104	13,93	3,64	4,00	20,00			
	Özel Eğitim Öğrt.	110	13,33	3,65	6,00	20,00			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	13,24	3,56	4,00	20,00			
NÖ - İletişimi kaybetme	Sınıf Öğrt.	103	16,94	4,67	5,00	25,00	2,215	0,086	
	Okul Öncesi Öğrt.	104	16,08	4,87	5,00	25,00			
	Özel Eğitim Öğrt.	110	16,85	4,13	6,00	25,00			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	15,58	4,02	6,00	24,00			
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	Sınıf Öğrt.	103	20,66	5,34	6,00	30,00	0,893	0,445	
	Okul Öncesi Öğrt.	104	20,25	5,48	6,00	30,00			
	Özel Eğitim Öğrt.	110	21,06	4,55	7,00	30,00			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	20,01	4,75	6,00	30,00			
NÖ - Bilgiye Ulaşamama	Sınıf Öğrt.	103	15,92	4,65	5,00	25,00	4,053	0,007*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	104	14,39	4,79	5,00	25,00			2-3
	Özel Eğitim Öğrt.	110	15,99	4,08	5,00	25,00			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	14,48	4,30	5,00	25,00			
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	Sınıf Öğrt.	103	4,14	0,34	3,00	5,22	3,548	0,015*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	104	4,25	0,39	2,61	5,06			2-3
	Özel Eğitim Öğrt.	110	4,12	0,35	3,11	5,17			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	100	4,22	0,35	3,39	5,17			
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	Sınıf Öğrt.	103	4,26	0,94	1,33	6,00	1,366	0,253	
	Okul Öncesi Öğrt.	104	4,07	0,68	1,72	6,00			
	Özel Eğitim Öğrt.	109	4,25	0,77	2,78	6,17			
	Reh. ve Psk. Dnş. Öğrt.	99	4,16	0,66	2,33	5,56			

* $p < 0,05$

Tablo 6’da araştırma kapsamına alınan öğrencilerin bölümüne göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına dair elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilere göre düşük olsa da farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Nomofobi Ölçeğinde yer alan bilgiye ulaşamama alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinde yer alan bilgiye ulaşamama alt boyutundan aldıkları puanlar sınıf öğretmenliği ve özel eğitim öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden daha düşük bulunmuştur.

Araştırmaya kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları sınıf öğretmenliği bölümünde ve özel eğitim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim gördükleri bölümlere farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 7.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Anne eğt.	N	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	P
NÖ - Çevrimiçi olamama	İlkokul	179	13,58	3,62	4,00	20,00	0,464	0,707
	Ortaokul	94	13,36	3,60	4,00	20,00		
	Lise	88	13,93	3,76	4,00	20,00		
	Üniversite	56	13,30	4,36	4,00	20,00		
NÖ - İletişimi kaybetme	İlkokul	179	16,37	4,35	5,00	25,00	0,162	0,922
	Ortaokul	94	16,63	4,44	5,00	25,00		
	Lise	88	16,20	4,20	6,00	24,00		
	Üniversite	56	16,23	5,24	5,00	25,00		
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	İlkokul	179	20,56	4,94	6,00	30,00	0,095	0,963
	Ortaokul	94	20,27	5,03	6,00	30,00		
	Lise	88	20,60	4,81	6,00	30,00		
	Üniversite	56	20,61	5,80	6,00	30,00		
NÖ - Bilgiye Ulaşamama	İlkokul	179	14,90	4,49	5,00	25,00	0,664	0,575
	Ortaokul	94	15,20	4,68	5,00	25,00		
	Lise	88	15,64	4,28	5,00	25,00		
	Üniversite	56	15,57	4,66	5,00	25,00		
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	İlkokul	179	4,15	0,36	3,00	5,06	0,808	0,490
	Ortaokul	94	4,18	0,36	3,28	4,94		
	Lise	88	4,21	0,39	2,61	5,22		
	Üniversite	56	4,22	0,33	3,28	5,17		
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	İlkokul	179	4,19	0,81	1,33	6,17	1,011	0,388
	Ortaokul	93	4,09	0,73	1,72	5,83		
	Lise	87	4,22	0,72	2,17	6,00		
	Üniversite	56	4,31	0,81	1,39	5,67		

Tablo 7’de araştırmaya alınan öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bulgular gösterilmiştir.

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 8.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Baba eğt.	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	P
NÖ - Çevrimiçi olamama	İlkokul	110	13,45	3,64	4,00	20,00	0,062	0,980
	Ortaokul	88	13,65	3,59	6,00	20,00		
	Lise	125	13,62	3,86	4,00	20,00		
	Üniversite	94	13,56	3,90	4,00	20,00		
NÖ - İletişimi kaybetme	İlkokul	110	16,67	4,46	5,00	25,00	1,280	0,281
	Ortaokul	88	16,80	4,05	7,00	25,00		
	Lise	125	15,74	4,67	5,00	25,00		
	Üniversite	94	16,48	4,50	5,00	25,00		
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	İlkokul	110	21,01	5,06	6,00	30,00	1,299	0,274
	Ortaokul	88	21,00	4,63	6,00	30,00		
	Lise	125	19,92	5,39	6,00	30,00		
	Üniversite	94	20,24	4,86	6,00	30,00		
NÖ - Bilgiye Ulaşamama	İlkokul	110	15,28	4,68	5,00	25,00	0,236	0,872
	Ortaokul	88	15,52	4,51	5,00	25,00		
	Lise	125	15,06	4,23	5,00	25,00		
	Üniversite	94	15,05	4,72	5,00	25,00		
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	İlkokul	110	4,13	0,34	3,00	5,06	1,256	0,289
	Ortaokul	88	4,21	0,41	2,61	5,06		
	Lise	125	4,19	0,35	3,28	4,94		
	Üniversite	94	4,20	0,36	3,28	5,22		
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	İlkokul	110	4,27	0,78	1,33	6,00	0,928	0,427
	Ortaokul	87	4,23	0,71	2,44	6,17		
	Lise	124	4,11	0,80	2,17	6,00		
	Üniversite	94	4,15	0,78	1,39	5,67		

Tablo 8’de gösterilen bulgular incelendiğinde araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 9.

Öğrencilerin ailesinin gelir durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Aile Gelir	n	$\bar{x}$	s	Min	Max	F	P
NÖ - Çevrimiçi olamama	Düşük	19	13,53	4,43	7,00	20,00	0,032	0,969
	Orta	349	13,55	3,62	4,00	20,00		
	Yüksek	49	13,69	4,35	4,00	20,00		
NÖ - İletişimi kaybetme	Düşük	19	15,53	4,77	8,00	24,00	1,371	0,255
	Orta	349	16,54	4,39	5,00	25,00		
	Yüksek	49	15,57	4,74	5,00	25,00		
NÖ - Cihazdan Yoksunluk	Düşük	19	20,63	5,49	8,00	30,00	0,100	0,905
	Orta	349	20,46	5,02	6,00	30,00		
	Yüksek	49	20,80	5,11	8,00	30,00		
NÖ - Bilgiye Ulaşamama	Düşük	19	15,68	4,64	9,00	25,00	0,108	0,898
	Orta	349	15,19	4,52	5,00	25,00		
	Yüksek	49	15,18	4,45	5,00	25,00		
YİYE II- Kaygılı Bağlanma	Düşük	19	4,09	0,32	3,11	4,56	1,295	0,275
	Orta	349	4,19	0,35	2,61	5,22		
	Yüksek	49	4,13	0,47	3,28	5,17		
YİYE II- Kaçınmacı Bağlanma	Düşük	19	4,09	0,56	3,06	5,28	0,162	0,851
	Orta	348	4,20	0,78	1,33	6,17		
	Yüksek	48	4,18	0,78	2,72	5,67		

Tablo 9'da öğrencilerin ailelerinin ekonomik gelirine göre Nomofobi Ölçeğinden ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasında kullanılan ANOVA testi bulgularına yer verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ailelerinin ekonomik gelirine göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 10.

Öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Romantik ilişki durumu	n	$\bar{x}$	S	T	P
NÖ -	Var	172	13,44	3,75	-0,578	0,564
Çevrimiçi olamama	Yok	245	13,66	3,74		
NÖ -	Var	172	16,75	4,16	1,436	0,152
İletişimi kaybetme	Yok	245	16,11	4,64		
NÖ -	Var	172	20,88	5,06	1,256	0,210
Cihazdan Yoksunluk	Yok	245	20,25	5,02		
NÖ -	Var	172	15,40	4,31	0,690	0,491
Bilgiye Ulaşamama	Yok	245	15,09	4,65		
YİYE II-	Var	172	4,22	0,36	1,906	0,057*
Kaygılı Bağlanma	Yok	245	4,15	0,36		
YİYE II-	Var	171	4,29	0,75	2,279	0,023*
Kaçınmacı Bağlanma	Yok	244	4,12	0,78		

* $p < 0,05$

Öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına dair elde edilen bulgular Tablo 11. aracılığı ile gösterilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

Araştırma kapsamına alınan romantik ilişkisi olan ve olmayan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu ve romantik ilişkisi olan öğrencilerin daha yüksek puan aldığı saptanmıştır ($p < 0,05$).

Tablo 11.

Öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılması (417)

	Nomofobi kelimesini duyma	n	$\bar{x}$	s	t	P
NÖ -	Duyan	104	13,30	3,56	-0,850	0,396
Çevrimiçi olamama	Duymayan	313	13,66	3,81		
NÖ -	Duyan	104	16,07	3,86	-0,816	0,415
İletişimi kaybetme	Duymayan	313	16,48	4,64		
NÖ -	Duyan	104	19,93	4,56	-1,346	0,179
Cihazdan Yoksunluk	Duymayan	313	20,70	5,18		
NÖ -	Duyan	104	14,87	4,63	-0,908	0,364
Bilgiye Ulaşamama	Duymayan	313	15,33	4,47		
YİYE II-	Duyan	104	4,18	0,37	-0,177	0,860
Kaygılı Bağlanma	Duymayan	313	4,18	0,36		
YİYE II-	Duyan	103	4,10	0,71	-1,330	0,184
Kaçınmacı Bağlanma	Duymayan	312	4,22	0,79		

Tablo 11'de öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 11'de verilen bulgular incelendiğinde araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin daha önce nomofobi kelimesini duyma durumuna göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 12.

Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyonlar (417)

		Çevrimiçi olamama	İletişimi kaybetme	Cihazdan Yoksunluk	Bilgiye Ulaşamama	Kaygı	Kaçınma
YİYE II-	r	0,076	0,061	0,060	-0,018	1	
Kaygılı Bağlanma	p	0,121	0,214	0,222	0,707		
YİYE II-	r	0,324	0,374	0,356	0,353	0,197	1
Kaçınmacı Bağlanma	p	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	

Tablo 12’de araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’den aldıkları toplam puanlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi için veri seti normal dağılım gösterdiğinden ve her iki değişkende sürekli olduğundan dolayı Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı ve pozitif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar da artış göstermektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1 Tartışma

Bu araştırmada, öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik kadın ve erkek öğrencilerin nomofobi düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmazken, çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk düzeyleri kadın öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Deniz (2014) yapmış olduğu çalışmada problemlili telefon kullanımı ile cinsiyetler arası, aile ile birlikte yaşama ve sınıf tekrarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Aynı şekilde benim yapmış olduğum çalışmada da sınıf, cinsiyet ve benzeri demografik özellikler ile nomofobi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ünal (2015) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin telefon bağımlılığı düzeyleri ile sosyo-demografik veriler, sosyal paylaşım siteleri ve internet kullanımı ile diğer bağımlılık yapıcı maddeler arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonucuna göre elde edilen bulgulara göre sayısal olarak kız öğrencilerin bağımlılık düzeyleri erkek öğrencilere oranla daha yüksek görülse de istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmemiştir. Burcuoğlu (2017) yapmış olduğu çalışmada ise öğrencilerin nomofobi düzeylerinin yüksek olduğu sonucu saptanmıştır. Fakat diğer çalışmaların ve benim çalışmamın aksine kadın ve erkek öğrenciler arasında nomofobi farklılığının görülmediği sonucu saptanmıştır. İlgili literatür incelendiğinde çalışma bulgularımın aksine kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde nomofobi oranına sahip olduklarını gösteren çalışmalar da mevcuttur. Buna örnek olarak Büyükçolpan (2019) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinde kadın öğrencilerin nomofobi puan ortalamalarının erkek öğrencilere göre anlamlı bir şekilde yüksek çıktığı görülmektedir. Aynı şekilde Gezgin, Şumuer, Arslan ve Yıldırım (2017)'ın yapmış oldukları çalışma sonucuna göre, öğretmen adaylarının nomofobi düzeylerinin ortalama üstünde görüldüğü ve telefonlarından yoksun kalma durumunda bilgiye ulaşamayacakları konusunda kaygılı oldukları saptanmıştır. Mobil telefon kullanım süreleri açısından önemli bir farklılık görülme de, kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylara göre daha fazla nomofobi oranına sahip olduğu görülmüştür.

Bu araştırmada ğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik YİYE II'nin cinsiyet üzerindeki etkisine bakıldığında kadın öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları erkeklere göre düşük, kaçınmacı bağlanma puanları ise yüksek bulunmuş olup istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklı bulunmuştur. İlgili literatür incelendiğinde Kırımer, Akça ve Sümer (2014) yapmış oldukları çalışmada kaygı boyutuna göre kaçınma boyutunun ortalamaya göre daha yüksek düzeyde olduğu ve bu farkın erkeklerde kızlardan daha belirgin bir şekilde görüldüğünü saptamıştır. Benim çalışmamda kızların kaçınmacı bağlanma puanları erkeklerden daha yüksek grlmştir. Yine aynı şekilde ilgili literatür incelendiğinde Büyükşahin (2001) de niversite öğrencileri ile yürütmüş olduğu çalışmasında, kadın ve erkek öğrencilerin cinsiyete bağlı olarak kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stilleri açısından farklılık gösterdiği görülmektedir. Çalışma bulgularına göre erkek öğrencilerin daha çok güvenli bağlanma stiline sahip oldukları görülürken, kadın öğrencilerin kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stillerine sahip olduğu sonucu tespit edilmiştir. Bir başka çalışmada Işınsu (2003) kaygılı bağlanma stili ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulamazken, kaçınma puanları ile yapılan varyans analizinde cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğunu tespit etmiştir. Araştırma bulgularına göre erkeklerin romantik ilişkide güvenli bağlanma stiline sahip oldukları görülürken, kadınların korkulu ve kaçınmacı bağlanma stiline sahip oldukları sonucu saptanmıştır. İlgili literatür incelendiğinde bu çalışma sonuçları ile farklılık gösteren araştırma bulgularına da ulaşılmıştır. Bekiroğlu (1996) yapmış olduğu çalışmasında l bağlanma modelini kullanmıştır ve bu çalışma sonucunda cinsiyete göre bağlanma stillerinin farklılık göstermediği sonucunu saptamıştır. Yine benzer şekilde Gezer (2001) yapmış olduğu çalışmasında dörtlü bağlanma modelini kullanmıştır ve bağlanma stillerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada ğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Nomofobi lğinde yer alan bilgiye ulaşamama alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Okul ncesi ğretmenliği bölümünde öğrenim gören ğrencilerin Nomofobi lğinde yer alan bilgiye ulaşamama alt boyutundan aldıkları puanlar sınıf ğretmenliği ve özel eğitim ğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören

öğrencilerden daha düşük bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilere göre düşük olsa da farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. Benim çalışmamı destekleyici olarak Hoşgör, Tandoğan ve Gündüz (2017) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin okumakta oldukları bölüm ve yaşları ile nomofobi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşmıştır.

Bu çalışmada öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre YİYE II’de yer alan kaygılı ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu ve romantik ilişkisi olan öğrencilerin daha yüksek puan aldıkları saptanmıştır. İlgili literatür incelendiğinde destekleyici olarak Dush ve Amato (2005) yapmış oldukları bir çalışmada yalnızca romantik ilişki içerisinde olan veya olmayan kişiler arasında yaşam doyumu açısından farklılıklar gözlemlenmemiştir. İlişki statüleri arasında da mutluluk seviyeleri açısından bir takım farklılıklar gözlemlenmiştir. Örneğin en yüksek yaşam doyumuna sahip olan bireylerin evli olan bireyler olduğu sonucu saptanmıştır. Evli olan bireyleri beraber yaşayan çiftler, beraber yaşayan çiftleri de düzenli bir ilişki içerisinde olan bireyler takip etmektedir. İlişkisi olmayan bireylerin de en düşük yaşam doyum seviyesine sahip oldukları saptanmıştır. Yine aynı şekilde ilgili literatür incelendiğinde Knox, Schacht ve Zusman (1999) yapmış oldukları bir çalışmada kişilerin yakın bir ilişki içerisinde olup olmama durumunu “aralarındaki güçlü bağın bütün problemleri üstleneceğine” dair inanışları ile yakinen ilişkili olduğunu saptamıştır. Bu bilgi doğrultusunda, çalışmanın yapıldığı zaman içerisinde yakın ilişki içerisinde olan kişilerin güçlü bağın bütün problemleri üstleneceğine dair inanışlarının yakın ilişki içerisinde olmayan kişilere oranla istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı bir fark olduğu sonucunu tespit etmişlerdir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik öğrencilerin YİYE II’de

yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı korelasyonlar olmadığı belirlenmiştir. İlgili literatür incelendiğinde destekleyici olarak Büyükçolpan (2019) yapmış olduğu çalışmada çoklu doğrusal regresyon analiziyle, öğrencilerin nomofobi değerlerindeki kaygılı ve kaçınan bağlanma, aile, depresyon, arkadaş ve özel bir kişi faktörleri ile açıkladığında istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç saptamıştır. Kaygılı bağlanma, kaçınan bağlanma, aileden algılanan destek, depresyon ve özel bir kişiden alınan yardım boyutlarının üniversite öğrencilerindeki nomofobi düzeylerini anlamlı ve pozitif yönde yordadığı görülmüştür. Arkadaştan alınan yardım alt değişkenin ise üniversite öğrencilerinde nomofobi düzeylerini anlamlı olarak yordamadığı sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun romantik ilişkiler ile olan ilişkisinin incelenmesine yönelik öğrencilerin YİYE II'de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyonlar olduğu belirlenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin YİYE II'de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar da artış göstermektedir. İlgili literatür incelendiğinde destekleyici olarak Büyükçolpan (2019) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinde nomofobi düzeylerinin mobil telefonu günlük olarak ortalama kullandıkları süreye bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu saptanmıştır. Mobil telefonu günlük beş saatten daha uzun süre kullanan öğrencilerin nomofobi puan ortalamaları üç saatten daha kısa süre kullanan öğrencilere göre anlamlı olarak daha fazladır. Üniversite öğrencilerinde nomofobi düzeyleri mobil telefonu günlük ortalama düzeyde kontrol eden öğrenci sayısına göre anlamlı bir fark göstermektedir. Mobil telefonunu günlük 16 kez veya daha uzun süre kontrol eden öğrencilerin nomofobi puan ortalamaları 16'dan daha az kontrol eden öğrencilere göre yüksek düzeyde anlamlı bir fark saptanmıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara uygun önerilere yer verilmiştir. Bu araştırmanın problemi ‘Öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobi) romantik ilişkiler üzerinde bir ilişkisi var mıdır?’ şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme yanıt aranırken oluşturulan alt problemlerle ilgili olarak veriler, Yıldırım ve Correia (2015) tarafından geliştirilen, Nomofobi ölçeği formu, Fraley, Waller ve Brennan (2000) tarafından geliştirilen Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE-II) ölçek formu ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formundan elde edilmiştir. Çalışma nicel yöntem dâhilinde tanımlayıcı bir araştırma olup tarama modeli ile yürütülmüştür. Evren olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefkoşa ilçesinde kurulu olan Yakın Doğu Üniversitesinde 2018-2019 yılında öğrenim görmekte olan Özel Eğitim Öğretmenliği, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Lisans Programlarında öğrenim gören 1. 2. 3. ve 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşamadığından dolayı evreni temsil edecek şekilde basit tesadüfi örneklem yöntemi ile örneklem seçilmiştir. Bu bağlamda alt problemlere ilişkin ulaşılan bulguların sonuçları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin yaşlarına göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. 21-22 yaş grubundaki öğrencilerin 20 yaş ve altı ile 24 yaş ve üzeri olan öğrencilere göre yüzdelikleri daha yüksek çıkmaktadır.
- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre yüzdelikleri daha yüksek çıkmaktadır.
- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin sınıflarına göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin bölümlerine göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin anne eğitim durumuna göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. İlkokul mezunu annelerin yüzdelikleri ortaokul, lise ve üniversite mezunu annelere göre daha yüksek çıkmaktadır.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin baba eğitim durumuna göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin aile ekonomik gelir düzeyine göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Orta düzey ekonomik gelir yüzdelikleri, düşük ve yüksek düzey yüzdeliklere göre daha yüksek çıkmaktadır.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. İlişkisi olmayan öğrencilerin yüzdelikleri ilişkisi olan öğrencilere göre daha yüksek çıkmaktadır.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumuna göre dağılımında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Nomofobi kelimesini duymayan öğrencilerin yüzdelikleri nomofobi kelimesini duyan öğrencilere göre daha yüksek çıkmaktadır.

Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE-II' den aldıkları toplam puanlara göre dağılımına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE-II' den aldıkları toplam puanlara göre dağılımına bakıldığında anlamlı bir fark olmadığı görülmemiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; Nomofobi Ölçeğinin alt boyutları olan çevrimiçi olamama alt boyutundan $\bar{x}=13,57\pm3,74$ puan, iletişimi kaybetme alt boyutundan $\bar{x}=16,38\pm4,46$ puan, cihazdan yoksunluk alt boyutundan $\bar{x}=20,51\pm5,04$ puan ve bilgiye ulaşamama alt boyutundan $\bar{x}=15,21\pm4,51$ puan aldıkları tespit edilmiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)'den aldıkları toplam puanlar incelendiğinde, kaygılı bağlanma alt boyutundan $\bar{x}=4,18\pm0,36$ puan ve kaçınmacı bağlanma alt boyutundan $\bar{x}=4,19\pm0,77$ puan aldıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin yaşına göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin YİYE II'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanların yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı ölçüde farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; kadın ve erkek öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinde bulunan iletişimi kaybetme ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmazken, çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin çevrimiçi olamama ve cihazdan yoksunluk alt boyutlarından aldıkları puanlar kadın öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin cinsiyetlerine göre YİYEII'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklı bulunmuş olup, kadın öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları erkeklere göre düşük, kaçınmacı bağlanma puanları ise yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin sınıfına göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin sınıflarına göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin sınıflarına göre YİYE II’de yer alan kaygılı bağlanma puanları arasında fark bulunmazken, kaçınmacı bağlanma puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunduğu belirlenmiştir. Üçüncü sınıfların kaçınmacı bağlanma puanları bir ve ikinci sınıflara göre yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin bölümüne göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilere göre düşük olsa da farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre YİYE II’de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; Okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin kaygılı bağlanma puanları sınıf öğretmenliği bölümünde ve özel eğitim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin YİYE II’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanların öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve YİYE II'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin aile ekonomik gelir düzeyine göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin aile ekonomik gelir düzeyine cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve YİYE II'de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II'den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmüştür.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin YİYE II'de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre YİYE II’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu ve romantik ilişkisi olan öğrencilerin daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin nomofobi kelimesini duyma durumuna göre Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanların karşılaştırılmasına bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından ve YİYE II’de yer alan kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin Nomofobi Ölçeğinden ve YİYE II’den aldıkları toplam puanlar arasındaki korelasyonlara bakıldığında;

- Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin YİYE II’de yer alan kaygılı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı korelasyonlar olmadığı belirlenmiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; araştırma kapsamına alınan öğrencilerin YİYE II’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar ile Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyonlar olduğu belirlenmiştir.

- Analiz sonuçlarına göre; araştırmaya katılan öğrencilerin YİYEII’de yer alan kaçınmacı bağlanma alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Nomofobi Ölçeğindeki çevrimiçi olamama, iletişimi kaybetme, cihazdan yoksunluk ve bilgiye ulaşamama alt boyutlarından aldıkları puanlar da artış göstermektedir.

6.2. Öneriler

6.2.1. Eğitimcilere Yönelik Öneriler

Öğrencilerin kendisini daha iyi tanıyabilmesi ve diğer kişiler ile rahatlıkla iletişim kurabilmesi için okullarda sosyal etkinlikler ve ekip çalışmaları düzenlenebilir. Derslerde öğrencilerin sağlıklı bir benliğe ulaşabilmeleri için kendilerini tanımalarına yönelik etkinlikler düzenlenebilir.

Toplum içerisinde dış dünya ile iletişimini kesip telefona bağımlı halde yaşayan öğrenciler için önleyici rehberlik çalışmalarıyla etkili iletişim becerileri, toplum karşısında konuşabilme ve performans sergileme gibi çalışmalar düzenlenebilir. Üniversitelerde bulunan psikolojik danışmanlık merkezlerinde öğrencilerin nomofobiye yönelik farkındalıklarını arttırabilmek amaçlı problemleri akıllı telefon kullanımı ile ilgili çalışmalar yürütülebilir.

Eğitim uzmanları ve psikolojik danışmanlar nomofobi ile ilgili konferans ve seminerler düzenleyebilir. Bunun sonucunda nomofobinin günümüzde hem sosyal hem de romantik ilişkiler üzerindeki ciddi etkileri üzerinde öğrencilerin farkındalık kazanmalarına yardımcı olunabilir. Ayrıca romantik ilişkiler konusunda uzmanlar tarafından destek alan öğrencilerin, ilişkilerde romantik ilişki yaşantıları ve inançları konusu hakkında bilgilendirilmeleri de eş seçimlerinde katkı sağlayabilir.

Ruh sağlığı alanında çalışan uzman kişiler eş seçimi tutumu ve romantik ilişki inançları ile yakın ilişkiler hakkında çiftleri bilgilendirebilir ve bireylerin romantik ilişkilerini daha sağlam temellere oturtabilmeleri ve ilişki doyumuna ulaşabilmeleri için telefon ya da diğer teknoloji aletleri ile geçirdikleri zamanlar yerine birlikte katılabilecekleri programlar önerebilir.

6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu araştırma da “öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobi) romantik ilişkiler üzerindeki etkisi” üzerinde çalışılmıştır. Araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefkoşa ilinde bulunan bir özel üniversitede gerçekleştirilmiştir. Diğer araştırmacılar bu çalışmadan yola çıkarak farklı bir üniversite de çalışmayı yürütebilir ve karşılaştırmalı bir araştırma modeli

kullanabilir. Sadece öğretmen adayları ile yürütülen bu çalışma farklı illerde farklı örneklem grupları ile de yürütülebilir.

Araştırma Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim dili Türkçe olan Okul Öncesi Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Özel Eğitim Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümü öğrencileri ile yürütülmüştür. Diğer çalışmalar farklı fakültelerde, eğitim dili İngilizce veya farklı bir dil olan yabancı uyruklu öğrenciler ile yürütülebilir.

Araştırma nicel bir araştırmadır. İleride yapılacak olan araştırmalara daha fazla bölüm katıp nitel bir araştırma olarak da bu çalışma yürütülebilir. Bu sayede öğrencileri ilgili ölçeklere tabi tutmayarak diğer duygu-düşünce ve davranışlarını dile getirebilmelerine yardımcı olunabilir.

KAYNAKÇA

- Adams, J. M. & Jones, W. H. (1997). Evlilik taahhüdünün kavramsallaştırılması: Bütünleştirici bir analiz. *Kişilik ve Sosyal Psikoloji Dergisi*, 72 (5), 1177.
- Adnan, M. ve Gezgin, D. M. (2016). Modern çağın yeni fobisi: Üniversite öğrencileri arasında nomofobi prevalansı. *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 49(1), 86-95.
- Ainsworth, M. S. (1989). Bebeklikten sonraki ataşmanlar. *Amerikalı Psikolog*, 44 (4), 709.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (2015). Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Psychology Press.
- Akıllı, G. K. & Gezgin, D. M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin nomofobi düzeyleri ile farklı davranış örüntülerinin arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Examination of the Relationship Between Nomophobia Levels and Different Behavior Patterns of University Students. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40). 51-69.
- Aktaş, H. & Yılmaz, N. (2017). Üniversite gençlerinin yalnızlık ve utangaçlık unsurları açısından akıllı telefon bağımlılığı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 85-100.
- Alioğlu, N. (2015). Duygusal tatmin aracı olarak sosyal medya kullanımı üzerine bir alan araştırması. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-27.
- Al-Khlaiwi, T. & Meo, S. A. (2004). Association of mobile phone radiation with fatigue, headache, dizziness, tension and sleep disturbance in Saudi population. *Saudi Medical Journal*, 25(6), 732-736.
- Anshari, M., Alas, Y., Hardaker, G., Jaidin, J. H., Smith, M. & Ahad, A. D. (2016). Smartphone habit and behavior in Brunei: Personalization, gender, and generation gap. *Computers in Human Behavior*, 64, 719-727.

- Argumosa-Villar, L., Boada-Grau, J. & Vigil-Colet, A. (2017). Exploratory investigation of theoretical predictors of nomophobia using the Mobile Phone Involvement Questionnaire (MPIQ). *Journal of Adolescence*, 56(Supplement C), 127-135.
- Argyle, M. & Martin, M. (1991). The psychological causes of happiness. *Subjective Well-Being: An Interdisciplinary Perspective*, 77-100.
- Arnett, J. J. (2000). Ortaya çıkan yetişkinlik: Geç gençlerden yirmili yaşlara kadar bir gelişme teorisi. *Amerikalı Psikolog*, 55 (5), 469.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480.
- Aron, A., Paris, M. & Aron, E. N. (1995). Falling in love: Prospective studies of self-concept change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(6), 1102.
- ASICI, E. & İkiz, F. (2015). Mutluluğa giden bir yol: Bilişsel esneklik. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(35), 191-211.
- Aslan, S. (2011). Akademisyenlerde internet bağımlılık düzeyleri ve buna bağlı oluşabilecek sağlık sorunları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi (Master's thesis, İnönü Üniversitesi).
- Assad, K. K. & Donnellan, M. B. (2007). Optimism: An enduring resource for romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93(2), 285-297.
- Atak, H. & Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 520-546.
- Ay, S. (2013). İletişim araçları kullanımının yarattığı bağımlılığın sosyal izolasyon üzerindeki etkisi cep telefonu kullanıcıları üzerinde bir araştırma. *Unpublished Administrative Dissertation*. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İzmir.

- Aydoğdu, İ. (2010). *Romantik ilişkilerin kişilik özellikleri açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE.
- Bach, G. R. & Deutch, R. M. (1973). Samimiyet. *Aşk, Evlilik, Aile: Gelişimsel Bir Yaklaşım*. Glenview, Illinois: Scott, Foresman ve Şirketi.
- Bahadır, Ş. (2006). Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, çatışma çözme stratejileri ve olumsuz duygu durumunu düzenleme arasındaki ilişki. *Ankara Üniversitesi, Ankara*.
- Balcı, Ş. ve Koçak, M. C. (2017). Sosyal medya kullanımı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki: *Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*.
- Barelds, D. P. (2005). Samimi ilişkilerde ben ve eş kişiliği. *Avrupa Kişilik Psikoloji Dergisi: Avrupa Kişilik Psikoloji Derneği için yayınlandı*. 19(6),501-518.
- Bartholomew K. & Horowitz L. M. Attachment styles among young adults: *Atest of four- category model, J Pers Soc Psychol* 1991; 61(2): 226-44.
- Bartholomew, K. (1997). Adult attachment processes: Individual and couple perspectives. *British Journal of Medical Psychology*, 70(3), 249-263.
- Bekiroğlu, B. (1996). Attachment style family environment depression and anxiety (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Beranuy, M., Oberst, U., Carbonell, X. & Chamarro, A. (2009). Problematic Internet and mobile phone use and clinical symptoms in college students: The role of emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, 25(5), 1182-1187.
- Berger, L., McMakin, D. & Furman, W. (2005). *The language of love: Romantic relationships in adolescence*. In A. Williams ve C. Thurlow (Eds.), *Talking adolescence: Perspectives on communication in the teenage years*. 129-145. New York: Peter Lang Publishing.

- Berkel, L. A. & Constantine, M. G. (2005). Relational variables and life satisfaction in African American and Asian American college women. *Journal of College Counseling*, 8(1),5-13.
- Berscheid, E. & Meyers, S.A. (1996). A social categorical approach to a question about love. *Personal Relationships*, 3(1),19-43.
- Berscheid, E. & Walster, E. (1974). Aşk hakkında biraz. *Kişilerarası Çekiciliğin Temelleri*, 379.
- Beştav, G. F. (2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Billieux, J., Van der Linden, M. & Rochat, L. (2008). Cep telefonunun gerçek ve problemlili kullanımında dürtüsellik rolü. *Uygulamalı Bilişsel Psikoloji: Hafıza ve Bilişsel Uygulamalı Araştırmalar Derneği Resmi Gazetesi*, 22(9),1195-1210.
- Boisvert, J., Ladouceur, R., Beaudry, M., Freeston, M. H., Turgeon, L., Tardif, C., et al. (1995). Perception of marital problems and of their prevention by quebec young adults. *The Journal of Genetic Psychology*, 156(1), 33-44.
- Boran, F. (2003). *Aşk ve evlilik*. İstanbul: Epsilon.
- Bowlby, J. & Base, A. S. (1988). Parent-child attachment and healthy human development. *New york*.
- Bragazzi, N. L. & Del Puente, G. (2014). A proposal for including nomophobia in the new DSM-V. *Psychology Research and Behavior Management*, 7, 155-160.
- Brehm, S. S. & Kassin, S. M. (1993). Social psychology.

- Brodsky, S.L. & Lichtenstein, B. (1999). Soru sorma: İstemsiz istemcilerin tedavisi için psikoterapötik bir strateji. *Amerikan psikoterapi dergisi* , 53 (2), 215-224.
- Broemer, P. & Blümle, M. (2003). Self-views in close relationships: The influence of attachment styles. *British Journal of Social Psychology*, 42(3), 445-460.
- Brooks, S. (2015). Does personal social media usage affect efficiency and well-being? *Computers in Human Behavior*, 46, 26-37.
- Broughton, G. (2015). The changing facebook of friendship, fellowship and formation. *St Mark's Review*, (233), 74.
- Buhrmester, D. (1990). Intimacy of friendship, interpersonal competence, and adjustment during preadolescence and adolescence. *Child development*, 61(4), 1101-1111.
- Burger J. M. (2006). Kişilik (Çev. Sarioğlu İDE). İstanbul: *Kaknüs Yayınları*;
- Burucuoglu, M. (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Nomofobi Düzeyleri Üzerinde Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 482-489.
- Buss, D. M. (1992). Yakın ilişkilerde manipülasyon: Etkileşimsel bağlamda beş kişilik faktörü. *Kişilik gazetesi*, 60(2), 477-499.
- Büyükçolpan, H. (2019). *Üniversite öğrencilerinde nomofobi, bağlanma biçimleri, depresyon ve algılanan sosyal destek* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı (8. bs). Ankara: *Pegem Yayıncılık*.
- Büyükşahin, A. (2001). *Yakın ilişki kuran ve kurmayan üniversite öğrencilerinin çeşitli sosyal psikolojik etkenler yönünden karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Büyükşahin, A. (2006). *Yakın ilişkilerde bağlanım: yatırım modelinin bağlanma stilleri ve bazı ilişkisel değişkenler yönünden incelenmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyükşahin, A. ve Hovardaoğlu, S. (2004). Çiftlerin aşka ilişkin tutumlarının Lee'nin çok boyutlu aşk biçimleri kapsamında incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 19(54), 59-72.
- Cairney, J., Boyle, M., Offord, D. R. & Racine, Y. (2003). Stress, social support and depression in single and married mothers. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 38(8), 442-449.
- Campbell, L., Simpson, J. A., Boldry, J. & Kashy, D. A. (2005). Perceptions of conflict and support in romantic relationships: The role of attachment anxiety. *Journal of personality and social psychology*, 88(3), 510.
- Can, S. (2006). *Genç yetişkinlik döneminde bireylerin karşı cinsle duygusal ilişkilerindeki çatışma çözme biçimlerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Carlson, W. & Rose, A. J. (2007). The role of reciprocity in romantic relationships in middle childhood and early adolescence. *Merrill-Palmer Quarterly*, 53, 262-290.
- Cenkseven-Önder, F. (2014). *Kişilik gelişimi psikososyal gelişim kuramı*. R. Çeçen-Eroğul, F. Yurtal (Ed.). *Eğitim psikolojisi el kitabı* (s.257-286). Ankara: MentisYayıncılık.
- Cheever, N. A., Rosen, L. D., Carrier, L. M. & Chavez, A. (2014). Out of sight is not out of mind: The impact of restricting wireless mobile device use on anxiety levels among low, moderate and high users. *Computers in Human Behavior*, 37, 290-297.
- Chen, Q. & Yan, Z. (2016). Does multitasking with mobile phones affect learning? A review. *Computers in Human Behavior*, 54, 34-42.

- Chiu, S. I. (2014). The relationship between life stress and smartphone addiction on Taiwanese university student: A mediation model of learning self-efficacy and social self-efficacy. *Computers in human behavior*, 34, 49-57.
- Choliz, M. (2012). Mobile-phone addiction in adolescence: the test of mobile phone dependence (TMD). *Prog Health Sci*, 2(1), 33-44.
- Cıvık, A. (2011). *Mobil iletişime geçiş ve bunun kurumsal şirketlere getirdiği yenilikler ve uygulamaları* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Bilişim Sistemleri Programı, İstanbul.
- Cimbalo, R. S., Faling, V. & Mousaw, P. (1976). Aşkın seyri: Kesitsel bir tasarım. *Psikolojik Raporlar*, 38 (3_suppl), 1292-1294.
- Clark, C. L., Shaver, P. R. & Abrahams, M. F. (1999). Strategic behaviors in romantic relationship initiation. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25(6), 709-722.
- Clark, M. S. & J. S. (1979). Interpersonal attraction inexchange and communal relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 12-24.
- Collins, N. L. & Feeney, B. C. (2000). A safe haven: An attachment theory perspective on support seeking and caregiving in intimate relationships. *Journal of personality and social psychology*, 78(6), 1053.
- Collins, W. A. (2003). Efsaneden daha fazlası: Ergenlik döneminde romantik ilişkilerin gelişimsel dönemi. *Ergenlik Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 1-24.
- Collins, W. A. & Van Dulmen, M. (2006). Friendships and romantic relationships in emerging adulthood: Continuities and discontinuities: Coming of age in the 21st Century. In *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century*. American Psychological Association.

- Connolly, J. A. & Konarski, R. (1994). Peerself-concept in adolescence: Analysis of factor structure and of associations with peer experience. *Journal of Research on Adolescence*, 4, 385–403.
- Cui, M. & Fincham, F. D. (2010). The differential effects of parental divorce and marital conflict on young adult romantic relationships. *Personal Relationships*, 17(3), 331-343.
- Cui, M., Fincham, F. D. & Pasley, B. K. (2008). Young adult romantic relationships: The role of parents' marital problems and relationship efficacy. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(9), 1226-1235.
- Çavuşoğlu, F. (2009). *Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Madde Kullanımına Etki Eden Etmenler ve Aileden Aldıkları Sosyal Desteğin Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). On dokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Samsun.
- Çetinkaya, B. (2017). Sevdiğinizize bağlı mısınız, bağımlı mısınız? Bağlanma. *Pegem Atıf İndeksi*, 1-107.
- Çetinkaya, S. K. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Nesne Dergisi*, 1 (2), 21-43.
- Dağtaş, E. ve Yıldırım, O. (2015). İnternet ve sosyal ağlar dolayımı gündelik yaşam pratikleri: anadolu üniversitesi öğrencileri üzerine mikro alan araştırması. *Folklor/Edebiyat*, 21(83), 149-180.
- Daily Mail (2008). Nomophobia is the fear of being out of mobile phone contact-and it's the plague of our 24/7 age.
- Darcin, A. E., Noyan, C., Nurmedov, S., Yilmaz, O. & Dilbaz, N. (2015). Smartphone addiction in relation with social anxiety and loneliness among university students in Turkey. *European Psychiatry*, 30, 505

- Demir, M. (2008). Sweetheart, you really make me happy: Romantic relationship quality and personality as predictors of happiness among emerging adults. *Journal of Happiness Studies*, 9, 257-277.
- Demirci, K., Orhan, H., Demirdas, A., Akpınar, A. & Sert, H. (2014). Validity and reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale in a younger population. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni-Bulletin of Clinical Psychopharmacology*, 24(3), 226-234.
- Deniz, S. (2014). *Ergenlerin problemli mobil telefon kullanımının utangaçlık ve sosyal anksiyete ile ilişkisinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Diener, E. & Seligman, M. E. (2002). Very happy people. *Psychological Science*, 13(1), 81-84.
- Dikmeç İ. A. (2007). Bilişsel gelişim kuramları. *In Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları*: 95-107. İstanbul, Golden Print.
- Dion, K. L. & Dion, K. K. (1993). Gender and ethnocultural comparisons in styles of love. *Psychology of Women Quarterly*, 17(4), 463-473.
- Dixit, S., Shukla, H., Bhagwat, A. K., Bindal, A., Goyal, A., Zaidi, A. K. & Shrivastava, A. (2010). A study to evaluate mobile phone dependence among students of a medical college and associated hospital of central India. *Indian Journal of Community Medicine: Official Publication of Indian Association of Preventive & Social Medicine*, 35(2), 339.
- Doğan, U. (2016). Lise öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanımının mutluluk, psikolojik iyi-oluş ve yaşam doyumlarına etkisi: Facebook ve Twitter Örneği. *Eğitim ve Bilim*, 41(183).
- Dönmez, A. (Ed.). (2009). *Yakın ilişkiler psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Duran, Ş. & Hamamcı, Z. (2010). Evlilik öncesi ilişki geliştirme programının romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma iletişim tarzları üzerine etkisinin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 23(23), 87-100.
- Dush, C. M. K. & Amato, P. R. (2005). Consequences of relationship status and quality for subjective well-being. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(5), 607-627.
- Eraslan, L. ve Eser, D. Ç. (2015). Sosyal Medya Toplum Araştırma: Sosyal Medya Sosyolojisine Giriş. *Beta*.
- Erber, R. & Erber, M. W. (2001). Intimate relationships: Issues, theories, and research. Massachusetts: Allyn and Bacon. Furman, W. & Buhrmester, D. (1992). Age and sex differences in perceptions of networks of personal relationships. *Child Development*, 63, 103-115.
- Ercan, H. (2008). Genç yetişkinlerin aşk biçimleri ve benlik tipleri. *Unpublished doctoral dissertation. Ankara University, Institute of Educational Sciences, Ankara*.
- Erden-İmamoğlu, S. (2009). *Kişilerarası İlişkiler*. İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi.
- Erdem, H., Kalkın, G., Türen, U. & Deniz, M. (2016). Üniversite öğrencilerinde mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobi) akademik başarıya etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3).
- Erdem, H., Türen, U. ve Kalkın, G. (2017). Mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) yayılımı: Türkiye'den üniversite öğrencileri ve kamu çalışanları örnekleme. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 10(1), 1-12.
- Erikson, E. H. (1994). Identity: Youth and crisis (No. 7). *WW Norton & Company*.
- Erözkan, A. (2004). *Romantik ilişkilerde reddedilmeye dayalı incinebilirlik bilişsel değerlendirme ve başa çıkma* (Basılmamış Doktora Tezi).

- Ezoe, S. & Toda, M. (2013). Relationships of loneliness and mobile phone dependence with Internet addiction in Japanese medical students. *Open Journal of preventive medicine*, 3(6), 407.
- Farley, T. (2005). Mobile telephone history. *Teletronikk*, 101(3/4), 22.
- Feeney, J.A. (1999). Yetişkin romantik bağlanma ve çift ilişkileri.
- Feeney, J. A. & Noller, P. (1990). Attachment style as a predictor of adult romantic relationships. *Journal of personality and Social Psychology*, 58(2), 281.
- Fisher, E. (2014). *Daha az yabancılaşma, nasıl daha fazla sömürü yaratır? sosyal paylaşım sitelerinde izleyici emeği*. Vincent Mosco ve Christian Fuchs (Eds.), *Marx Geri Döndü: Medya, Meta ve Sermaye Birikimi*, İstanbul: Notabene, 119-144.
- Fite , J. E. Bates , J. E. Holtzworth-Munroe , A. Dodge , K. A. Nay , S. Y. & Pettit , G. S. (2008). Social information processing mediates the intergenerational transmission of aggressiveness in romantic relationships. *Journal of Family Psychology*, 22, 367-376.
- Fraley, R. C. & Shaver, P. R. (1997). Adult attachment and the suppression of unwanted thoughts. *Journal of personality and social psychology*, 73(5), 1080.
- Furman, W. (2002). Ergen romantik ilişkilerde ortaya çıkan alan. *Psikolojik bilimlerde güncel yönler*, 11(5), 177-180.
- Furman, W. & Buhrmester, D. (1992). Age and sex differences in perceptions of networks of personal relationships. *Child development*, 63(1), 103-115.
- Gezer, Z. Ü. (2001). *The relationship between attachment styles of adolescents and their family environments* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Gezgin, D. M. (2017). Exploring the influence of the patterns of mobile internet use on university students nomophobia levels. *European Journal of Education Studies*, 3(6), 29- 53.
- Gezgin, D. M. ve Çakır, Ö. (2016). Analysis of nomophobic behaviors of adolescents regarding various factors. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 2504-2519.
- Gezgin, D. M., Şahin, Y. L. & Yıldırım, S. (2017). Sosyal ağ kullanıcıları arasında nomofobi yaygınlığının çeşitli faktörler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 1-15.
- Gezgin, D. M., Şumuer, E., Arslan, O. & Yıldırım, S. (2017). Nomophobia prevalence among pre-service teachers: A case of Trakya University. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 86-95.
- Ghazizadeh, M. & Boyle, L. N. (2009). Influence of driver distractions on the likelihood of rear-end, angular, and single-vehicle crashes in Missouri. *Transportation research record*, 2138(1), 1-5.
- Gizir, C. A., (2013). Üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarının cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumlarına göre incelenmesi.
- Goldstein, S. E., Chesir-Teran, D. & McFaul, A. (2008). Profiles and correlates of relational aggression in young adults' romantic relationships. *Journal of Youth and Adolescence*, 37, 251-265.
- Griffiths, M. (1995). Technological addictions. In *Clinical psychology forum* (pp. 14-14). Division of Clinical Psychology of the British Psychol Soc.
- Griffiths, M. (2003). Internet gambling: Issues, concerns, and recommendations. *Cyber Psychology & Behavior*, 6(6), 557-568.
- Griffiths, M. D. (1996). Internet addiction: an issue for clinical psychology?. In *Clinical Psychology Forum* (Vol. 97, pp. 32-36). Nottingham Trent University.

- Günüç, S. (2013). İnternet bağımlılığını yordayan bazı değişkenlerin cart ve chaid analizleri ile incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 28(71), 88-101.
- Güzeller, C. O. & Coşguner, T. (2012). Development of a problematic mobile phone use scale for Turkish adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15(4), 205-211.
- Han, S., Kim, K. J. ve Kim, J. H. (2017). Understanding nomophobia: Structural equation modeling and semantic network analysis of smartphone separation anxiety. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 20(7), 419-427.
- Hatfield, E. (1988). Tutkulu ve eşlik eden aşk.
- Hazan, C. & Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Social Psychology*. 59, 270- 280.
- Hazan, C. & Shaver, P. R. (1994). Yakın ilişkiler üzerine araştırma için örgütsel bir çerçeve olarak bağlanma. *Psikolojik sorgulama*, 5(1), 1-22.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı-bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32(1), 151-176.
- Hendrick, C. ve Hendrick, S. (1986). Aşk teorisi ve yöntemi. *Kişilik ve sosyal psikoloji dergisi*, 50(2), 392.
- Hendrick, C. & Hendrick, S. S. (1991). Dimensions of love: A sociobiological interpretation. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 10(2), 206-230.
- Hendrick, C. & Hendrick, S. (2002). Linking Romantic Love with Sex: Development of the Perceptions of Love and Sex Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 19 (3), 361-378.
- Hendrick, S. & Dönmez, A. (2009). *Yakın ilişkiler psikolojisi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Hendrick, S. S. & Hendrick, C. (2006). Measuring respect in close relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 23(6), 881-899.

- Holmes, J. (1993). Attachment theory: a biological basis for psychotherapy?. *The British Journal of Psychiatry*, 163(4), 430-438.
- Hortaçsu, N., Cesur, S. ve Oral, A. (1993). Relationships between depression and attachment styles in parent-and institution-reared Turkish children. *The Journal of genetic psychology*, 154(3), 329-337.
- Hoşgör, H., Tandoğan, Ö. ve Gündüz-Hoşgör, D. (2017). Nomofobinin günlük akıllı telefon kullanım süresi ve okul başarısı üzerindeki etkisi. Sağlık personeli adayları örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(46), 573-595.
- Hung, W. H., Chang, L. M. & Lin, C. H. (2011, July). Managing The Risk Of Overusing Mobile Phones In The Working Environment: A Study Of Ubiquitous Technostress. In *PACIS* (p. 81).
- Işınsu, M. (2003). *İkili ilişki biçimi ve süresi ile bağlanma stili arasındaki bağlantılar* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İlhan, H. (2016). *Genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde kişilerarası yeterlilik ve bilişsel çarpıtmaların incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Melikşah Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Jena, R. K. (2015). Compulsive use of smartphone and its effect on engaged learning and nomophobia. *Smart Journal of Business Management Studies*, 11(1), 42-51.
- Jin, B. & Park, N. (2013). Mobile voice communication and loneliness: Cell phone use and the social skills deficit hypothesis. *New Media & Society*, 15(7), 1094-1111.
- Josselson, R. (1998). Revising herself: The story of women's identity from college to midlife. *Oxford University Press*.

- Kahyaoğlu - Süt, H. & Kurt, S. & Uzal, Ö. & Özdilek, S. (2016). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin sosyal ve eğitim hayatına etkisi. *Avrasya Aile Hekimliği Dergisi*, 5(1), 13-19.
- Kalkan, M. ve Ersanlı, E. (2008). Bilişsel-davranışçı yaklaşıma dayalı evlilik ilişkisini geliştirme programının evli bireylerin evlilik uyumuna etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8, 963-986.
- Kalkan, M. ve Yalcın, İ. (2012). *Evlilik öncesi dönem ve romantik ilişkiler*. M. Kalkan ve Z.Hamamcı. (Ed.) *Evlilik öncesi psikolojik danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kanemasa, Y., Taniguchi, J., Daibo, I. & Ishimori, M. (2004). Love styles and romantic love experiences in Japan. *Social Behavior and Personality*, 32, 265–282.
- Kang, S. & Jung, J. (2014). Mobile communication for human needs: A comparison of smartphone use between the US and Korea. *Computers in Human Behavior*, 35, 376-387.
- Karaaslan, İ. A. ve Budak, L. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Cep Telefonu Özelliklerini Kullanımlarının ve Gündelik İletişimlerine Etkisinin Araştırılması. *Journal of Yasar University*, 7(26).
- Karaca, F. (2017). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile akıllı telefon kullanma alışkanlıkları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 581-597.
- Kardefelt-Winther, D. (2014). A conceptual and methodological critique of internet addiction research: Towards a model of compensatory internet use. *Computers in Human Behavior*, 31, 351-354.
- Kaur, A. & Sharma, P. (2015). A descriptive study to assess the risk of developing nomophobia among students of selected nursing colleges Ludhiana, Punjab. *International Journal of Psychiatric Nursing*, 1(2), 1-6.

- Khaleque, A. (2004). Intimate adult relationships, quality of life and psychological adjustment. *Social Indicators Research*, 69(3), 351-360.
- King, A. L. S., Valena, A. M., & Nardi, A. E. (2010). Nomophobia: the mobile phone in panic disorder with agoraphobia: reducing phobias or worsening of dependence?. *Cognitive and Behavioral neurology*, 23(1), 52-54.
- King, A. L. S., Valena, A. M., Silva, A. C. O., Baczynski, T., Carvalho, M. R. & Nardi, A. E. (2013). Nomophobia: Dependency on virtual environment for social phobia? *Computers in Human Behavior*, 29(1), 140-144.
- King, A. L. S., Valena, A. M., Silva, A. C., Sancassiani, F., Machado, S. & Nardi, A. E. (2014). “Nomophobia”: impact of cell phone use interfering with symptoms and emotions of individuals with panic disorder compared with a control group. *Clinical practice and epidemiology in mental health: CP & EMH*, 10, 28.
- Kirik, A. M., Arslan, A., Cetinkaya, A. ve Gul, M. (2015). A quantitative research on the level of social media addiction among young people in Turkey. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(3), 108-1
- Knox, D. H. & Sproakowski, M. (1979). Attitudes of college students toward love. *Journal of Marriage and the Family*, November.
- Knox, D., Schacht, C. & Zusman, M. E. (1999). Love relationships among college students. *College Student Journal*, 33 (1), 149-151.
- Köse, S., Oral, L. & Türesin, H. (2012). İş yaşamında sosyal kolaylaştırma kavramı ve sanal kaytarma ile ilişkisi: Araştırma görevlileri üzerinde bir araştırma. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(1), 287-295.
- Kurumu, T. D. (2006). Bilim ve sanat terimleri ana sözlüğü. *Turkish Language Association–Dictionary of Sciences and Arts*.

- Kuşay, Y. (2010). Sosyal medyanın gücü ve uygulama örnekleri. *İkinci Medya Çağında İnternet*, 61-89.
- Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: “Akıllı telefon (kolik)” üniversite gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, 7(14), 328- 359.
- Kwon, M., Lee, J. Y., Won, W. Y., Park, J. W., Min, J. A., Hahn, C. & Kim, D. J. (2013). Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *PloS one*, 8(2), (56-93).
- Larson, J. (1988). The marriage quiz: College students’ beliefs in selected beliefs about marriage. *Family Relations*, 37, 3-11.
- Larson, R., & Richards, M. H. (1991). Daily companionship in late childhood and early adolescence: Changing developmental contexts. *Child Development*, 62, 284–300.
- Lee, J. A. (1973). The Colors of Love: An exploration of the ways of loving, Don Mills.
- Lee, Y. - K., Chang, C. - T., Lin, Y. & Cheng, Z. - H. (2014). The dark side of smartphone usage: Psychological traits, compulsive behavior and technostress. *Computers in Human Behavior*, 31, 373-383.
- Lepp, A., Li, J., Barkley, J. E. & Salehi-Esfahani, S. (2015). Exploring the relationships between college students’ cell phone use, personality and leisure. *Computers in Human Behavior*, 43, 210-219.
- Levin, J. (2000). Aşk epidemiyolojisine bir prolog: Teori, ölçme ve sağlık sonuçları. *Sosyal ve Klinik Psikoloji Dergisi* , 19 (1), 117-136.
- Lui, Q. Q., Zhou, Z. K., Yang, X. J., Kong, F. C., Niu, G. F. & Fan, C. Y. “Mobile phone addiction and sleep quality among chinese adolescents: A moderated mediation model”, *computers in human behavior*, 72, 108-114.

- Lynch, J. J. (1977). *The broken heart the medical consequences of loneliness in America*. New York, *Basic Books*.
- Matusik, S. F. & Mickel, A. E. (2011). Embracing or embattled by converged mobile devices? Users' experiences with a contemporary connectivity technology. *Human Relations*, 64(8), 1001-1030.
- McCrae, R. R. & John, O. P. (1992). Beş faktör modeline ve uygulamalarına giriş. *Kişilik gazetesi*, 60(2), 175-215.
- Minaz, A. ve Bozkurt, Ö. Ç. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 268-286.
- Mongeau, P. A., Jacobsen, J. & Donnerstein, C. (2007). Defining dates and first date goals: Generalizing from undergraduate to single adults. *Communication Research*, 34(5), 526-547.
- Montgomery, M. J. & Sorell, G. T. (1997). Differences in love attitudes across family life stages. *Family Relations*, 46, 55-61.
- Morey, J. N, Gentzler, A. L, Creasy, B., Oberhauser, A.M.& Westerman, D. (2013). Genç erişkinlerin iletişim teknolojilerini romantik ilişkilerinde ve bağlanma stiliyle ilişkilerinde kullanmaları. *İnsan Davranışında Bilgisayarlar* , 29 (4), 1771-1778.
- Mutchler, L. A., Shim, J. P. & Ormond, D. (2011). Exploratory Study on Users' Behavior: Smartphone Usage. In *AMCIS*. 1-9.
- Myers, D. (2000). The funds, friends and faith of happy people. *American Psychologist*, 55, 56-67.
- Myers, J. E. & Shurts, W. M. (2002). Measuring positive emotionality: A review of instruments assessing love. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 34(4), 238-254.

- Nasar, J., Hecht, P. & Wener, R. (2008). Mobile telephones, distracted attention, and pedestrian safety. *Accident analysis & prevention*, 40(1), 69-75.
- Neff, K. D. & Suizzo, M. A. (2006). Culture, power, authenticity and psychological wellbeing within romantic relationships: A comparison of European American and Mexican Americans. *Cognitive Development*, 21, 441–457.
- Neider, T. & Seiffge–Krenke. I. (2001). Coping with stress in different phases of romantic development. *Journal of Adolescence*, 24, 297–311.
- Neto, F. (1994). Love styles among Portuguese students. *The Journal of Psychology*, 128 (5), 613-616.
- Oulasvirta, A., Rattenbury, T., Ma, L. & Raita, E. (2012). Habits make smartphone use more pervasive. *Personal and Ubiquitous Computing*, 16(1), 105-114.
- Örücü, E. & Yıldız, H. (2014). İşyerinde kişisel internet ve teknoloji kullanımı: Sanal kaytarma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 14(1), 99-114.
- Öz, H., Tortop, H.S. (2018). Üniversite okuyan genç yetişkinlerin mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) ile kişilik tipleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yeni Medya Elektronik Dergi*, 2(3), 146-159.
- Özer, B. & Tezer, E. (2008). Love attitude styles as the predictors of positive and negative affect. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 3(30), 28-29.
- Özgüven, İ. E. (1992). Üniversite öğrencilerinin sorunları ve baş etme yolları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7).
- Özgüven, İ. E. (2000). Evlilik ve aile terapisi. Ankara: Pdrem Yayınları.
- Özüğurlu, K. (1996). Evlilik raporu. İstanbul: Altın Kitaplar.

- Paas, F., Tuovinen, J. E., Tabbers, H. & Van Gerven, P. W. (2003). Cognitive load measurement as a means to advance cognitive load theory. *Educational psychologist*, 38(1), 63-71.
- Padır, M. A. (2016). *Akıllı telefon bağımlılığı*. In T. Ayas ve M. B. Horzum (Ed.), *Teknolojinin olumsuz etkileri* (s. 107-122). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Park, N., Kim, Y. C., Shon, H. Y. & Shim, H. (2013). Factors influencing smartphone use and dependency in South Korea. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1763-1770.
- Pavithra, M. B., Madhukumar, S. ve Mahadeva, M. (2015). A study on nomophobia-mobile phone dependence, among students of a medical college in Bangalore. *National Journal of Community Medicine*, 6(3), 340-344.
- Pearson, Claire – Hussain, Zaheer (2016), ‘‘Smartphone Addiction and Associated Psychological Factors’’, *Addicta: The Turkish Journal of Addictions*. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, Sayı.3, (193-207).
- Peplau, A. L. & Gordon, S. L. (1985). *Women and men in love: Gender differences in close relationships*. VE Oleary, KR Unger ve SB Watson, (Ed.), *Women gender and social psychology içinde* (257-291).
- Phillips, J. G., Ogeil, R. P. & Blaszczyński, A. (2012). Electronic interests and behaviours associated with gambling problems. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 10(4), 585-596.
- Polat, R. (2017). ‘‘Dijital Hastalık Olarak Nomofobi’’, *Yeni Medya Elektronik Dergi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 164-172.
- Posner, M. I. (1990). Hierarchical distributed networks in the neuropsychology of selective attention. *Cognitive neuropsychology and neurolinguistics: Advances in models of cognitive function and impairment*, 187-210.

- Prasad, M., Patthi, B., Singla, A., Gupta, R., Saha, S., Kumar, J. K., Pandita, V. (2017). Nomophobia: A cross-sectional study to assess mobile phone usage among dental students. *Journal of Clinical and Diagnostic Research: JCDR*, 11(2), ZC34-ZC39.
- Reid, D. J. & Reid, F. J. (2007). Text or talk? Social anxiety, loneliness, and divergent preferences for cell phone use. *Cyber Psychology & Behavior*, 10(3), 424-435.
- Reis, H. T., Collins, W. A. & Berscheid, E. (2000). The relationship context of human behavior and development. *Psychological Bulletin*, 126, 844–872.
- Roisman, G. I., Collins, V. A., Sroufe, L. A. & Egeland, B. (2005). Predictors of young adults' representations of and behavior in their current romantic relationship: Prospective tests of the prototype hypothesis. *Attachment and Human Development*, 7(2), 1051-121.
- Rubin, Z. (1970). Romantik aşkın ölçülmesi. *Kişilik ve sosyal psikoloji dergisi* , 16 (2), 265.
- Rusbult, C. E. (1983). Yatırım modelinin uzunlamasına bir testi: Heteroseksüel ilişkilerde memnuniyet ve bağlılığın gelişimi ve bozulması. *Kişilik ve sosyal psikoloji dergisi*, 45(1), 101.
- Sakallı, N. & Curun, F. (2001). Romantik İlişkilerle İlgili Kalıp Yargılara Karşı Tutumlar. *Psikoloji Çalışmaları / Studies in Psychology*, 22, 31-45.
- Sakalli-Ugurlu, N. (2003). How do romantic relationship satisfaction, gender stereotypes, and gender relate to future time orientation in romantic relationships?. *The Journal of Psychology*, 137(3), 294-303.
- Sar, A. H. & Işıklar, A. (2012). Adaptation of problem mobile phone use scale to Turkish. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 264-275.

- Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Saymaz, İ. (2003). *Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişkileri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Senemoğlu, N. (2007). Gelişim öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya. *Gönül Yayıncılık*.
- Schachner, D. A, Tıraş Makinesi, Halkla İlişkiler ve Gillath, O. (2008). Eklenti tarzı ve uzun süreli bekarlık. *Kişisel ilişkiler*, 15(4), 479-491.
- Schachner, D. A., Shaver, P. R. & Gillath, O. (2008). Attachment style and long-term singlehood. *Personal Relationships*, 15, 479–491.
- Scharfe, E. & Bartholomew, K. I. M. (1994). Reliability and stability of adult attachment patterns. *Personal relationships*, 1(1), 23-43.
- Sharma, N., Sharma, P., Sharma, N. & Wavare, R. R. (2015). Rising concern of nomophobia amongst Indian medical students. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 3(3), 705-707.
- Sırakaya, M. (2018). Ön lisans öğrencilerinin nomofobi düzeylerinin akıllı telefon kullanım durumlarına göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 714-727.
- Simon, V. A. & Furman, W. (2010). Interparental conflict and adolescents' romantic relationship conflict. *Journal of research on adolescence*, 20(1), 188-209.
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment styles on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 971-980.

- Smetaniuk, P. (2014). A preliminary investigation into the prevalence and prediction of problematic cell phone use. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(1), 41-53.
- Solmuş, T. (2004). İş yaşamı, denetim odağı ve beş faktörlük kişilik modeli. *Türk Psikoloji Bülteni*, 10(34-35), 196-205.
- Soni, Ruchi – Upadhyay, Ritesh – Jain, Mahendra (2017), ‘‘Prevalence of Smart Phone Addiction, Sleep Quality And Associated Behaviour Problems in Adolescents’’, *International Journal of Research in Medical Sciences*, Sayı.5, (515-519).
- Soysal, A. Ş., Bodur, Ş., İşeri, E. & Şenol, S. (2005). Bebeklik dönemindeki bağlanma sürecine genel bir bakış. *Klinik Psikiyatri*, 8(2), 88-99.
- Sprecher, S., Aron, A., Hatfield, E., Cortese, A., Potapova, E. & Levitskaya, A. (1994). Love: American style, Russian style, and Japanese style. *Personal Relationships*, 1(4), 349-369.
- Statista, D. (2017). Social Media Usage in the United Kingdom (UK).
- Steinberg, S. J. & Davila, J. (2008). Romantic functioning and depressive symptoms among early adolescent girls: The moderating role of parental emotional availability. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 37(2), 350-362.
- Sternberg, R.J. (1986). Üçgen bir aşk teorisi. *Psikolojik inceleme*, 93 (2), 119.
- Sternberg, R. J. & Grajek, S. (1984). The nature of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47(2), 312.
- Sternberg, Robert J. & Michael L. Barnes, ed. *Aşkın psikolojisi*. Yale Üniversitesi Yayınları, 1988.
- Süler, M. (2016). *Akıllı Telefon Bağımlılığının Öznel Mutluluk Düzeyine Etkisinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı, Sakarya.

- Şar, A. H. (2013). Examination of loneliness and mobile phone addiction problem observed in teenagers from the some variables. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 1207-1220.
- Takao, M., Takahashi, S. & Kitamura, M. (2009). Addictive personality and problematic mobile phone use. *Cyber Psychology & Behavior*, 12(5), 501-507.
- Tan, Ç., Pamuk, M. & Dönder, A. (2013). Loneliness and mobile phone. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 103, 606-611.
- Tarhan, Nevzat–Nurmedov, Serdar (2011), *Bağımlılık Sanal veya Gerçek*, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Tavolacci, M.-P., Merignac, G., Richard, L., Dechelotte, P. ve Ladner, J. (2015). Problematic use of mobile phone and nomophobia among French college students: Marie-Pierre Tavolacci. *The European Journal of Public Health*, 25, 175-182.
- Taylan, Hasan Hüseyin (2016), ‘‘Yükseköğretim Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı’’, *International Conference on Quality in Higher Education*, Sakarya-Turkey, November 24-25, (1093-1100).
- Taylor, S. E., Sears, D. O. & Peplau, L. A. (2007). *Sosyal psikoloji*. İmge Kitabevi.
- Teachman, J.D, Tedrow, LM & Crowder, KD (2000). Amerika'nın ailelerinin değişen demografisi. *Evlilik ve Aile Dergisi* , 62 (4), 1234-1246.
- Thibaut, J. & Kelley, H. (1959). *The social psychology of groups* Wiley. New York.
- Thulin, E. & Vilhelmson, B. (2007). Mobiles everywhere: Youth, the mobile phone, and changes in everyday practice. *Young*, 15(3), 235-253.
- Timisi, N. (2003). Yeni iletişim teknolojileri ve demokrasi. *Dost Kitabevi*.

- Turan, A. F. (2010). Üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarını yordamada yalnızlık, benlik saygısı, yaş, cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumunun rolü. *Unpublished master's thesis*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Ünal, M.H. (2015), *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin Belirlenmesi* (Uzmanlık Tezi). Sağlık Bakanlığı Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi aile Hekimliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Vladislavljovic, I., Cooper, J. M., Martin, P. T. & Strayer, D. L. (2009). Importance of integrating driving and traffic simulations: case study of impact of cell phone drivers on traffic flow (No. 09-0224).
- Waller, N. G. & Shaver, P. R. (1994). The importance of nongenetic influences on romantic love styles: A twin-family study. *Psychological Science*, 5(5), 268-274.
- Walsh, S. P., White, K. M., Cox, S. & Young, R. M. (2011). Keeping in constant touch: The predictors of young Australians mobile phone involvement. *Computers in Human Behavior*, 27(1), 333-342.
- Walster, E., & Walster, G. W. (1978). *A New at Love*. New York: Mc Graw.
- Wang, J. L., Wang, H. Z., Gaskin, J. & Wang, L. H. (2015). The role of stress and motivation in problematic smartphone use among college students. *Computers in Human Behavior*, 53, 181-188.
- Wei, R. & Lo, V. H. (2006). Staying connected while on the move: Cell phone use and social connectedness. *New Media & Society*, 8(1), 53-72.
- Welch, R. D. & Houser, M. E. (2010). Extending the four-category model of adult attachment: An interpersonal model of friendship attachment. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(3), 351-366.

- Williams, LM, Riley, LA & Van Dyke, DT (1999). Evlilik hazırlık programlarının tasarlanmasına yönelik ampirik bir yaklaşım. *Amerikan Aile Terapisi Dergisi* , 27 (3), 271-283.
- Wilson, G. D., Er, T. & McLaughlin, C. (2002). Aşk bilimi. *Çitlembik Yayınları*.
- Wood, E., Zivcakova, L., Gentile, P., Archer, K., De Pasquale, D., & Nosko, A. (2012). Examining the impact of off-task multi-tasking with technology on real-time classroom learning. *Computers & Education*, 58(1), 365-374.
- Worobey, J. (2001). Mizaç ve aşk tarzı ilişkilerinde cinsiyet farklılıkları. *Psikolojik raporlar* , 89 (1), 25-26.
- Wu, A. M., Cheung, V. I., Ku, L. & Hung, E. P. (2013). Psychological risk factors of addiction to social networking sites among Chinese smartphone users. *Journal of behavioral addictions*, 2(3), 160-166.
- Yalçın, İ., Ersever, O. (2015). İlişki geliştirme programının üniversite öğrencilerinin ilişki doyum düzeylerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 185-201.
- Yeşilyaprak, B. (2003). Gelişim ve öğrenme psikolojisi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yılmaz, G. (2015). *Ergenlerde Mobil Telefon Bağımlılığının Sosyal Anksiyeteye Etkisinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, T., & Kalkan, M. (2010). Evlilik Öncesi İlişkileri Geliştirme Programının Çiftlerin İlişki Doyumuna Etkisi. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 10(3).
- Yılmaz, G., Şar, A. H. ve Civan, S. (2015). Investigation of adolescent mobile phone addiction by social anxiety effect of some variable. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2), 20-37.

- Yildirim, C. & Correia, A. P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 49, 130-137.
- Yıldırım C., Sumuer, E., Adnan, M. ve Yıldırım, S. (2015). “A growing fear: Prevalence of nomophobia among Turkish college students”, *Information Development*, 1-15.
- Yıldırım, K., Yaşar, Ö. & Murat, D. (2016). “Öğretmen ve öğrenci görüşleri temelinde akıllı telefonların eğitim öğretim ortamlarında kullanılmasının ve etkilerinin incelenmesi”. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 2(2), 72-84.
- Young, K. S. (1998). İnternet bağımlılığı: Yeni bir klinik rahatsızlığın ortaya çıkması. *Siber psikoloji ve davranış* , 1 (3), 237-244.
- Young, K., Pistner, M., O'mara, J. & Buchanan, J. (1999). Cyber disorders: The mental health concern for the new millennium. *Cyber Psychology & Behavior*, 2(5), 475-479.
- Yu, T. (2007). *The interplay of parental marital conflict and divorce in young adult children's relationships with parents and romantic partners* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of Auburn, Alabama.
- Yusufoğlu, Ö. Ş. (2017). Boş Zaman Faaliyeti Olarak Akıllı Telefonlar ve Sosyal Yaşam Üzerine Etkileri: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 6(5).
- Zimmer-Gembeck, M. J. (2002). The development of romantic relationships and adaptations in the system of peer relationships. *Journal of adolescent health*, 31(6), 216-225.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

TÜİK, [Http://www.Tuik.Gov.Tr/Prehaberbultenleri.Do?Id=24862](http://www.Tuik.Gov.Tr/Prehaberbultenleri.Do?Id=24862) (Erişim Tarihi: 30.08.2018).

EKLER

EK-1

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Değerli katılımcılar,

Günümüzde telefonsuz bir yaşam düşünebilmek pek mümkün değildir. Bugün üniversite çağındaki gençlerin telefona bağımlı halde geçirmiş oldukları zamanları, kayda değer veriler içermektedir. Romantik ilişkiler içinde telefon son derece önem arz etmektedir. Bireylerin romantik ilişkilerinde bu durum söz konusu mudur ve romantik ilişkileri ne derece etkilemektedir sorularının cevapları ancak bu bilgilerin araştırılıp açığa çıkması ile mümkün olacaktır.

Yüksek lisans tezim kapsamında yürüttüğüm bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarında mobil telefon yoksunluğu korkusunun (nomofobinin) romantik ilişkiler üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Bu çalışmada amaç sizleri kişisel olarak değerlendirmek değil, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi öğrencilerinden genel bilgi toplamaktır.

Bu nedenle, araştırmanın hiç bir yerinde sizlerden toplanan bilgiler belirtilmeyecek ve tamamen gizli tutulacaktır. Araştırmaya katılmayı kabul etmeniz halinde, sizlere verilen bilgi formu ile ölçükleri doldurmanızı ve teslim etmenizi rica ediyorum.

Araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorum. Evet () Hayır ()

Saygılarımla.

Yakın Doğu Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Büşra ÖZTÜRK

Danışman

Ayhan ÇAKICI EŞ

EK-2**DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU**

1. Yaşınız
(.....)
2. Cinsiyetiniz
Erkek () Kadın ()
3. Sınıfınız
(.....)
4. Bölümünüz
(.....)
5. Anne eğitim durumunuz?
İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Baba eğitim durumunuz?
İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
6. Aile ekononmik gelir düzeyiniz.
Düşük () Orta () Yüksek ()
7. İlişki Durumunuz.
Var () Yok ()
8. Nomofobi Kelimesini Daha Önce Hiç Duydunuz Mu?
Evet () Hayır ()

EK-3

NOMOFOBİ ÖLÇEĞİ

S. Nu.	SORU	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Akıllı telefonum yoluyla sürekli bilgiye erişemezsem rahatsız olurum.	1	2	3	4	5
2.	İstediğim zaman akıllı telefonumdan bilgi araştıramazsam rahatsız hissederim.	1	2	3	4	5
3.	Akıllı telefonumdan haber alamamak (olaylar, hava durumu vs.) beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
4.	İstediğimde akıllı telefonumu veya özelliklerini kullanamamak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
5.	Telefonumun şarjının bitecek olması beni korkutur.	1	2	3	4	5
6.	Kontörümün bitmesi veya aylık limitimin sonuna gelmek beni korkutur.	1	2	3	4	5
7.	Wi-Fi'a bağlanamıyorsa sürekli çekiyor mu veyahut internet bağlantısı var mı diye kontrol ederim.	1	2	3	4	5
8.	Telefonumu kullanamazsam bir yere bağlı kalmaktan korkuyorum.	1	2	3	4	5
9.	Telefonuma bir süre bakamazsam, bakma isteği hissederim.	1	2	3	4	5
10.	Ailem ve arkadaşlarımla sürekli bağlantı kuramazsam rahatsız hissederim.	1	2	3	4	5
11.	Ailem ve arkadaşlarım bana ulaşamazlarsa endişelenirim.	1	2	3	4	5
12.	Mesaj veya çağrı alamazsam gergin olurum.	1	2	3	4	5
13.	Ailemle ve arkadaşlarımla bağlantıda kalmamak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5

14.	Birisinin bana ulaşmaya çalışıp çalışmadığını bilmemek beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
15.	Arkadaş ve ailemle olan sürekli bağlantımın kopması beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
16.	Sanal kişiliğimden kopmak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
17.	Sosyal medya ve sanal ağlardan haberimin olmaması beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
18.	Sanal ağlardan ve bağlantılarımdan gelen güncelleme bildirimlerimi kontrol edememek beni garip hissettirir.	1	2	3	4	5
19.	E-maillerime bakamamak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5
20.	Ne yapacağımı bilmemek beni garip hissettirir.	1	2	3	4	5

EK-4

YAKIN İLİŞKİLERDE YAŞANTILAR ENVANTERİ II (YIYE-II)

Aşağıdaki maddeler romantik ilişkilerinizde hissettiğiniz duygularla ilgilidir. Bu araştırmada sizin ilişkinizde yalnızca şu anda değil, genel olarak neler olduğuyula ya da neler yaşadığınızla ilgilenmekteyiz. Maddelerde sözü geçen "birlikte olduğum kişi" ifadesi ile romantik ilişkide bulunduğunuz kişi kastedilmektedir. Eğer halihazırda bir romantik ilişki içerisinde değilseniz, aşağıdaki maddeleri bir ilişki içinde olduğunuzu varsayarak cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılardaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak gösteriniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7

**Hiç
katılmıyorum**

**Kararsızım/
fikrim yok**

**Tamamen
katılıyorum**

S. No.		1	2	3	4	5	6	7
1.	Birlikte olduğum kişinin sevgisini kaybetmekten korkarım.							
2.	Gerçekte ne hissettiğimi birlikte olduğum kişiye göstermemeyi tercih ederim.							
3.	Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin artık benimle olmak istemeyeceğinden korkusuna kapılırım.							
4.	Özel duygu ve düşüncelerimi birlikte olduğum kişiyle paylaşmak konusunda kendimi rahat hissedirim.							
5.	Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin beni gerçekten sevmediği kaygısına kapılırım.							
6.	Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip inanmak konusunda kendimi rahat bırakmakta zorlanırım.							
7.	Romantik ilişkide olduğum kişilerin beni, benim onları önemsemediğim kadar önemsemeyeceklerinden endişe duyarım.							

S. No.		1	2	3	4	5	6	7
8.	Romantik ilişkide olduğum kişilere yakın olma konusunda çok rahatımdır.							
9.	Sıklıkla, birlikte olduğum kişinin bana duyduğu hislerin benim ona duyduğum hisler kadar güçlü olmasını isterim.							
10.	Romantik ilişkide olduğum kişilere açılma konusunda kendimi rahat hissetmem.							
11.	İlişkilerimi kafama çok takarım.							
12.	Romantik ilişkide olduğum kişilere fazla yakın olmamayı tercih ederim.							
13.	Bendenzakta olduğunda, birlikte olduğum kişinin başka birine ilgi duyabileceği korkusuna kapılırım.							
14.	Romantik ilişkide olduğum kişi benimle çok yakın olmak istediğinde rahatsızlık duyarım.							
15.	Romantik ilişkide olduğum kişilere duygularımı gösterdiğimde, onların benim için aynı şeyleri hissetmeyeceğinden korkarım.							
16.	Birlikte olduğum kişiyle kolayca yakınlaşabilirim.							
17.	Birlikte olduğum kişinin beni terk edeceğinden pek endişe duymam.							
18.	Birlikte olduğum kişiyle yakınlaşmak bana zor gelmez.							
19.	Romantik ilişkide olduğum kişi kendimden şüphe etmeme neden olur.							
20.	Genellikle, birlikte olduğum kişiyle sorunlarımı ve kaygılarımı tartışırım.							
21.	Terk edilmekten pek korkmam.							
22.	Zor zamanlarımda, romantik ilişkide olduğum kişiden yardım istemek bana iyi gelir.							

S. No.		1	2	3	4	5	6	7
23.	Birlikte olduğum kişinin, bana benim istediğim kadar yakınlaşmak istemediğini düşünürüm.							
24.	Birlikte olduğum kişiye hemen hemen her şeyi anlatırım.							
25.	Romantik ilişkide olduğum kişiler bazen bana olan duygularını sebepsiz yere değiştirirler.							
26.	Başımdan geçenleri birlikte olduğum kişiyle konuşurum.							
27.	Çok yakın olma arzum bazen insanları korkutup uzaklaştırır.							
28.	Birlikte olduğum kişiler benimle çok yakınlaştığında gergin hissederim.							
29.	Romantik ilişkide olduğum bir kişi beni yakından tanıdıkça, “gerçek ben”den hoşlanmayacağından korkarım.							
30.	Romantik ilişkide olduğum kişilere güvenip inanma konusunda rahatımdır.							
31.	Birlikte olduğum kişiden ihtiyaç duyduğum şefkat ve desteği görememek beni öfkeliendirir.							
32.	Romantik ilişkide olduğum kişiye güvenip inanmak benim için kolaydır.							
33.	Başka insanlara denk olamamaktan endişe duyarım							
34.	Birlikte olduğum kişiye şefkat göstermek benim için kolaydır.							
35.	Birlikte olduğum kişi beni sadece kızgın olduğumda önemser.							
36.	Birlikte olduğum kişi beni ve ihtiyaçlarımı gerçekten anlar.							

EK-5

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

04.03.2019

Sayın Büşra Öztürk

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2019/281 proje numaralı ve **“Öğretmen Adaylarında Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusunun Romantik İlişkiler ile Olan İlişkisinin İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

EK-6

NOMOFOBİ ÖLÇEĞİ ÖLÇEK İZİNİ

From: büşra öztürk <b.oztrk_@hotmail.com>
Date: 24 December 2018 Monday 14:41
To: "evren.sumuer@kocaeli.edu.tr" <evren.sumuer@kocaeli.edu.tr>
Subject: Nomofobi Ölçeği Ölçek İzni

Evren Hocam Merhaba,

Ben Büşra Öztürk, Yakın Doğu Üniversitesi'nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık dalında yüksek lisans yapmaktayım.

Ayhan Çakıcı Eş danışmanlığında, Nomofobinin özel ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran bir tez çalışması yürütmekteyim. İlgili literatürü taradım. Nomofobi ile ilgili bir çok ölçeğe rastlamama rağmen en kapsamlı bulgulara sizin geliştirmiş ve Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz Nomofobi Ölçeği (Nomophobia Scale) ile ulaşacağıma inanıyorum. İzniniz olursa gerekli bilimsel atıfları yaparak ölçeğinizi çalışmamda kullanmak istiyorum.

Saygılarımla.

Gönderen: Evren Şumuer <evren.sumuer@kocaeli.edu.tr>
Gönderildi: 26 Aralık 2018 Çarşamba 18:00:30
Kime: büşra öztürk
Konu: Re: Nomofobi Ölçeği Ölçek İzni

Merhaba,

Bu mesaj Nomofobi ölçeğine ilişkin mesajına yanıt olarak gönderilen otomatik bir mesajdır. Ölçeği izin istemeden çalışmalarınızda kullanabilirsiniz.

Ölçeği çalışmalarınızda kullanmak için izin almak için yazıyorsanız, bu mesaj Nomofobi Ölçeğini çalışmalarınızda kullanma isteğinizi onayladığımı gösterir niteliktedir.

Nomofobi ölçeği hakkında daha fazla bilgi için, lütfen aşağıdaki sayfayı ziyaret ediniz. Bu sayfa ölçek maddelerini ve puanlama rehberini de içermektedir.

<http://cs.oswego.edu/~caqlar/#nomophobia>

İlginiz için teşekkür ederim.

Saygılarımla,

caglar.yildirim@oswego.edu
315-312-6604

On Mon, Dec 24, 2018 at 6:36 AM büşra öztürk <b.oztrk@hotmail.com> wrote:

Çağlar Hocam Merhaba,
Ben Büşra Öztürk, Yakın Doğu Üniversitesi'nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık dalında yüksek lisans yapmaktayım.
Ayhan Çakıcı Eş danışmanlığında, Nomofobinin özel ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran bir tez çalışması yürütmekteyim. İlgili literatürü taradım. Nomofobi ile ilgili bir çok ölçeğe rastlamama rağmen en kapsamlı bulgulara sizin geliştirmiş ve Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz Nomofobi Ölçeği (Nomophobia Scale) ile ulaşacağıma inanıyorum. İzniniz olursa gerekli bilimsel atıfları yaparak ölçeğinizi çalışmamda kullanmak istiyorum.
Saygılarımla.

--

Caglar Yildirim, PhD
Assistant Professor of Human Computer Interaction
422 Shineman Center
Department of Computer Science
State University of New York at Oswego
Oswego, NY 13126

Gönderen: Caglar Yildirim <caglar.yildirim@oswego.edu>

Gönderildi: 25 Aralık 2018 Salı 15:15:40

Kime: büşra öztürk

Konu: Re: Nomofobi Ölçeği Ölçek İzni

Merhaba,

Bu mesaj Nomofobi ölçeğine ilişkin mesajına yanıt olarak gönderilen otomatik bir mesajdır. Ölçeği izin istemeden çalışmalarınızda kullanabilirsiniz.

Ölçeği çalışmalarınızda kullanmak için izin almak için yazıyorsanız, bu mesaj Nomofobi Ölçeğini çalışmalarınızda kullanma isteginizi onayladığımı gösterir niteliktedir.

Nomofobi ölçeği hakkında daha fazla bilgi için, lütfen aşağıdaki sayfayı ziyaret ediniz. Bu sayfa ölçek maddelerini ve puanlama rehberini de içermektedir.

<http://cs.oswego.edu/~caglar/#nomophobia>

İlginiz için teşekkür ederim.

Saygılarımla,
Caglar Yildirim

YAKIN İLİŞKİLERDE YAŞANTILAR ENVANTERİ-II (YIYE-II) ÖLÇEK İZİNİ

Gönderen: Nebi Sumer <nebisumer@sabanciuniv.edu>

Gönderildi: 24 Aralık 2018 Pazartesi 23:22:46

Kime: büşra öztürk

Konu: Re: Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri-II Ölçek izni

Memnuniyetle kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar.

Nebi Sumer

24 Ara 2018 Pzt, saat 14:56 tarihinde büşra öztürk <b.oztrk@hotmail.com> şunu yazdı:

Nebi Hocam Merhaba,
Ben Büşra Öztürk, Yakın Doğu Üniversitesi'nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık dalında yüksek lisans yapmaktayım.
Ayhan Çakıcı Eş danışmanlığında, Nomofobinin özel ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran bir tez çalışması yürütmekteyim. İlgili literatürü taradım. Yakın ilişkiler ile ilgili bir çok ölçeğe rastlamama rağmen en kapsamlı bulgulara sizin geliştirmiş ve Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ile ulaşacağıma inanıyorum. İzniniz olursa gerekli bilimsel atıfları yaparak ölçeğinizi çalışmamda kullanmak istiyorum.
Saygılarımla.

--

Nebi Sumer

Professor of Psychology

Faculty of Arts and Social Sciences

Sabancı University

Gönderen: Emre Selcuk <emreselc@gmail.com>

Gönderildi: 24 Aralık 2018 Pazartesi 14:31:17

Kime: büşra öztürk

Bilgi: semre@metu.edu.tr

Konu: Re: Yakın ilişkilerde Yaşantılar Envanteri-II

İzin almanıza gerek yok. İstedığınız gibi kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar dileklerimle,

Emre

On 24 Dec 2018, at 14:57, büşra öztürk <b.oztrk@hotmail.com> wrote:

Emre Hocam Merhaba,
Ben Büşra Öztürk, Yakın Doğu Üniversitesi'nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık dalında yüksek lisans yapmaktayım.
Ayhan Çakıcı Eş danışmanlığında, Nomofobinin özel ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran bir tez çalışması yürütmekteyim. İlgili literatürü taradım. Yakın ilişkiler ile ilgili bir çok ölçeğe rastlamama rağmen en kapsamlı bulgulara sizin geliştirmiş ve Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II ile ulaşacağıma inanıyorum. İzniniz olursa gerekli bilimsel atıfları yaparak ölçeğinizi çalışmamda kullanmak istiyorum.
Saygılarımla.

EK-7

Büşra Öztürk Tezz

ORJİNALLIK RAPORU

%13

BENZERLİK ENDEKSİ

%12

İNTERNET
KAYNAKLARI

%6

YAYINLAR

%8

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	docs.neu.edu.tr	%6
	İnternet Kaynağı	
2	asead.com	%1
	İnternet Kaynağı	
3	acikerisim.isikun.edu.tr:8080	%1
	İnternet Kaynağı	
4	ERDEM, Haluk, TÜREN, Ufuk and KALKIN, Gökdeniz. "Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu (Nomofobi) Yayılımı: Türkiye'den Üniversite Öğrencileri ve Kamu Çalışanları Örnekleme", Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, 2017.	%1
	Yayın	
5	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080	%1
	İnternet Kaynağı	
6	www.efdergi.hacettepe.edu.tr	%1
	İnternet Kaynağı	
7	egitimvebilim.ted.org.tr	%1
	İnternet Kaynağı	
8	openaccess.dogus.edu.tr	%1
	İnternet Kaynağı	

EK-8**ÖZGEÇMİŞ**

Büşra Öztürk, 17 Aralık 1995 yılında Manisa Salihli’de doğdu. İlköğretimini, Altınordu İlköğretim okulunda tamamladı. Lise eğitimini Salihli Merkez Anadolu Lisesi’nde tamamladıktan sonra 2013 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefkoşa’da bulunan Yakın Doğu Üniversitesi’nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünü kazandı. 2017’de mezun olduktan sonra yine Yakın Doğu Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde yüksek lisans eğitimine başlayıp 2019’da mezun oldu. Yüksek lisans yaptığı süre zarfında Atatürk Eğitim Fakültesi’nde araştırma görevlisi olarak bölüm asistanlığı yaptı.